JACK LONDON —VAHŞETİN ÇAĞRISI—

JACK LONDON

vahşetin çağrısı

yordam edebiyat

Türkçesi: Mete Ergin

Mete Ergin (28 Mart 1934 - 5 Ekim 2015)

Çevirmen. Robert Kolej mezunudur. Bir süre Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Filolojisi bölümünde eğitim gördü. Jack London, Ernest Hemingway, Bertrand Russell, Bernard Shaw, Erskine Caldwell, O'Henry gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı. Mete Ergin'in Gani Yener'le birlikte Türkçeye kazandırdığı *Durgun Don* (Mihail Şolohov, 4 cilt) adlı nehir roman da Yordam Edebiyat tarafından yayımlanmıştır.

Mete Ergin'in İngilizceden çevirdiği *Vahşetin Çağrısı* (*The Call of the Wild*), ilk olarak 1996 yılında Engin Yayıncılık tarafından yayımlanmıştır.

Yordam Edebiyat'ta

JACK LONDON YAPITLARI

Mete Ergin'in Türkçesiyle

Kurt Dölü
(öyküler, 1900)

✵

Atalarının Tanrısı
(öyküler, 1901)

✵

İstiridye Korsanları
(roman, 1902)

✵

Vahşetin Çağrısı
(roman, 1903)

✵

Oyun
(roman, 1905)

✵

Beyaz Diş
(roman, 1905)

✵

Haytalarla Çolpalar
(öyküler, 1907)

✵

Martin Eden
(roman, 1909)

✵

Yanan Gün
(roman, 1910)

✵

John Barleycorn (Alkollü Anılar)
(roman, 1913)

JACK LONDON

VAHŞETİN ÇAĞRISI

ROMAN

TÜRKÇESİ
METE ERGİN

yordam
edebiyat

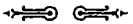
Yordam Edebiyat: 57 • **Vahşetin Çağrısı** • Jack London
ISBN 978-605-172-323-5 • *Türkçesi:* Mete Ergin
Düzeltme: Didem Gerçek • *Kapak ve İç Tasarım*: Savaş Çekiç
Sayfa Düzeni: Gönül Göner • *Birinci Basım*: Mart 2019
© Yordam Kitap, 2016

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 10829)
Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat:3 34110 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0212 528 19 10 • **W:** www. yordamkitap.com • **E:** info@yordamkitap.com
www.facebook.com/YordamEdebiyat • www.twitter.com/YordamEdebiyat
instagram.com/yordamkitap

Baskı: **İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri** (Sertifika No: 10614)
Çobançeşme Mah. Altay Sok. No: 8
Yenibosna - Bahçelievler / İstanbul
Tel: (0212) 496 11 11

VAHŞETİN ÇAĞRISI

ROMAN

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm
İLKELLİĞE GEÇİŞ 17

İkinci Bölüm
SOPA VE DİŞ YASASI 30

Üçüncü Bölüm
UYANAN CANAVAR 42

Dördüncü Bölüm
LİDERLİK KAZANILINCA 61

Beşinci Bölüm
KOŞUM ALTINDAKİ ÇİLE 72

Altıncı Bölüm
İNSAN SEVGİSİ UĞRUNA 90

Yedinci Bölüm
ÇAĞRI DUYULUYOR 108

Jack London
Yazar, Serüvenci, Sosyalist

Yeşim Dinçer

Jack London'ın bugün hayranlıkla okuduğumuz romanları ve kısa öyküleri, hareketli geçen yaşamından güçlü izler taşır. Geçimini sağlamak için çocukluğundan itibaren verdiği mücadele, kendi kendini eğitmek üzere kitaplara dört elle sarılması, sahip olduğu keskin gözlem yeteneği, onunla aynı kuşaktan bir başka realist yazarın, Gorki'nin yaşamıyla karşılaştırılabilir ancak.

Jack London 12 Ocak 1876'da, talihsiz koşullarda dünyaya gelmiştir. Biyolojik babasının, hamile kalan annesi Flora'yı terk ettiği; ümitsizliğe kapılan kadının intihara kalkıştığı ve ruhsal dengesinin sarsıldığı söylenmektedir. John Griffith Chaney adı verilen bebek, siyahi bir süt anneye emanet edilir. Flora doğumdan bir yıl kadar sonra yeniden evlenir ve oğlunu, eşinin önceki evliliğinden olma iki kız çocuğuyla birlikte büyütür. Jack London soyadını aldığı üvey babası John London'ı hayatı boyunca "baba", üvey kardeşlerini de "kız kardeş" olarak benimsemiş, hem onlarla hem de çok sevdiği süt annesiyle kurduğu aile bağını korumuştur.

Yazarın çocukluğunun ve ilk gençliğinin ne denli büyük bir yoksulluk içinde geçtiğini kayda alan biyografi yazarları, bu durumun nesnel sebepleri üzerinde durmazlar genellikle. Jack London'ın dünyaya gelişi, kapitalizmin ilk büyük krizini yaşadığı ve tarihe Uzun Bunalım (1873-1896) adıyla geçen döneme denk düşer. ABD bankalarının iflasıyla tetiklenen kriz, demiryolu şirketlerinin ve işletmelerin batmasıyla yıkıcı bir hal almıştır. 1876'ya gelindiğinde

her yedi Amerikalıdan biri işsizdir. Birçok yorumcuya göre bunalım, Birinci Dünya Savaşı'na neden olacak kadar uzun sürmüştür.

London ailesi bunalım yıllarını, California eyaletinin çeşitli şehirlerinde, çiftçilikten ev pansiyonculuğuna dek türlü işler deneyerek ama hiçbirinde dikiş tutturamadan geçirir. Jack London on yaşında sokaklarda gazete satarak çalışmaya başlar; Flora da öğrenci bulabildiği sürece piyano dersleri vermektedir. Yazar çocukken yaşadığı mahrumiyeti, üne kavuştuktan sonra kaleme aldığı otobiyografisinde şöyle anlatır:

> Ben dünyaya yoksul gelmiştim. Yaşamım yoksulluk içinde geçmişti. Zaman zaman aç kaldığım olmuştu. Bütün yaşamımca ne bir oyuncağım olmuştu ne de başka çocuklar gibi oyun oynamıştım. Bütün anılarımda yoksulluğun acısı vardı. Bu yoksulluk acısını sürekli çekmiştim. Bir dükkândan para verilerek satın alınmış ilk fanilamı sekiz yaşındayken giymiştim. Altı üstü ufacık bir fanilaydı işte. O kirlendiği zaman, yıkanıncaya kadar yine evde yapılmış çirkin fanilalara kalırdım. Dükkândan alınma o fanilam bana öyle gurur veriyordu ki, bir süre üstüme ondan başka bir şey giymemek için diretmiştim; (...) sonunda annem, bütün dünya görsün diye üstümde sadece dükkândan alınma o fanilayla dolaşmama izin vermişti. (*John Barleycorn*)

Jack London, formel eğitimini ancak sekizinci sınıfa dek sürdürebilir. Buna rağmen şehir kütüphanesine girmenin bir yolunu bulmuştur. Tarih ve serüven kitaplarına, kara ve deniz yolculuklarına özellikle meraklıdır. "*Deli gibi, kendimi harap edercesine okuyordum*" diye anlatır o dönemi. Bir yandan da denize açılma; tekdüze, sıradan yaşantısından kurtulma hayalleri kurmaktadır. On dört yaşına girdiğinde ufak bir yelkenli edinir ve San Francisco Körfezinin Oakland halicinde turlar atarak denizciliği öğrenmeye başlar. On beşindeyse, günde on iki saat işçilik yaptığı konserve fabrikasının ağır çalışma koşullarından bezerek "istiridye korsanı" olmaya karar verir.

San Francisco körfezinde kültürel olarak yetiştirilen istiridye yatakları, Jack London'ın dünyaya geldiği şehrin önemli bir besin ve gelir kaynağıdır o yıllarda. Gecenin karanlığından yararlanan

"korsanlar", ticari bölgeye tekneyle süzülerek kaçak istiridye toplarlar. Yapılan iş, adından da anlaşılacağı gibi yasa dışıdır. Jack London, süt annesinden aldığı borçla bir tekne satın alır ve konserve fabrikasındaki öldürücü çalışmadan kaçıp, kitaplarda okuduğu serüvenleri yaşamak üzere korsanların arasına katılır. Umduğu parayı kazanamaz ama cesareti ve cömertliğiyle "İstiridye Korsanlarının Prensi" olarak nam salar. Yaşadıkları, ileride yazacağı gençlik romanı *İstiridye Korsanları*'na esin kaynağı olacaktır.

Jack London 1893 yılında, on yedi yaşını bitirir bitirmez Japonya'ya kadar uzanacak olan bir gemiye kaydolur. Japonya'nın kuzey kıyılarından Bering Denizine kadar uzanan bölgede, Kanada ve Birleşik Amerika avcı filoları ayıbalığı sürülerini yağmalamaktadır. Dönüşte, artık bir baltaya sap olmanın vakti geldiğini söyleyen annesini dinleyerek günde on saatten, saat başına on sent ücretle bir kenevir fabrikasında işe girer. Söz verilen ücret zammı yapılmayınca istifa eder ve elektrikçi olma ümidiyle Oakland tramvay işletmesine başvurur. Ancak kendisine verilen görev, ateşçiye kömür taşımak gibi fiziksel dayanıklılık gerektiren vasıfsız bir iştir; üstelik, her biri ayda kırk dolar alan iki adamın işini tek başına ve ayda sadece otuz dolara yapmaktadır. "*Kaç sefer kömürlerin üstüne, kimsenin beni göremeyeceği bir yere oturup öfkemden, hırsımdan, yorgunluktan ve umutsuzluktan ağladım*" diye anlatır o günlerini. Neredeyse sakatlanacakken birlikte çalıştığı ateşçinin, gerçeği, yani nasıl bir sömürüye maruz kaldığını fısıldamasıyla bu işten de ayrılır.

Tarihe "1893 paniği" olarak geçen yeni bir mali kriz, iş bulma imkânlarını iyice daraltmıştır. Demiryollarının inşası için hesapsızca verilen krediler, bankaların art arda batmasıyla sonuçlanır. Jack London, ABD'yi bir baştan öbür başa dolaşmak üzere uzun bir yolculuğa çıkar. Elbette beş parasızdır ve kullandığı başlıca taşıt, kaçak olarak bindiği posta trenleridir. İş bulduğunda çalışarak, bulamadığında kapıları çalıp yiyecek dilenerek, ahırlarda ya da parklarda geceleyerek sürdürür yolculuğunu. Yük vagonları, sokaklar, cezaevleri, kendisi gibi "ipsiz"lerle doludur. Evsizleri

bir asayiş sorunu olarak gören yasalar yüzünden hapse düşer ve mahkûmların zorla çalıştırıldığı Erie İl Cezaevinde otuz gün kalır.

Evine döndüğünde yarım kalan öğrenimini tamamlamak üzere Oakland Lisesine girer; kas gücünün değil, kafa gücünün para ettiği sonucuna varmıştır. Okul harcamalarını karşılamak için yine çalışıyordur. Lisede bir yıl okuduktan sonra, kestirmeden üniversiteye gitmeye karar verir. Üç ay boyunca günde on dokuz saat çalışarak hazırlandığı giriş sınavını kazanır ve California (Berkeley) Üniversitesine kabul edilir. Ancak ilk yarı yılını tamamladıktan sonra okula devam etmez. Hem para sıkıntısı çekmektedir hem de üniversite ona istediklerini verememiştir.

ABD'de gelişen yeni teknolojiler sayesinde, baskı maliyetleri düşen dergi yayıncılığı yükseliştedir. Geniş bir kitleye yönelik popüler dergilerin sayısı ve tirajında patlama yaşanır; kısa öykü türü için de güçlü bir pazar doğar. Yazarlara hatırı sayılır telifler ödendiğini öğrenen Jack London, "*canla başla, yaratıcı bir tutkuyla*" yazmaya koyulur. Bazen düzenli olarak günlerce üst üste günde on dört saat yazdığı oluyordur: "*Binbir zorlukla satın aldığım okul kitaplarımı gülünç paralar karşılığında kitapçılara sattım. Bulabildiğim yerlerden ufak tefek borç paralar aldım ve azalan gücüyle birlikte kazancı da düşen babamın sırtına, bir de kendi geçim derdimi yükledim*" diye anlatır ilk yazarlık çabalarını. Bu dönem fazla uzun sürmez. Yazılarını gönderdiği dergilerden olumlu bir yanıt alamayınca bir buharlı çamaşırhanede işe girip çalışmaya başlar.

O sıralarda ABD'de tarihin en büyük "altına hücum" dalgalarından biri yaşanmaktadır. Kanada'nın Yukon bölgesinde, Klondike ile Yukon nehirlerinin kavuştuğu yerde yeni bir altın yatağı keşfedilmiştir. Haberi alan yüz bin civarında Amerikalı, zengin olma ümidiyle yollara düşer. Jack London da, kız kardeşiyle kocasının, parası ileride ödenmek üzere kendisine sağladıkları malzemeyle Klondike'a gider. Kış mevsiminin çok çetin geçtiği, nehirlerin donduğu bölgede, her türlü araç gereç ve yaşamsal gıda güçlükle tedarik edilmektedir. London, sırtında altmış kiloluk yükle, en berbat

yollarda, günde kırk kilometre kat ettiğini; birlikte yük taşıdığı Kızılderilileri bile yaya bıraktığını anlatacaktır ileride. Fiziksel gücüyle gurur duymaktadır. Ne var ki iskorbüt hastalığına yakalanıp bir yıl sonra evine döner. Hastalığına, muhtemelen yeterli sebze ya da meyve yiyememekten kaynaklı vitamin eksikliği yol açmıştır.

Jack London, Klondike'tan eli boş döner. Fakat bu süreçte dinlediği ya da bizzat tanık olduğu hikâyeler, tanıştığı kişiler, gözlemlediği doğa-insan ilişkisi ve hatta hayvan davranışları, daha sonra yazacağı *Vahşetin Çağrısı*, *Beyaz Diş* gibi muhteşem romanlara, çok sayıda kısa öyküye kaynaklık edecektir. Evden uzaktayken babası ölmüştür ve bütün aile artık onun eline bakmaktadır. Postacı olabilmek için açılan memurluk sınavına girer; ilk sınavı da verir.

Kadro açılmasını beklerken gazetelere yazılar, dergilere de kısa öyküler gönderir. Gazete editörlerinden yanıt alamasa da basılan öykülerinden ufak paralar kazanmaya başlamıştır. Postaneden işe girmesi için çağrı tam da bu sırada gelir. Oakland postane müdürü ile yaptığı ve durumunu açık yüreklilikle anlattığı görüşme, hayatının dönüm noktasıdır belki de... Yazarlıktan para kazanma şansı açılmış gibi gözükse de başarısı kesinlik kazanmamıştır henüz. Müdürden kendisini şimdilik atlamasını, bir sonraki adayı işe almasını, bundan sonra ilk yer açıldığında haber vermesini rica eder. Adamın kabalığı ve anlayışsızlığı karşısında tepesi atarak işi reddeder.

> Gemilerimi yaktıktan sonra balıklama yazı işine daldım –diye anlatmaktadır.– Her şeyde, her işte öteden beri aşırıya kaçan bir insanımdır. Sabahın erken saatlerinden akşamın geç saatlerine kadar hep yazılarımla uğraşıyordum: yazıyor, daktilo ediyor, gramer çalışıyor, bütün yazı biçimlerini, başarı kazanmış yazarların nasıl başarıya ulaştıklarını anlamak için onların yazılarını inceliyordum. Yirmi dört saatte beş saatlik uykuyla yetinip, geri kalan on dokuz saatin hemen hemen tümünü çalışmaya ayırıyordum. (*John Barleycorn*).

Jack London'ın yazar olma özlemini ve çabasını en güzel dile getirdiği romanı, *Martin Eden*'dir: Martin Eden, bir yanıyla Jack

London'ın ta kendisidir: Yoksulluk nedeniyle eğitimi yarım kalan, bilgi açığını tükenmek bilmeyen bir azimle kitap okuyarak telafi eden, sahip olduğu tek takım elbiseyi rehin vererek geçinmeye çalışan, bakkal veresiyeyi kestiğinde aç kalan, onlarca yazısı editörler tarafından geri çevrilse de yazmayı sürdüren, bu konuda kendisine yol gösterecek kimseyi de tanımayan, eli nasırlı genç denizci. *Martin Eden*'i okuyan kimi eleştirmenler, derme çatma bir okul öğrenimine sahip bir denizcinin üç yıl içinde başarılı bir yazar haline gelmesini inandırıcı bulmadıklarını söylemişlerdir. Jack London, ikisi lise ve üniversitede, biri yazı yazmakla, ama tümü de dur durak bilmeyen yoğun çalışmayla geçen üç yılın sonunda amacına ulaştığını söyleyerek yanıtlar onları...

Önce dergilerin kapıları açılır Jack London'a; ardından Klondike öykülerinin derlendiği *Kurt Dölü* basılır. İlk kitabının çıktığı yıl, 7 Nisan 1900'de ilk evliliğini yapar. Eşi Bess Maddern ile, dostlukları romantik bir boyut kazanmazdan önce, neredeyse beş yıldır tanışıp görüşüyorlardır. Bess, Jack London'ın üniversite giriş sınavına hazırlanmasına yardım etmiştir. Evlilik kararı almaları, her ikisini de tanıyanlar için sürpriz olur ve "mantık evliliği" yaptıkları şeklinde yorumlanır. Çiftin bir yıl arayla iki kız çocukları dünyaya gelecek, ancak beraberlikleri uzun sürmeyecektir.

Jack London 1902 yılında, şehrin işçi semtlerinden East End'de birkaç ay yaşamak üzere Londra'ya gider. Burada birinci elden tanıklık ettiği büyük sefaleti *Uçurum Halkı*'nda kitaplaştırır. O güne kadar yazdıkları belli bir ilgi görmüş olsa da, Buck adlı köpeğin ana karakter olduğu romanı *Vahşetin Çağrısı* (1903) yazarı zirveye taşır. Bu küçük başyapıt, benzer bir temaya sahip olan, 1906 tarihli *Beyaz Diş*'le birlikte, her kuşaktan okurun sevgisini kazanmıştır.

London San Francisco merkezli bir gazetenin önerisiyle, 1904'te patlak veren Rus-Japon Savaşı'nı izlemek için Japonya'ya hareket eder. İki emperyal devlet, Mançurya topraklarında (Çin'in kuzey doğusundaki bölge) ve Kore Denizinde paylaşım mücadelesi için-

dedir. Jack London, cepheye sızmaya çalışırken iki kez tutuklanıp Amerikalı diplomatların araya girmesiyle serbest kalır. Sonunda Japon ordusu ile sınıra seyahat etmesine izin verilir.

Yazar sıkıntılı geçen boşanma sürecini takiben Charmian Kittredge ile ikinci evliliğini yapar. Charmian ile Jack'in tanışmasına, genç kadını büyüten teyzesi –aynı zamanda yazarın ilk öykülerinden birini basan *Overland Monthly* dergisinin editörü– Netta Earnes vesile olmuştur. Netta ve eşi, sosyalist yazar ve sanatçılardan oluşan, Jack London'ın da dahil olduğu ortak bir sosyal çevreyi paylaşırlar.

London aktif devrimci siyasetle çok genç yaşta ilgilenmeye başlamıştır. Yirmi yaşındayken Sosyalist Emek Partisi'ne (SLP) katılır. 1901 ve 1905 seçimlerinde Oakland belediye başkanlığına aday olur ancak kayda değer bir sonuç elde edemez. Sosyalizm fikrini gençler arasında yaygınlaştırmak üzere ülkenin çeşitli merkezlerindeki üniversitelerde konferanslar verir; davet edildiği kulüplerde, örgütlerde konuşmalar yapar. Bu amaca hizmet edecek denemelerden oluşan iki kitap yayımlar: *The War of the Classes* (Sınıflar Savaşı, 1905), *Revolution and other Essays* (Devrim ve Diğer Makaleler, 1910). Jack London'ın sosyalizmi, yaşam deneyiminden süzülerek gelmiştir. Roman ve öykülerinde öne çıkan gelir eşitsizliği ve yoksulluk, sömürü ve sınıf çatışması, insanın adalet arayışı, kapitalizmin yıkıcı etkileri gibi temalar dünya görüşüne paraleldir.

Açık havada zaman geçirmeyi, ata binmeyi çok seven Jack London, Charmian ile evlendiği yıl (1905), California'da bir çiftlik arazisi satın alır. Yazarlıktan elde ettiği gelirin önemli bir kısmını topraklarını genişletmek için harcar. Burayı "*sürdürülebilir tarım*" yapılan bir yer haline getirmeyi aklına koymuştur. Tarım kitaplarını okuyarak kendi kendini eğitir. California'nın ilk beton silosuna sahip olmakla, kendi tasarımı olan domuz ağılıyla övünmektedir. Ancak kötü şans mıdır yoksa işletme beceriksizliği midir bilinmez, bir kısmını borç alarak yaptığı onca yatırıma rağmen, çiftlik sonunda iktisaden başarısız olur.

Kimilerine göre başarısızlığın nedeni, Jack London'ın aynı anda birçok şeyle birden ilgilenmesi ve çiftliğin denetimini ihmal etmiş

olmasıdır. Bu arada hem yeni kitaplarını yayımlamakta hem de sahip olduğu yelkenliyle yolculuklara çıkmaktadır. Sportif Charmian bu uzun deniz yolculuklarında mükemmel bir yol arkadaşıdır. Birlikte Hawaii adalarına yelken açarlar; Jack London Honolulu'dan, sömürgecilerin, misyonerlerin, tüccarların yöreyi nasıl talan ettiğini anlatan kısa öykülerle geri döner. Charmain ise, Hawaii izlenimleri ile seyahat günlüklerini içeren iki kitap kaleme alır. Çiftin 1910'da dünyaya gelen tek çocuğu, sadece birkaç gün hayatta kalmıştır.

Jack London'ın bu döneme ait en önemli romanları arasında *Demir Ökçe* (1908), *Martin Eden* (1909), *Yanan Gün* (1910) ve *Ay Vadisi* (1913) sayılabilir. Yakında yükselecek olan faşizm dalgasına ilişkin kâhince öngörüler içeren *Demir Ökçe*, distopik roman türünün öncüsü olmuştur. Yazarın alkol alışkanlığını büyük bir içtenlikle dile getirdiği *John Barleycorn*, ölümünden üç yıl önce yayımlanır. Bu kitapta şunu itiraf etmektedir Jack London:

> Ben yaşlandıkça, başarım büyüdükçe, daha çok para kazandıkça, dünyaya sesimi duyurma olanaklarım arttıkça, alkolün yaşantımda tuttuğu yer aynı oranda büyüdü. Uğrunda savaştığım başarı ya da para gibi şeylerin savaşmaya değmez olduğu ortaya çıktı. Geriye kala kala, beni bir kelepçe gibi yaşama bağlayan HALK kaldı.

Böbrek yetmezliği çeken ve acısını dindirmek için bir süredir morfin kullanan Jack London, 22 Kasım 1916 sabahı odasında baygın halde bulunur; aynı akşam hayatını kaybeder. Ölüm nedenine ilişkin ihtilaflı görüşler öne sürülmüştür. Çeşitli kaynaklarda morfin zehirlenmesi veya intihar ihtimali üzerinde durulmuş olsa da doktorunun düzenlemiş olduğu ölüm raporu, böbrek yetmezliğine işaret etmektedir. Bedeni vasiyetine uyularak yakıldıktan sonra külleri, çiftliğinin bulunduğu –daha sonra Jack London Eyalet Tarih Parkı olarak kamulaştırılan– araziye gömülmüştür. Jack London, sağlığında takdir edilip sonradan unutulan yazarlardan olmamıştır. Kırk yıl süren kısacık hayatına sığdırdığı elliyi aşkın kitap, zamanın acımasız akışına taptaze bir ruhla direnmeyi sürdürmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İLKELLİĞE GEÇİŞ

Güçlü bir eskiye özlem duygusundan
Kopup gelen düşüyle o özgür göçebe gürûhunun,
Silkinerek uyanıyor bulanık kış uykusundan
Yabanıl başkaldırısı tutsak edilmiş ruhunun.

BUCK gazete okumazdı, okusaydı yalnız kendisinin değil, Puget Boğazı ile San Diego arasındaki yalı boyunun kasları güçlü, bol tüylü tüm köpeklerinin de başına ne çoraplar örülmekte olduğunu bilecekti. Çünkü kuzey kutup karanlığında birtakım adamlar el yordamıyla sarı bir maden bulmuşlardı, çünkü bu buluşla tüm vapur şirketleri, tüm taşımacılık şirketleri harekete geçtiğinden, binlerce adam akın akın Kuzey topraklarına gitmekteydi. Bu adamların köpeğe, ama, yük taşımaya elverişli güçlü kasları olan ve soğukta korunmalarını sağlayacak kalın postları olan çok sayıda iri kıyım köpeğe gereksinmeleri vardı.

Buck, güneşli Santa Clara vadisinde büyük bir evde yaşıyordu. Yargıç Miller'ın yeri diye bilinirdi burası. Yoldan içeride, gözden uzak kalan evin dört tarafını çevreleyen geniş ve gölgelik veranda, ağaçların arasından kesik kesik görülebiliyordu. Dalları birbirine kavuşan uzun kavak ağaçlarının altından geçerek, geniş bir alanı kaplayan çim tarhlarının arasından döne kıvrıla giden çakıl döşeli araba yollarıyla varılıyordu eve. Evin arkasında kalan her şey, önündekilerden çok daha büyük boyutlarday-

dı. Bir düzine seyisle genç uşağın eline bakan koca koca tavlalar, asmalarla kaplı hizmetkâr barınakları, son derece düzenli bir sürü müştemilat, upuzun asma çardakları, yemyeşil otlaklar, meyvelikler, çilek bahçeleri vardı. Ayrıca, artezyen kuyusundan suyu basan bir pompahane ile Yargıç Miller'ın çocuklarının sabahları bir dalıp çıktıkları, çok sıcak geçen öğleden sonraları ise serinlemek için içinden hiç çıkmadıkları, çimentodan yapılmış bir de havuz bulunuyordu.

İşte bu koskoca mülk Buck'tan soruluyordu. Burada doğmuş, burada büyümüş, dört yaşına gelmişti. Gerçi başka köpekler de vardı. Bu kadar büyük bir mülkte başka köpeklerin olmaması düşünülemezdi zaten, ama onların önemi yoktu. Onlar gelip geçiciydi; ya kalabalık köpek kulübeleri içinde hep bir arada, ya da evden dışarı burnunu çıkarmayan, ayaklarını toprağa basamayan Japon süs köpeği Toots ile tüysüz Meksika köpeği Ysabel gibi, bu garip yaratıklar gibi evin kuytularında göze çarpmadan yaşarlardı. Bunlardan başka, süpürgeler ve tahta bezi sopalarıyla silahlanmış bir alay hizmetçinin koruması altında pencereden kendilerini seyreden Toots'la Ysabel'e gözdağı verircesine havlayan, en az yirmi tane de tazı vardı.

Oysa Buck ne köpek kulübesinde yaşayan köpeklerdendi, ne de süs köpeğiydi. Krallığın tümü onundu. O, yargıcın oğullarıyla birlikte havuza dalar, onlarla ava çıkardı; yargıcın kızları Mollie ile Alice'e sabah gezintilerinde, ya da uzun akşam gezintilerinde eşlik ederdi; kış gecelerinde, okuma odasının güldür güldür yanan şöminesi önünde, yargıcın ayakları dibinde yatardı; yargıcın torunlarını sırtında dolaştırır, onlarla çimenlerin üstünde yuvarlanır, onlar ahırların bulunduğu avludaki çeşmeye, hatta daha ötelere, atların gezdirildiği kapalı çayırlara, çilek bahçelerinin bulunduğu yere yöneldikleri zaman, bu gözükara serüvenlerinde başlarına bir şey gelmesin diye göz kulak olurdu torunlara. O, tazıların arasında buyurucasına dolaşır, Toots'la

Ysabel'i ise umursamazdı bile, çünkü kraldı o; Yargıç Miller'ın malikânesindeki insanlar da içinde olmak üzere, tüm ayaklı ya da kanatlı yaratıkların kralıydı.

Buck'ın babası, yargıcın bir zamanlar yanından hiç ayırmadığı, ona can yoldaşlığı eden Saint Bernard cinsi Elmo adında dev gibi bir köpekti; Buck da babasını pek aratmıyordu doğrusu. Gerçi babası kadar iri cüsseli değildi –topu topu yetmiş kilocuk çekiyordu– ne de olsa Shep adındaki İskoç çobanı bir anadan geliyordu çünkü. Ama rahat yaşamının ve herkesten saygı görmesinin ona verdiği ağırbaşlılık da eklenince, bu yetmiş kiloluk cüssesi ona tam krallara yaraşır heybetli bir görünüş kazandırmaya yetiyordu. Enikliğinden beri dört yıl boyunca hep karnı tok, sırtı pek, tam bir aristokrat gibi yaşamıştı; inceliği de elden bırakmayan gururlu, hatta herkesten uzak yaşadıkları için bazen taşralı beyefendilerde rastlanan hafif tertip kendini beğenmiş bir havası vardı. Ama yine de, şımartılmış bir ev köpeği haline gelmekten kurtarmıştı kendini. Avlanma ve avlanma türünden açık hava eğlenceleri sayesinde fazla yağ bağlamamış, kasları sertleşmişti; soğuk suyla yıkanan ırklar gibi suyu sevdiği için de dinçliğini, sağlığını korumuştu.

Klondike'ta bulunan altın yüzünden insanların dünyanın dört bucağından kalkıp donmuş Kuzeye akın ettikleri 1897 güzünde, Buck adındaki köpeğin işte böyleydi ahvali. Ne var ki, Buck gazete mazete bilmediği gibi, bahçıvan yardımcılarından Manuel'in, dostluğuna güvenilemeyecek biri olduğundan da haberi yoktu. Bir türlü yakasını kurtaramadığı bir günahı vardı bu Manuel'in. Çin lotaryasına düşkündü adam. Ayrıca, kumar oynarken, yine yakasını kurtaramadığı bir de zayıf yanı vardı – sisteme inanırdı; işte onun kaçınılmaz batışını da bu inancı hazırlıyordu. Çünkü belli bir sisteme göre oynayabilmek para ister, oysa, adamın bakacak bir karısı, bir de çocuğu varsa, bahçıvan yardımcılığı ücretinden para artırılamaz.

Manuel'in ihanetini gerçekleştirdiği o unutulmaz gece yargıç, Kuru Üzüm Üreticileri Derneği'nde toplantıdaydı, oğulları da bir atletizm kulübü kurma işine kaptırmışlardı kendilerini. Manuel'le Buck'ın meyvelikten çıkıp gittiklerini kimse görmediği gibi, Buck da gezintiye çıktıklarını sanıyordu. Trenlerin ancak işaret verildiği zaman durduğu küçük bir istasyon olan College Park'a geldiklerini de, orada yalnız başına bekleyen bir adamdan başka gören olmadı. Bu adamla Manuel bir şeyler konuştular, el değiştiren paraların şıkırtısı duyuldu.

Yabancı boğuk bir sesle, "Malı teslim ederken sıkıca bağla da öyle teslim et bari," dedi, bunun üzerine Manuel de kalın bir ipi Buck'ın tasmasının altından geçirerek boynuna iki kat doladı.

"Bunu büktün mü, istediğin kadar soluğunu kesersin onun," dedi Manuel, adam da anladığını belli eden bir homurtu koyverdi.

Buck hiç sesini çıkarmamış, uslu uslu kabul etmişti ipi. Kuşku yok ki, boynuna ip geçirilmesi onun hiç beklemediği bir davranıştı. Ama o tanıdığı insanlara güvenmeyi öğrendiği gibi, kendisinden kat kat akıllı insanların her yaptıklarında bir hikmet vardır diye de düşünürdü. Ancak ipin iki ucu yabancının eline tutuşturulunca, gözdağı verir gibi homurdandı. Buck sadece, hoşnutsuzluğunu belirten bir imada bulunmuştu, gururu yüzünden de imasının emir yerine geçeceğine inanıyordu. Gelgelelim boynundaki ip sıkılıp da soluğu kesiliverince afallad ı. Hemen öfkelenerek adama saldırdı, ama adam onu daha yarı yolda gırtlağının altından sımsıkı yakalayarak, ustaca bir manevrayla sırtüstü yere vurdu. Bunun ardından ip amansızca sıkıldı ve dili bir karış sarkan Buck, soluk almak için deliler gibi boş yere çırpınırken kocaman göğsü de demirci körüğü gibi işlemeye başladı. Tüm yaşamı boyunca böylesine alçakça bir davranışla karşılaşmadığı gibi, hiç bu denli kızdığı da olmamıştı. Ama iki adam, işaret vererek durdurdukları trenin yük vagonu-

na, onu sıfırı tüketmiş, gözlerinin feri kaçmış bir halde attıkları vakit Buck bunu fark etmedi bile.

Yarı uyuşuk bir halde kendine geldiğinde, ilkin dilinin acıdığını ve bir çeşit taşıtın içinde sarsıla sarsıla gitmekte olduğunu fark etti. Bir hemzemin geçitten geçerken boğuk boğuk düdüğünü öttüren lokomotif ona nerede olduğunu anlattı. Yargıçla birlikte sık sık tren yolculuğu yaptığından yük vagonunda gitmenin verdiği duyguyu çok iyi bilirdi. Gözlerini açınca, bu gözlerde kaçırılmış bir kralın dizginlenemeyen öfkesi tutuştu. Yabancı adam hemen boğazına atıldı onun, ama Buck ondan daha hızlı davranmıştı. Dişleri adamın elinin üstünde kapandı ve bir kez daha soluksuz kalarak kendinden geçinceye kadar da bırakmadı.

Yabancı adam, gürültüye gelen bagaj memurundan yaralı elini gizlemeye çalışarak, "Ya, sarası var da işte," dedi. "Bizim patronun isteği üzerine San Francisco'ya götürüyorum hayvanı. Kafadan kontak bir köpek doktoru varmış da orada, ben iyi ederim diyormuş."

San Francisco rıhtımında, bir barın arkasındaki ufacık sundurmanın altında aynı adam, o gece yaptığı yolculukla ilgili kendini acındırmaya çalışıyordu.

"Topu topu elli kâat aldığımız yahu!" diye homurdandı. "Böyle olacağını bilseydim, peşin para bin kâada yapmazdım valla!"

Eline kanlı bir mendil sarmıştı ve paçalarından biri dizden aşağı boydan boya yırtılmıştı.

Bar sahibi, "Öbür herif ne aldı?" diye sordu.

"Yüz. Bir kuruş eksiğine vermedi herifçioğlu Allah seni inandırsın."

"Yani yüz elli ediyor hepsi," diye hesapladı barın sahibi, "eh bu köpek de bu kadar etmezse bana da enayi desinler."

Köpek hırsızı kanlı sargıyı çözerek yırtılan eline baktı. "İnşallah kuduz muduz olmam."

"Yok canım, kudurmazsın," diye güldü bar sahibi, "çünkü asılarak gebereceksin sen. Hadi, bana biraz yardım et sonra da çek arabanı," diye ekledi.

Boğazı yanan, dili dayanılamayacak kadar acıyan Buck o şaşkın haliyle, kendisine eziyet edenlere karşı koymaya kalkıştı. Ama onu birkaç sefer yere vurup soluğunu adamakıllı kestikten sonra, boynundaki pirinçten yapılmış kalın tasmayı eğeleye eğeleye çıkarmayı başardılar. Boynundaki ipi de çözerek ufak bir tahta kafese tıktılar onu.

Müthiş öfkesi ve yaralanmış gururuyla baş başa bırakılan Buck, yorucu gecenin geri kalan bölümünü bu kafeste yatarak geçirdi. Bütün bu olup bitenleri bir türlü anlayamıyordu. Bu yabancı adamların ondan istedikleri neydi? Neden onu bu dapdaracık kafese tıkmışlardı? Nedenini bilmediği halde başına bir felaketin geleceğini sezinliyor, bunun verdiği sıkıntıyla içi daralıyordu. O gece, sundurmanın altındaki kapının her açılıp kapanışıyla, yargıcı ya da hiç değilse oğlanları göreceğini umarak kaç kez yattığı yerden ayağa fırladı. Ama her seferinde de, bir mumun ölgün ışığında, ona göz atmak için şişman başını içeriye uzatan bar sahibini gördü. Yine her seferinde, Buck'ın boğazına kadar titreyerek gelen sevinç havlaması, yırtıcı bir homurtuya dönüştü.

Bar sahibi ona hiç ilişmedi, sabah da dört adam içeri girip kafesi yerden kaldırdılar. Üstleri başları dökülen, hain suratlı adamlar olduğu için, Buck onların da eziyet etmeye geldiklerini sanarak, kafesin parmaklıkları arkasından öfkeyle sağa sola saldırmaya başladı. Bunun üzerine adamlar gülüşerek değneklerle onu dürtüklemeye başladılar; kafese her değnek sokuluşunda hemen saldırarak değneği dişleyen Buck, sonunda zaten adamların istediğinin bu olduğunun anladı. Bir karış suratla yere uzandı ve kafesi kaldırıp vagona yüklemelerine hiç sesini çıkarmadı. O andan sonra da Buck kafesinin içinde, aktarmalı

uzun bir yolculuğa başladı: Buck önce hız katarının memurlarına teslim edildi; sonra el arabasına konulup bir furgona aktarıldı; daha sonra bir sürü sandık ve denkle birlikte bir kamyona yüklediler, kamyon onu bir araba vapuruna götürdü; yine kamyonun içinde, araba vapuru yolculuğundan sonra büyük bir demiryolu deposuna getirildi, en sonunda da buradan alınıp tekrar bir hız katarının furgonuna yüklendi.

Bu furgon acı acı düdük çalan lokomotifin arkasına takılarak iki gün iki gece durmadan yol aldı, bu süre içinde de Buck ne yedi, ne içti. İlkin ona sokulmak isteyen katar memurlarına öfkeyle homurdandığından, memurlar da onu alaya alarak acısını çıkardılar. Onun suratına karşı sokak köpekleri gibi havladılar, kedi gibi miyavladılar, kollarını çırparak horozlar gibi öttüler. Bu yapılanların budalalıktan başka bir şey olmadığını biliyordu Buck, ama kendisine budalaca davranılması onuruna daha da dokunduğundan, öfkelendikçe öfkeleniyordu. Açlığa pek aldırmamakla birlikte, içini yakan susuzluk öfkesini daha beter körüklüyordu. Sinirleri iyice gerilerek son derece duyarlı hale gelen Buck, gördüğü bu kötü davranışlarla adamakıllı zıvanadan çıkıyor, susuzluktan kuruyan ve şişen boğazıyla dilinin acısı da bunların üstüne tuz biber ekiyordu.

Sevindiği bir tek şey varsa, o da boynundaki ipin çıkarılmış olmasıydı. Boynunda ip varken üstünlük onların elindeydi ve haksızlıktı bu tabii, ama şimdi ip yoktu ya, gösterirdi onlara gününü. Bir daha zor geçirirlerdi boynuna ip. Bu konuda kesin kararlıydı. Bu çileli iki gün iki gece boyunca ağzına bir lokma yiyecek, bir yudum su girmeyen Buck'ın yüreğinde öyle bir öfke birikmişti ki, hani, ilk karşısına çıkacak olanın başına gelecek vardı. Buck'ın gözleri kan çanağına dönmüş, başkalaşım geçirerek ifrit kesilmişti. Öyle değişmişti ki, yargıç bile görse tanıyamazdı onu; tren memurları da onu Seattle'da indirince rahat bir soluk aldılar.

Ellerini sürmeye çekinen dört adam kafesi korka korka yük arabasından alıp bir evin arkasındaki yüksek duvarlarla çevrili ufak bir avluya taşıdılar. Yakası adamakıllı bollaşmış kırmızı bir kazak giyen yapılı bir adam, avludan çıkıp arabacının uzattığı defteri imzaladı. Yeni eziyetçi başı bu olmalı diye düşünen Buck, kafesin parmaklıklarına hırsla saldırdı. Adam, dudaklarında zalimce bir gülümsemeyle gitti, küçük bir balta ile sağlam bir sopa alıp geldi.

"Onu hemen şimdi mi çıkaracaksın yoksa?" diye sordu arabacı.

"Tabii ya" diye yanıtlayan adam baltayı kafesin parmaklıkları arasına sokarak bir kez kanırttı.

Kafesi taşıyan dört adam bir anda çil yavrusu gibi dağılarak duvarın üstüne tırmanıp kendilerini güvenceye aldıktan sonra, gösteriyi izlemeye hazırlandılar.

Buck kırılan tahtalara saldırıyor, tahta parçalarını dişliyor, silkeliyor, hırsını onlardan alıyordu. Balta dışarıdan nereye inerse, Buck içeriden hemen o yana atılıyor ve kırmızı kazaklı adam onu dışarı çıkarmak için ne derece serinkanlı davranıyorsa, Buck da dışarı çıkmak için o derece hırslı bir kudurganlık içinde hırlayarak, homurdanarak çırpınıyordu.

Adam, Buck'ın gövdesinin geçebileceği kadar bir yer açınca, "Hadi bakalım, kızıl gözlü ifrit," dedi. Aynı anda da baltayı yere bırakıp sopayı sol elinden sağ eline geçirdi.

Kan çanağına dönmüş gözleri deli deli bakan, ağzı köpürmüş, yeleleri kabarmış, sıçramaya hazırlanarak ağırlığını arka ayakları üzerine veren Buck, bu haliyle gerçekten de kızıl gözlü bir ifritti. İki gün iki gece kapalı kalmanın hırsıyla da bilenen Buck, tepeden tırnağa öfke kesilen yetmiş kiloluk gövdesiyle dosdoğru adamın üstüne atladı. Daha havadayken ve dişleri adama tam yaklaşmışken öyle bir darbe yedi ki, gövdesi acıdan iki büklüm olurken, çeneleri de şırak diye kilitlendi. Havada burularak, azıcık yanlamasına sırtüstü yere çarptı. Yaşamı bo-

yunca sopa yememiş olan Buck ne olduğunu anlayamadı. Toparlanıp ayağa kalktı ve daha çok çığlığı andıran bir havlamayla yeniden havaya zıpladı. Bir darbe daha yiyerek tekrar yeri öptü. Bu işi sopanın yaptığını bu sefer anladı, ama bir kez gözü dönmüştü, sakınmayı filan aklına bile getirmedi. Üst üste belki on kez saldırdı, ama her seferinde yediği sopayla saldırısını tamamlayamadan yeri öptü.

Çok sert bir darbe daha yedikten sonra zar zor doğrulduğunda, artık saldıracak hali kalmamış, iyice sersemlemişti. Sarsak adımlarla seke seke yürümeye çalışırken, o güzelim postuna bulaşan köpük köpük kanlı salyalar süzülüyor, ağzından burnundan kulaklarından kan geliyordu. O sırada adam ona yaklaştı ve burnunu nişanlayarak korkunç bir darbe daha indirdi. O ana kadar duyduğu acılar bunun yanında hiç kalırdı. Buck âdeta arslan gibi, yırtıcı bir kükremeyle adamın üstüne atıldı. Ne var ki adam büyük bir serinkanlılıkla, diğer ucunu sol eline aldığı sopayı enlemesine tutup aşağıdan yukarıya doğru savurarak tam çenesinin altına bir tane patlattı. Havada bir buçuk takla atan Buck, kafasının ve göğsünün üstüne düştü.

Son bir kez saldırdı. Adam en kurnazca vuruşunu özellikle sona saklamıştı; bu darbeyi de yiyince Buck boş bir çuval gibi baygın yere serildi.

Duvarın üstündeki adamlardan biri beğendiğini belli edercesine, "Köpek eğitirken işi bu kadar sıkı tutanını da hiç görmemiştim yahu!" diye seslendi.

Duvardan inip arabasına binen arabacı, "Druther her gün bir tane Kızılderili atı eğitir, pazar günleri de iki tane," diye onu yanıtladıktan sonra atlarını dehledi.

Buck kendine geldi, ama henüz dermanı yoktu. Yığılıp kaldığı yerden kırmızı kazaklı adamı gözlüyordu.

Bar sahibinin, malın kafes içinde yola çıkarıldığını bildiren mektubundaki bir yeri, "Buck diye çağrılınca anlarmış" diye kendi kendine mırıldanarak tekrarladı adam.

"Pekâlâ, Buck oğlum," diye tatlı bir sesle konuşmasını sürdürdü, "seninle aramızda ufak bir anlaşmazlık geçti, ama iyisi mi bırakalım da bu iş bu kadarla kalsın. Sen kendi yerini bil, yeter, ben kendi yerimi biliyorum zaten. Sen uslu çocuk olursan, ben de sana iyi davranırım, işler tıkırında gider. Yaramazlık edersen döve döve canını çıkarırım senin. Anlaşıldı mı?"

Adam konuşurken bir yandan da az önce acımasızca dövdüğü başı hiç korkmadan tapışlıyor ve elinin her dokunuşuyla birlikte Buck'ın tüyleri elinde olmaksızın dikiliyordu, ama yine de bu tapışlamalara karşı koymaya kalkışmadan katlandı hayvan. Adam ona su getirince kana kana içti, daha sonra da ona koca bir çiğ et ziyafeti çeken adamın teker teker eliyle ağzına verdiği iri et parçalarını yalamadan yuttu.

Onu dövmüşlerdi (bunu biliyordu); ama yıldıramamışlardı. Elinde sopa tutan bir adamın karşısında elinden bir şey gelemeyeceğini bir seferde anlamıştı o. Dersini iyi belleyen Buck, ömrünün sonuna kadar bir daha unutmadı bu dersi. Sopa onun için aydınlatıcı olmuş, kendisinin bile bilmediği niteliklerini ortaya çıkarmıştı. İlkel yasanın egemenliğiyle onu o sopa tanıştırmış, Buck da bu tanışma sürecini hiç uzatmamıştı. Yaşamın sert ve acımasız yanıyla yüz yüze gelen Buck, bunun karşısında yılgınlığa kapılmadığı gibi, yaradılışından gelen ve o güne dek gizli kalan kurnazlıklarının tümüne başvurmaktan da geri kalmıyordu bu karşılaşmada. Günler geçiyor, kafeslerin içinde ya da ipe bağlı başka köpekler geliyordu; bunların bazısı uslu uslu geliyordu, bazıları da tıpkı kendisi gibi ortalığı birbirine katıyordu. Buck da hepsinin, birer birer, kırmızı kazaklı adamın egemenliği altına geçişini izliyordu. O gaddarca gösterileri izlerken de her seferinde, bellediği ders kafasına biraz daha yerleşiyordu: sopalı adama yaltaklanmak şart değilse de, boyun eğilmesi gerekiyordu, çünkü o yasa koyucuydu, onların efendisiydi. Yaltaklanmaya gelince, Buck asla bu suçu işlemedi; oysa adama

yaltaklanan, kuyruk sallayan, elini yalayan pek çok köpek görmüştü. Yalnız içlerinden bir tanesi yaltaklanmaya yanaşmadığı gibi boyun da eğmedi ve ille de kendi üstünlüğünü kanıtlamak isterken dayak yiye yiye canından oldu.

Arada bir yabancı birtakım adamlar geliyor, kırmızı kazaklı adamla kimi heyecanla çekişe çekişe, kimi tatlı dille kandırırcasına konuşuyorlardı. Bu sırada paralar el değiştiriyor ve adamlar bir ya da birkaç köpeği alıp götürüyorlardı. Buck bunların nereye gittiğini hep merak ederdi, çünkü gidenler bir daha geri gelmiyordu; öte yandan Buck ileride aynı şeyin kendi başına da gelmesinden korkuyor, onu seçmediklerini görünce her seferinde seviniyordu.

Ne var ki günün birinde, gırtlaktan gelen sesiyle, ayrıca Buck'ın o güne dek hiç duymadığı, dolayısıyla da anlayamadığı kaba saba birtakım ünlemlerle, çok kötü, âdeta tükürür gibi konuşan ufak tefek bir adamın ortaya çıkışıyla, Buck'ın da sırası gelmiş oldu.

Buck'ı gören adam gözleri parlayarak, "Kutsal Meryem!" diye bağırdı. "Demek ki o kabadayı köpek bu ha! Kaç para?"

Kırmızı kazaklı adam "Üç yüz!" diye atıldı hemen. "Bu paraya bedava sayılır. Hem, parayı da hükümet ödeyeceğine göre, bir itirazın olamaz; öyle değil mi Perrault?"

Perrault sırıttı. Talebin beklenmedik artışıyla fiyatların tavan yaptığı göz önüne alınırsa, bu kadar mükemmel bir hayvan için istenen bu para hiç de çok sayılmazdı. Bu alışverişten Kanada hükümeti kazançlı çıkacağı gibi, hükümetin kızaklı posta servisi de hızından bir şey kaybedecek değildi. Perrault köpekten iyi anlardı, Buck'ın da binde bir rastlanan köpeklerden biri olduğunu bir bakışta anlayıverdi. İçinden, 'On binde bir,' diye geçirdi.

Buck iki adam arasında paranın el değiştirdiğini gördü. Bu ufak tefek adamın, Eskimo cinsi uysal bir köpek olan Kıvırcık'la

birlikte kendisini de götürmesine hiç şaşırmadı. Kırmızı kazaklı adamı son görüşü oldu bu. Narwhal'ın güvertesinden Kıvırcık'la birlikte gittikçe geride kalan Seattle'a bakarlarken, bu, sıcak Güney ülkesini de son görüşü oluyordu Buck'ın. Perrault, Kıvırcık'la Buck'ı geminin ambarına indirerek orada François adında kara suratlı dev gibi birine teslim etti. Fransız asıllı Kanadalılardan olan Perrault da esmer bir adamdı gerçi, ama Kanadalı Fransız melezi olan François ondan iki kat esmerdi. Bunlar Buck için (ileride daha pek çoğunu göreceği) yepyeni türden adamlardı; bunlara karşı içinde en ufak bir sevgi uyanmasa da zamanla bu adamlara içtenlikle saygı duymaya başladı. Perrault ile François'nın sağlam karakterli, haklıyı haksızı ayırmakta duygularıyla değil de serinkanlılıkla karar veren, aynı zamanda da köpeklerden çok iyi anladıkları için köpeklerin asla kandıramayacağı akıllı adamlar olduklarını çarçabuk öğrendi.

Narwhal'ın ambarında Buck'la Kıvırcık'tan başka iki köpek daha vardı. Bu yoldaşlardan biri iri kıyım, kar beyazı bir köpekti. Balina gemisi kaptanlarından biri onu Spitzbergen'den getirmiş, daha sonra kendisi bir coğrafi araştırma heyetiyle birlikte Barrents'e çekip gitmişti. Dost gibi görünen, ama aklından hileler geçirirken, diğer yandan yüze gülen ikiyüzlü bir köpekti bu; örneğin, daha ilk yemeğini yiyen Buck'ın mancasını da bu yoldan aşırmıştı. Buck onun cezasını vermek için atıldığı sırada François'nın kırbacı havada şaklayarak suçlunun sırtına inmiş, Buck'a da kemiğini alıp bir köşeye çekilmekten başka yapacak iş kalmamıştı. Buck, François'nın davranışını adilce bulmuştu, o andan sonra da Buck'ın gözünde melezin değeri artmaya başlamıştı.

Öteki köpek ise hiçbirine sokulmadığı gibi, hiç kimsenin de ona sokulmasına izin vermiyordu; bu köpek ayrıca, yeni gelenlerin mancalarını aşırmaya da kalkmamıştı. İçine kapanık ve suratsızın teki olan bu köpek, tek isteğinin rahatsız edilmemek

olduğunu, ayrıca, rahatsız edilirse bela çıkacağını Kıvırcık'a pek açık bir biçimde göstermişti. Dave dedikleri bu köpek yer, içer, uyur, arada sırada esner, ama hiçbir şeyle ilgilenmezdi; hatta, Narwhal Kraliçe Charlotte Boğazı'nı geçerken cezbeye tutulmuş gibi sallanıp sarsıldığı zaman bile oralı olmamıştı. Korkudan ödleri patlayan Buck'la Kıvırcık yerlerinde duramazken, onların bu halinden rahatsız olan Dave başını kaldırmış, meraksız bir bakışla onlara lütfen şöyle bir bakmış, esnemiş, sonra yine uykuya dalmıştı.

Gemi durup dinlenmeden suyu döven pervanenin ritmik titreşimiyle gece gündüz yol alırken, geçip giden günler hep birbirinin aynı olduğu halde, her geçen gün havanın biraz daha soğuduğunu fark ediyordu Buck. Sonunda, bir sabah vakti pervanenin sesi kesildi ve Narwhal'da telaşlı bir hava baş gösterdi. Diğer köpeklerle birlikte Buck da bu telaşlı havayı fark etmiş, yakında bir değişikliğin olacağını anlamıştı. François tasmalarını vurup onları güverteye çıkardı. Soğuk güverteye adımını attığı anda, Buck'ın ayakları hemen hemen çamur kıvamında, bembeyaz, yumuşacık bir şeye gömüldü. Bir homurtu koyvererek gerisin geri sıçradı. Havadan durmadan yağıyordu bu beyaz nesne. Sakına sakına koklayan Buck, diliyle bir parça alıp tattı. Dilini ateş gibi yakan nesne bir anda yok oluverdi. Buck afallamıştı. Bir daha denedi, sonuç yine aynı. Onun haline bakanlar kahkahaları koyverince, ilk kez karla tanışan Buck, nedenini bilmediği bir utanç duydu.

İKİNCİ BÖLÜM

SOPA VE DİŞ YASASI

DYEA kumsalında karaya ayak basan Buck'a o ilk günü bir karabasan gibi geldi. Her an şaşırtıcı yeni bir şeyle karşılaşıyor, her an yeni bir sarsıntı geçiriyordu hayvan. Uygarlığın ortasından bir anda koparılıp alınmış, ilkelliğin ta göbeğine fırlatılmıştı. Yapacak hiçbir işi olmadığı için güneşin altında aylak aylak dolaştığı tembel yaşamına hiç mi hiç benzemiyordu bu. Bir an için bile olsun ne huzur, ne durup dinlenme, ne de güvenlik vardı burada; her şey karmakarışık, her şey sürekli hareket halindeydi ve her an için yaşamsal tehlike söz konusuydu. Her an mutlaka tetikte olmak gerekiyordu; çünkü buranın köpekleri de, insanları da kent köpeklerine, kentli insanlara hiç benzemiyordu. Bunların tümü de sopa yasasından, diş yasasından başkasını bilmeyen yabanilerdi.

Ömrü boyunca köpeklerin, bu kurda benzer yaratıklar gibi dövüşenini hiç görmemiş olan Buck, daha ilk deneyiminde unutulmaz bir ders aldı. Bu dersin bedelini kendisi ödemedi gerçi, yoksa o dersten yararlanacak kadar yaşayamazdı zaten. Kurban giden Kıvırcık'tı. Bir tomruk deposunun yakınlarında kamp kurduklarında, Kıvırcık o her zamanki sokulganlığıyla ve dişiliğiyle, kendisinin ancak yarısına gelen, ama gelişmiş bir kurt iriliğindeki kızak köpeklerinden birine sırnaştı. Yabancı köpek ansızın şimşek gibi daldı ve dişleri şırak diye kapandı; sonra yine aynı hızla sıçrayarak geri çekildiğinde Kıvırcık'ın suratı gözünün altından çenesine kadar yırtılmıştı.

Kurt usulü dövüştü bu; dalmak ve hızla sıçrayarak geri çekilmek. Ne var ki iş bu kadarla da kalmadı. Otuz kırk kadar köpek hemen koşup gelerek dövüşenlerin çevresinde halka oluşturmuş, seslerini çıkarmadan dikkatle seyrediyorlardı. Buck onların bu sessiz, ama dikkatli gözleyişlerine bir anlam veremediği gibi, iştahlı iştahlı yalanmalarının nedenini de anlayamamıştı. Kıvırcık düşmanının üstüne saldıracak oldu, ama öteki bir daha dalıp yine kenara sıçradı. Kıvırcık'ın yeni saldırısını göğsüyle karşılayan köpek tuhaf bir oyunla onun ayaklarını yerden kesiverdi. Yuvarlanan Kıvırcık da bir daha ayağa kalkamadı. Köpekler meğer bu anı kolluyormuş. Bir anda üstüne çullanıveren yeleleri kabarmış köpeklerin altında görünmez olan Kıvırcık can acısıyla çığlıklar koparıyordu.

Bu iş o kadar beklenmedik bir biçimde, o kadar ani olmuştu ki, afallayan Buck donakalmıştı. Spitz'in kırmızı dilini alay eder gibi çıkardığını, elindeki baltayı sallayarak koşa koşa gelen François'nın köpek yığınının üstüne atıldığını gördü. Köpekleri dağıtabilmek için üç adam da ellerindeki sopalarla François'ya yardımcı oluyordu. Bu iş de fazla uzun sürmedi. Kıvırcık'ın yere yuvarlanışının üstünden iki dakika geçmiş geçmemişti ki, saldırgan köpeklerin sonuncusu da sopayla kovalandı. Ne var ki, sözcüğün gerçek anlamıyla paramparça edilen Kıvırcık'ın cansız gövdesi, ezilmiş karların üstünde, kanlar içinde kımıldamadan yatıyordu; onun başucunda duran esmer melez ağız dolusu küfürler savuruyordu. Bu sahne daha sonra birçok kez Buck'ın düşlerine girecek, onu hep huzursuz edecekti. Bu işin yolu yordamı buymuş demek. Demek ki, dürüstçe dövüşe yer yokmuş. Bir kez alta gittin mi, işin bitik demekti. Eh, madem öyle, Buck da ne yapacak edecek alta gitmeyecekti. Spitz bir kez daha dilini çıkarıp alay edince, yüreğini o anda nefret bürüyen Buck onu can düşmanı belledi.

Kıvırcık'ın acıklı sonunun yarattığı sarsıntının etkisini daha üstünden atamadan bir sarsıntı daha geçirdi Buck. François

tuttu, bir sürü halkadan, kayıştan oluşan bir düzenek vurdu Buck'ın sırtına. Buna benzer bir şeyi seyislerin atlara vurduklarını görmüştü Buck; koşumdu bu. Evindeyken, atların çalıştırıldığını da görmüş olan Buck, şimdi tıpkı onlar gibi hizmete koşuluyor, François'yı kızakla vadiyi çevreleyen ormana kadar götürüp, bir kızak yükü odunla geri getirmeye hazırlanıyordu. Gerçi böyle hizmet hayvanı gibi işe koşulmaktan ötürü gururu fena halde incinmişti, ama çok akıllı olduğundan, başkaldırmaya yeltenmedi. Bu onun hiç bilmediği, yabancısı olduğu bir işti, ama buna rağmen Buck istekle işe koyularak elinden geleni yapmaya çalıştı. François her emrine hemen uyulmasını isteyen sert bir adamdı; kırbacı sayesinde de emrine uyulmasını hemen sağlayıveriyordu. Öte yandan, deneyimli bir takım dümencisi olan Dave de her yanlışında Buck'ın art ayaklarını dişliyordu. En az Dave kadar deneyimli, aynı zamanda takım başı olan Spitz ise, Buck'ı dişlemek olanağını her zaman bulamasa da ara sıra sert homurtularla onu azarlıyor ya da ustaca bir manevrayla ağırlığını kayışların bir yanına aktararak, Buck'ın doğru yola girmesini sağlıyordu. Çabuk öğrenen bir köpek olduğu için, iki yoldaşıyla François'nın ortak eğitmenliği altında dikkate değer bir ilerleme gösterdi Buck. Daha kampa dönmeden, "hoo" deyince durmasını, "deh" deyince gitmesini, dönemeçleri açıktan almasını ve yüklü kızak yokuş aşağı arkalarından hızla gelirken dümenci köpeğin ayaklarına dolaşmamak için olanca hızıyla koşarak ona yol açmasını öğrenmişti.

François, "Üçü de köpek bunlağ çok iyi," diye anlattı Perrault'ya. "Bu Buck vağ, üff çekiyor kızak böyle, sonam öğreniyo çabucanak her bir şey."

Postayı yetiştirmek için bir an önce yola çıkmak isteyen Perrault, öğleden sonra döndüğünde yanında iki köpek daha getirdi. Kardeş olan "Billee" ve "Joe" adındaki bu köpekler gerçek birer Eskimo safkanıydılar. Aynı ananın karnından çıkan

bu iki erkek köpek gece ile gündüz kadar farklıydı birbirinden. Billee'nin biricik kusuru aşırı derecede yumuşak başlı ve sokulgan olmasıydı, oysa Joe tam tersine, içine dönük ve azgın bir köpekti; durmadan hırlıyor, kötü kötü bakıyordu gözleri. Buck onları dostça karşıladı. Dave oralı olmadı; Spitz ise hemen dayak atmaya girişerek, önce birine sonra da ötekine çullandı. Billee onu yatıştırmak amacıyla kuyruk salladıysa da, tüm yatıştırma çabalarının boşuna olduğunu görerek kaçmaya başladı ve Spitz'in keskin dişlerini böğrüne yiyince (yine de yatıştırıcı bir tonla) çığlığı bastı. Buna karşılık Joe, çevresinde hızla dönen Spitz'e, o da topukları üstünde olduğu yerde hızla dönerek karşılık verdi; yelelerini kabartan, kulaklarını ensesine yatıran, dudaklarını yukarı çekerek hırlayan, çeneleri çelik bir kapan gibi hızla açılıp kapanan hayvan, gözlerinde yanıp sönen şeytansı ve düşmanca parıltılarla tam bir dehşet simgesiydi. Onun dehşet salan bu görüntüsü karşısında terbiye etme hevesinden vazgeçmek zorunda kalan Spitz, bozuntuya vermemek için de tuttu, bir köşede acı acı inleyen zavallı Billee'ye tekrar saldırarak kamp yerinde köşe bucak kovaladı onu.

Akşama doğru Perrault bir köpek daha getirdi. Sıskası çıkmış, neredeyse kaburgaları sayılan bu yaşlı kurt azmanının suratı eski savaşlarından kalma yara izleriyle doluydu ve tek gözü vardı, ama bu tek gözündeki parıltıdan bile ne mal olduğu anlaşılan hayvan çevresinde hemen saygı uyandırıyordu. Adı Sol-leks'ti; azgın anlamına geliyordu bu. O da tıpkı Dave gibi ne kendinden bir şey veren, ne kimseden bir şey isteyen, ne de kabul eden cinstendi; öbür köpeklerin arasına doğru ağır ağır, hiçbirini umursamadan şöyle bir yürümeye başlayınca, Spitz bile ilişemedi ona. Bu köpeğin tuhaf bir özelliği vardı, bu özelliği keşfetmek bahtsızlığı da Buck'a nasip oldu. Kör gözünün bulunduğu yandan kendisine yaklaşıldı mı sinirleniyordu hayvan. Buck istemeyerek bu suçu işledi ve yıldırım gibi dönen Sol-leks

onun omuz başında ta kemiğe kadar dayanan aşağı yukarı sekiz santim boyunda bir yara açıverince kafasına dank etti de kabahatini anladı. Bundan sonra asla ona kör gözünün bulunduğu yandan yaklaşmayan Buck'ın başı da, yoldaşlıklarının sonuna dek bir daha onunla derde girmedi. Tıpkı Dave gibi Sol-leks'in de biricik tutkusu rahatsız edilmemekti anlaşılan; oysa, Buck'ın da ileride öğreneceği gibi, her iki köpeğin de başka ve daha yaşamsal birer tutkuları daha vardı.

O gece Buck'a uyku haram oldu. Bembeyaz düzlüğün ortasında, içinden vuran mum ışığıyla çadır sıcacık görünüyordu göze; Buck son derece doğal bir davranışla çadırdan içeri girince, Perrault ile François'nın küfür yağmuru ve kap kaçak bombardımanı altında önce neye uğradığını şaşırdı, daha sonra kendini toparlayarak, rezil olmuş bir halde dışarıya canını dar attı. Buz gibi esen rüzgâr fena halde ısırıyor, hele omzundaki yaranın acısı bu soğukta yüreğine işliyordu. Karların üstüne kıvrılıp uyumaya çalıştı, ama ayaza dayanamayarak titreye titreye tekrar kalktı. Perişan, acıklı bir halde çadırların arasında dolaştı durdu, ama bir türlü sıcak bir köşe bulamadı. Bir yandan da sağdan soldan çıkıp üstüne saldıran yabani köpeklerle uğraşmak zorunda kalıyordu; ama hemen boynundaki tüyleri kabartıp hırladığı için (çünkü hızla öğrenmekteydi Buck) köpekler daha fazla üstüne varmadan bırakıyorlardı yakasını.

Sonunda bir düşünce çaktı kafasında. Geri dönüp yoldaşlarının bu uyku sorununu nasıl çözümlediklerine bakacaktı. Ortalıkta hiçbirini göremeyince şaşırdı. Onları arayarak koskoca konak yerini baştan aşağı dolaşıp kendi çadırlarının bulunduğu yere geri geldi. Yoksa çadırda mıydı yoldaşları? Hayır, çadıra giremezlerdi, öyle olsa, kendisini kovmazlardı çadırdan. Peki öyleyse nerede olabilirlerdi? Kuyruğu bacaklarının arasında, küskün ve üzgün, tir tir titreyerek, hiçbir amaç da gütmeden çadırın arkasına dolandığı sırada, patilerinin altındaki karlar

birden göçüverince, Buck olduğu gibi karlara gömüldü. Ayaklarının altında bir şeyin kıvıl kıvıl oynadığını duyumsadı ve göremediği, bilemediği bu şeyin verdiği korkuyla yelesini kabartıp, hırlayarak gerisin geri attı kendini. Çok hafif, âdeta viyaklamayı andıran dostça bir havlama duyunca güveni yerine geldi, ne olduğunu anlamak için gidip baktı. Buram buram bir sıcak akımı çarptı burun deliklerine; ayaklarının dibinde, karların içine çöreklenmiş, bir yumak gibi dertop olmuş halde Billee yatıyordu. Aşağıdan alan bir tonda ince ince sesler çıkaran Billee, iyi niyetini göstermek amacıyla kıvranıp bükülmeye başladı, hatta barış rüşveti olarak o ıslak ve sıcacık diliyle Buck'ın suratını bile yaladı.

Al sana bir ders daha. Demek bu iş böyle yapılıyordu ha! Buck kendine güvenen bir tavırla uygun bir yer seçti ve çoğunu boşa harcadığı büyük bir çabayla, telaş içinde bir çukur kazdı kendine. Bedeninden yayılan ısıyla daracık yer çabucak ısınıverince hemen uyudu Buck. Uzun ve yorucu bir gün geçirdiğinden, gördüğü kötü düşlerle ara sıra silkinerek havlamak ve homurdanmakla birlikte, yine de rahat rahat deliksiz bir uyku çekti.

Uyanan kampın gürültüsü onu da uyandırana kadar gözlerini açmadı Buck. Gözlerini açınca da ilkin tersi döndü. Gece durmadan yağan karla örtülmüş, âdeta kara gömülmüştü. Onu çepeçevre saran kardan duvarın basıncı altında büyük bir korkuya kapıldı –yabanıl yaratıklardaki tuzak korkusuydu bu. Ve bu korku, ondaki bu yaşama içgüdüsü yoluyla atalarının ruhlarının ona dönmekte olduğunun bir belirtisiydi; çünkü o uygar, hem de fazlasıyla uygar bir köpek olduğundan tuzak muzak nedir bilmez, dolayısıyla da kendiliğinden tuzak kokusu duyamazdı. Bedeninin tüm kasları içgüdüsel bir güçle titreyerek gerildi, boynundaki, omuzlarındaki bütün tüyler diken diken oldu ve Buck korkunç bir hırlamayla, karları dört bir yana savurarak ye-

rinden fırlayınca, birdenbire gözlerini kamaştıran gün ışığının içinde buluverdi kendini. Daha ayakları tekrar yere değmeden, gözlerinin önünde yayılan bembeyaz kamp yerini gördü, nerede olduğunun anladı ve Manuel'le gezintiye çıktığı andan, gece karda kendine çukur kazdığı ana kadar geçen her şeyi anımsadı.

François sevinç çığlığı atarak onun ortaya çıktığını haber verdi. Köpek sürücüsü, "Ne demiş ben?" diye bağırdı Perrault'ya. "Bu Buck vağ, öğreniyo çabucanak her bir şey."

Perrault ona yerden göğe kadar hak verdiğini belirten bir baş işareti yaptı. Kanada hükümetinin bir kuryesi olarak hep önemli posta evrakı taşıdığından, elinin altında hep en iyi köpekleri bulundurmak isteyen adam, Buck gibi bir köpeğe sahip olmanın mutluluğunu yaşıyordu.

Bir saat geçmeden takıma üç azman daha eklenip toplam dokuz köpek edince, on beş dakika içinde hepsine koşum vurulan köpekler Dyea Kanyonunun yolunu tutmuşlardı bile. Oradan ayrıldığına sevinen Buck, bu zorlu işten pek de yüksünmüyordu. Takımdaki bütün köpeklerin canla başla çalışmalarına neden olan hevesin kendisine de bulaştığını görerek şaşırmıştı gerçi, ama asıl şaşırtıcı olan, Dave'le Sol-leks'te görülen değişiklikti. Koşuma girince değişivermiş, bambaşka birer köpek olup çıkmışlardı. O edilgin, dünyayı umursamayan hallerinden eser kalmamıştı. Her an uyanık, hareketli birer köpek haline gelen Dave'le Sol-leks, işlerin yolunda gitmesi için canla başla çalıştıkları gibi, herhangi bir karışıklık gecikmeye neden olunca müthiş sinirleniyorlardı da. Koşumlara asılarak kızak çekmekle âdeta benliklerine kavuşan bu iki köpek için sanki yaşamlarında başka bir amaç, bundan daha çok sevdikleri başka bir iş yok gibiydi.

Dave dümenci, başka bir deyişle kızak köpeğiydi, onun önünde Buck, Buck'ın önünde de Sol-leks gidiyor ve öbür köpekler takımın başını çeken Spitz'e kadar tek sıra halinde diziliyordu.

Buck'ı, işi öğrenebilmesi için özellikle Dave'le Sol-leks'in arasına koymuşlardı. Buck ne kadar yetenekli bir öğrenciyse, en az onun kadar yetenekli birer öğretmen olan deneyimli bu iki köpek, hata yüzünden fazla oyalanmasına asla izin vermiyor, ona göz açtırmıyor, verdikleri dersi iyice bellemesini de keskin dişleriyle sağlıyorlardı. Dave akıllı, akıllı olduğu kadar da adil bir köpekti. Nedensiz yere onu asla dişlemiyor, ama hak ettiği zaman da dişlemeyi asla savsaklamıyordu. Buck bir kez de François'nın kamçısını tadınca, Dave'e karşılık vermektense onun suyuna gitmenin daha doğru olacağına aklı kesti. Bir seferinde de, kısa bir mola sırasında Buck koşumları dolaştırarak gecikmeye neden olunca Dave'le Sol-leks ikisi birden üstüne saldırıp ona adamakıllı bir dayak attılar. Gerçi bu yüzden koşumlar daha da beter karıştı, ama Buck da bir daha karışıklığa neden olmamak için gözünü dört açtı; nitekim o günkü yolculuk daha sona ermeden Buck işini öyle güzel kavramıştı ki, yoldaşları artık hemen hemen hiç dişlemez oldu onu. François'nın kamçısı da daha seyrek iniyordu sırtına, hatta bir ara, Perrault da onun ayaklarını kaldırıp dikkatle inceleyerek onurlandırdı Buck'ı.

O gün çok yorucu bir yolculukla kanyonu tırmandılar, Koyun Kampını, Terazi'yi ve ormanlık araziyi geride bıraktıktan sonra yüzlerce metre kalınlığındaki kar yığınları ve buzulların üzerinden Chilcoot Geçidini aştılar. Göller bölgesiyle deniz arasında, o ıssız ve soğuk Kuzey ülkesini herkesten korumak istercesine nöbetçi gibi dikilen bu yüksek dağ geçidini aşıp da, sönmüş yanardağların kraterlerini dolduran bir dizi gölün yer aldığı yaylaya ulaşınca, bundan sonrası artık hep bayır aşağı olduğundan kaybettikleri zamanı kapatarak gece geç vakit Bennet Gölü başındaki büyük konak yerine vardılar. Binlerce altın arayıcısı burada ilkbaharı, buzların çözüleceği zamanı bekleyerek tekne yapımıyla uğraşıyordu. Yorgunluktan canı çıkan Buck, hak ettiği uykuyu çekebilmek için hemen karların içinde ken-

dine bir çukur kazıp uykuya daldı, ama daha gün ağarmadan ve doğru dürüst uykusunu alamadan uyandırıldı, o soğukta yoldaşlarıyla birlikte kızağa koşuldu.

Çiğnenmiş kar üzerinde yol aldıkları için o gün altmış beş kilometre gittiler; ama ertesi gün ve daha sonraki günler kendi yollarını kendileri açmak zorunda kaldıklarından hem daha çok yoruldular, hem de daha az yol alabildiler. Çoğunlukla Perrault, ayaklarına geçirdiği lekenlerle önden gidip karları çiğneyerek onlara yol açıyordu. Kızağın arkasındaki sürücü yerinden kızağı yöneten François ise ara sıra, ama pek seyrek olarak onunla yer değiştiriyordu. Buzlar konusundaki bilgisiyle pek övünen François'nın acelesi vardı; acelesi olanların da buzları çok iyi bilmeleri gerekir zaten, çünkü karakış henüz bastırmadığından buzlar yeterince kalınlaşmamıştı, hatta suların hızlı aktığı yerler hiç buz tutmamıştı.

Günler geçip gidiyor, Buck her gün sabahtan akşama kadar kızak çekiyordu. Daha gün ağarmadan kampı bozup yola çıkıyorlar ve kilometrelerce yolu geride bıraktıklarında şafak yeni yeni sökmeye başlamış oluyordu. Kamplarını hep karanlıkta kuruyor, balık istihkaklarını karanlıkta yiyor, karların içine yumulup uyuyorlardı. Buck aç kurt gibiydi. Güneşte kurutulmuş yedi yüz elli gramlık somon balığından oluşan günlük istihkakı dişinin kovuğuna bile gitmiyordu hayvanın. Karnı hiç doymuyor, sürekli açlık çekiyordu. Oysa öbür köpekler hem Buck kadar iri olmadıkları, hem de zaten doğdukları günden beri bu yaşam biçimine alıştıkları için, topu topu yarım kilo balık yedikleri halde formlarını bal gibi koruyabiliyorlardı.

Buck, eski yaşam biçiminin belirgin özelliklerinden olan yemek seçme huyundan çabucak vazgeçmek zorunda kaldı. Yemeğini yerken nazlanacak oldu mu, bir de bakıyordu ki kendi mancalarını çoktan bitiren yoldaşları onun istihkakı aşırıvermişler önünden. Yiyeceğini koruyamıyordu bile Buck. O birkaç

köpekle uğraşadursun, ötekiler gövdeye indiriveriyordu onun mancasını. Buna karşı biricik önlem olarak o da ötekiler kadar hızlı yemeye, hatta açlığını bastırabilmek için o da ötekilerin mancasını kapmaya başladı. Ötekilerin ne yaptığını gözleyerek öğreniyordu. Aralarına yeni katılan köpeklerden Pike müthiş kurnaz bir hayvandı; hasta numarası yaparak işten kaytarmak desen onda, hırsızlık desen ondaydı. Buck bir gün bu Pike'ın, Perrault'nun arkası dönükken, sinsi sinsi sokulup bir dilim domuz pastırması aşırdığını gördü. Hemen ertesi gün, gördüklerini tekrarlayan Buck domuz pastırmasını olduğu gibi götürdü. Epeyce gürültü koptuysa da Buck'tan kuşkulanan olmadı; onun yerine, her işlediği haltı yüzüne gözüne bulaştıran ve her seferinde de yakayı ele veren Dub adlı beceriksizi cezalandırdılar.

Bu ilk hırsızlığıyla Buck, Kuzey ülkesinin zorlu koşullarında yaşayabileceğini kanıtlamıştı: Uyum sağlama, değişen koşullara kendini hemen uydurabilme yeteneğine sahip olduğunu göstermişti böylece. Bu yeteneğe sahip olmayanlar korkunç bir ölümle çarçabuk yok olur giderdi. Ayrıca Buck hırsızlık yaparak, ahlaksal yapısının da bozulmakta, dağılmakta olduğunu göstermişti ki, amansız bir yaşam savaşının verildiği ortamda ahlak gereksiz bir yükten, ayak bağından başka bir şey değildi zaten. Sevgi ve dostluk yasalarının egemen olduğu Güney ülkesinde mülkiyet haklarına ve mülkiyet anlayışına saygı gösterilmesine aferinden başka denecek bir şey yoktur; gelgelelim, sopa ve diş yasasının egemen olduğu Kuzeyde bu gibi şeyleri hesaba katmak için ancak budala olmak gerekir ki, budalaların da sonu hiç iyi gelmez buralarda.

Bütün bunları akıl yürütme yoluyla bulmuş değildi Buck. Yaşam savaşını kazanmaya yeterli yapıdaydı ve yeni yaşam biçimine bilinçsizce uyduruyordu kendini, o kadar! Buralara gelene dek, bütün yaşamı boyunca, karşı tarafın üstünlüğü ne olursa olsun bir kez bile kavgadan kaçmamıştı Buck. Ne var ki, kırını-

zı kazaklı adamın sopasını yiye yiye, çok daha köklü, çok daha yaşamsal bir davranış kuralını benimsemişti. Uygarken, sırf ahlaksal bir ilke uğruna, diyelim ki, Yargıç Miller'ın at binerken kullandığı kırbacı savunmak için canını bile verebilirdi; öte yandan, bir ahlak ilkesini savunmaktansa kaçıp kendi postunu kurtarabilecek hale gelmiş olması da uygarlıktan tamamıyla çıktığını kanıtlamıyordu onun. O hırsızlığı oyun olsun diye değil, açlıktan kazınan midesini bastırmak için yapmıştı. Sopa ve diş yasasına duyduğu saygı yüzünden de açıktan açığa yağmacılığa kalkışmamış, kurnazlık göstererek gizlice aşırmıştı. Kısacası Buck her ne yapıyorsa, bunu sırf, yapılması yapılmamasından daha kolay geldiği için yapıyordu.

Buck'ın gelişmesi (ya da gerilemesi) hızlı oluyordu. Kasları demir gibi sertleşen hayvan, sıradan acılara da kulak asmayacak hale gelmişti artık. Hiçbir şeyi ziyan etmeyen Buck'a bu konuda bünyesi de ayak uyduruyordu. Ne kadar iğrenç, ne kadar mide bulandırıcı olursa olsun, bulduğunu yiyordu Buck. Yediklerini mide özsuyu hemen parçalayıveriyor ve midesi bunların içinden besin değeri taşıyan en ufak parçacıkları bile özümlüyordu; özümlenen bu parçacıklar kan yoluyla bedeninin en uç noktalarına kadar taşınıyor ve en sağlam, en dayanıklı dokuların oluşmasına katkıda bulunuyordu. Görme ve koku alma duyuları çok gelişmişti, işitme duyusu ise öyle keskinleşmişti ki, uykusunda bile en hafif sesleri alabiliyor, bu seslerin barışçı mı, yoksa düşmanca mı olduğunu ayırabiliyordu. Ayak parmaklarının arasında biriken buzları dişleriyle koparıp çıkarmayı da öğrenen Buck, çok susadığı zaman, su almak için buzda açılan delik eğer yeniden buz tutarak kapanmışsa, şahlanıp şahlanıp gerdiği ön ayaklarıyla üstüne vura vura buzu kırmayı da beceriyordu. Buck'ın en göze çarpan yeteneği ise, havayı koklayarak rüzgâr çıkıp çıkmayacağını bir gece öncesinden anlayabilmesiydi. Uyumak için bir ağacın ya da setin dibinde kendisine çukur kazdığı sırada

hava ne kadar durgun olursa olsun, rüzgâr çıktığında o rüzgâr alt yanında, kuytuda kalıyor ve bu durum hiç şaşmıyordu.

Buck sadece denemeler yoluyla öğrenmekle kalmıyordu, körelmiş içgüdüleri de yeniden canlanmaktaydı. Kuşaklar boyu evcilleşmiş atalarından kalıt aldığı nitelikleri atıyordu üstünden, içgüdüleri hiç hissettirmeden onu soyunun ilk çağlarına, ilkel ormanlarda sürüler halinde dolaşan yaban köpeklerinin yine sürüler halinde avlanarak alaşağı ettikleri avlarını yedikleri çağa götürüyordu. Dövüşürken, tıpkı kurtlar gibi şimşek hızıyla dalayıp derin yaralar açmasını öğrenmek hiç de zor olmadı onun için. Unutulmuş ataları hep böyle dövüşürdü. İçgüdüleri de işte Buck'ın içinde o eski çağları hızla canlandırıyor ve Buck, atalarının kendi soylarına güçlü bir kalıtım yoluyla bıraktığı bütün o dövüşme tekniklerini edinivériyordu. Bunlar sanki öteden beri bildiği şeylermiş gibi, hiçbir zorlamaya, hiçbir araştırmaya gerek kalmadan kolaycacık aklına geliyordu köpeğin. Hiç yel esmeyen o buz gibi ayaz gecelerde burnunu yıldızlara doğru kaldırıp da tıpkı kurtlar gibi uzun uzun uluduğu zaman, çoktan ölmüş, toz olmuş ataları yüzyılların ötesinden burunlarını yıldızlara dikerek onun ağzından uluyorlardı aslında. Buck'ın perde perde alçalan ulumasında yankılanan da, işte o ataların dile gelen korkularıydı; havanın durgunluğunun, soğuğun ve karanlığın onlar için taşıdığı anlamlardı.

Yaşamın içinde bir kukladan başka bir şey olmadığı içindir ki, o eski ezgi Buck'ın içgüdüleri yoluyla açığa çıkarak onu öz benliğine kavuşturdu; kavuşturdu, çünkü insanlar Kuzey ülkesinde sarı bir metal bulmuşlardı, çünkü Manuel bahçıvan yardımcılığı ücretiyle karısını ve hiç durmadan peydahladığı çocuklarını geçindiremiyordu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYANAN CANAVAR

BUCK'IN yapısındaki o ilk başat canavar hem çok güçlüydü, hem de yollarda geçen yaşamın zorlu koşulları altında gitgide gelişip serpiliyordu. Ne var ki bu gelişmeden kimsenin haberi olmuyordu. Buck yeni yeni edindiği kurnazlığıyla gelişmekte olan bu canavara gem vurmayı, bir denge kurmayı beceriyordu. Yeni yaşamına ayak uydurma uğraşı içinde zaten başını kaşıyacak vakti olmadığından, kavga çıkarmak şöyle dursun, olanağı varsa kavgalara hiç bulaşmamaya bakıyordu. Tam anlamıyla temkinli bir tutum sürdürüyordu. Kesinlikle atılgan ya da atak davranmıyordu; hatta Spitz'le aralarındaki onulmaz nefrete rağmen Buck kesinlikle sabırsızlık göstermiyor, her türlü saldırgan davranıştan kaçınıyordu.

Buna karşılık Spitz, belki de Buck'ın tehlikeli bir rakip olacağını sezinlediğinden, dişlerini göstermek için en ufacık fırsatı bile kaçırmıyordu. Hatta daha da ileri gidip, ancak ikisinden birinin ölümüyle sonuçlanabilecek bir kavgayı başlatabilmek için her fırsatta kaşınıyor, ikide bir Buck'a çatıyordu. Eğer beklenmedik bir olay başlarına gelmeseydi, daha yolculuğun başlarında Spitz'in istediği olacaktı. O günün sonunda, Le Barge Gölü kıyısında ısınma olanağından da yoksun, berbat bir kamp kurmuşlardı. Bastıran kar, akkor haline gelmiş bıçak gibi kesen acı bir rüzgâr ve karanlık yüzünden doğru dürüst araştıramadıkları için âdeta el yordamıyla bulabilmişlerdi o kamp yerini.

Bundan kötüsünü de bulamazlardı hani! Hemen arkalarında kayadan bir duvar dimdik yükseldiği için Perrault ve François, kamp ateşini gölün buzlu yüzeyi üstünde yakıp, battaniyelerini de yine buzun üstüne sermek zorunda kaldılar. Yolculuğa hafif çıkmak için çadırlarını Dyea'da bırakmışlardı. Kıyıya vuran çalı çırpılardan yaktıkları ateş buzları erittiği için kısa zamanda sönmüş, iki adam akşam yemeklerini karanlıkta yemişlerdi.

Buck yuvasını rüzgârı kesen kayanın hemen dibine yapmıştı. Çukuru öyle rahat, öyle sıcaktı ki, François ateşte buzlarını çözdüğü balıkları dağıtmaya başladığı zaman Buck yuvasını istemeye istemeye bıraktı. Mancasını bitirip de geri döndüğünde ise yuvasının kapılmış olduğunu gördü. Tehdit yollu bir hırlama, yuvayı kapanın Spitz olduğunu anlattı Buck'a. O ana dek Buck düşmanıyla başının belaya girmesinden hep kaçınmıştı, ama bu kadarı da fazlaydı doğrusu. İçindeki canavar kuduruverdi. Spitz'in üstüne öylesine bir öfkeyle saldırdı ki, buna her ikisi de şaştı; hele Spitz'in şaşkınlığı çok büyük olmuştu, çünkü o güne dek Spitz'in bildiğine göre Buck, sadece çok iri gövdesi ve büyük ağırlığı sayesinde yerini koruyabilen, olağanüstü denecek kadar çekingen bir rakipti.

İki köpek alt alta üst üste, darmadağın olan yuvadan fırlayıverince, bu işe François da çok şaştı ve çekişmenin nedenini hemen tahmin etti. "Hay-hay hayda!" diye yüreklendirdi Buck'ı. "Tanrı aşkısı için, gör hesabısını onun! Gör hesabısını pis hırhızın!"

Spitz'in de Buck'tan aşağı kalır yanı yoktu; o da aynı derecede hırslıydı. Saldırmak için fırsat kollayarak Buck'ın bir önüne bir arkasına dolanıp daireler çizerken, sırf gözünü bürüyen öfke ve hırsı yüzünden ağlamaklı sesler çıkarıyordu. Tıpkı onun gibi, avantajlı bir durum yakalamak için daireler çizen Buck da en az düşmanı kadar hırslıydı. Ne var ki, tam o sırada, üstünlük savaşımlarını geleceğe, millerce ve millerce sürecek uzun, yorucu

yolculukların sonuna bırakmalarına neden olan hiç beklenmedik bir olayla karşılaşıldı.

Perrault'nun savurduğu küfür, kemikli bir bedene inen ağır bir sopanın çıkardığı sağır gürültü, bir köpeğin can acısıyla attığı keskin çığlık, hengamenin kopmak üzere olduğunu haber verdi. Kamp bir anda tüylü tüylü fırsatçı yaratıkların istilasına uğradı; oralardaki bir Kızılderili köyünden, kampın kokusunu alıp gelen seksen-yüz kadar açlıktan gözü dönmüş kızak köpeğiydi bunlar. Buck'la Spitz kavga ederken kampa sinsice sokulan bu köpekler, iki adamın kalın sopalarla girişmesine rağmen bana mısın demiyor, dişlerini göstererek karşılık veriyorlardı. Yiyecek kokusu çılgına çevirmişti onları. Perrault köpeklerden birini kafasını kumanya sandığına sokmuş vaziyette yakaladı. Kalın sopa kaburgaları fırlamış sıska gövdeye olanca ağırlığıyla indi ve yerdeki kumanya sandığı tepetaklak oldu. Açlıktan gözü dönmüş yirmi kadar vahşi hayvan ekmeklerle domuz pastırmalarını kapışmak için bir anda birbirine girdi. Yağmur gibi inen sopaların altında can acısıyla çığlıklar atıyor, inliyorlardı, ama yine de kumanyayı son kırıntısına kadar gövdeye indirmeden savaşmayı bırakmadılar.

Bu arada apar topar yuvalarından fırlayan takımın köpekleri ne yapacaklarını şaşırıp duraksayınca, bir anda yırtıcı istilacıların saldırısına uğradılar. Köpeğin böylesini o güne dek hiç görmemişti Buck. Bunların kemikleri derilerinden dışarı fırlayacaktı sanki. Torba gibi sarkan gevşek postlarının içinde iskeletten başka bir şey bulunmayan, gözleri alev alev, dişleri salyalı yaratıklardı. Tüm zayıflıklarına rağmen, açlığın deliye döndürdüğü bu hayvanların karşı konulmaz, dehşetli güçleri vardı. Onlara karşı durmak olanaksızdı; daha ilk saldırıda takımın köpeklerini kayanın dibine kadar geri püskürtmüşlerdi. Üç yabani köpeğin saldırısına uğrayan Buck'ın kafası ve omuzları göz açıp kapayana kadar kan revan içinde kalıvermişti. Ortalık

cehenneme dönmüştü. Billee her zamanki gibi ağlamaklı sesler çıkarıyordu. Yaralarından kanlar akan Dave ile Sol-leks yan yana kahramanca dövüşüyorlardı. Joe ifrit kesilmiş, önüne çıkanı dişliyordu. Bir ara saldırgan köpeklerden birinin ön ayağını dişlerinin arasına alıp bir sıkışta kemiği çatır çutur kırıverdi. Numaracı Pike, ayağı kırılan köpeğin üstüne atıldığı gibi dişlerini boynuna geçirdi ve bir silkeleyişte kırdı. Buck, ağzı köpürmüş saldırganlardan birini gırtlağından yakaladı ve dişleriyle hayvanın şah damarını parçalayınca fışkıran kana bulandı. Ilık kanın tadını alınca Buck'ın yırtıcılığı daha beter arttı. Hemen bir başka köpeğe saldırdı, ama aynı anda kendi boynuna saplanan dişleri hissetti. Sinsice ona yandan saldıran Spitz'di bu.

Etraflarındaki köpekleri defeden Perrault ile François kızak köpeklerinin imdadına koştular. Açlıktan gözü dönmüş canavarların saldırı dalgası iki adamın gelişiyle kırılıp gerileyince, Buck da silkinerek boynunu kurtardı. Ne var ki, saldırının kırılışı sadece bir an sürdü. İki adam tekrar kumanyayı kurtarma derdine düşüp de geri dönmek zorunda kalınca, yabancı köpekler de yeniden takım köpeklerine çullandılar. Dehşete düşen Billee, çaresizlikten gözünü karartıp ileri atıldı ve saldırgan köpeklerin çemberini yararak buz tutmuş gölün üstünde var gücüyle kaçmaya başladı. Pike'la Dub hemen onun ardı sıra seğirttiler, takımın geri kalan köpekleri de onları izledi. Buck tam kendini toparlayıp onların ardından atılmaya hazırlanırken, göz ucuyla Spitz'in kendisini devirmek için yıldırım gibi gelmekte olduğunu gördü. Ayakları yerden kesilip saldırgan köpeklerin altında kalacak olsa, bir daha kurtulma olasılığı kalmazdı. Ama Buck kendini kasarak Spitz'in saldırısına devrilmeden karşı koyabildi ve hemen o da gölün üstünden kaçanların ardına düştü.

Daha sonra bir araya toplanan takımın dokuz köpeği ormana sığındılar. Gerçi arkalarından kovalayan yoktu ama hepsi de acınacak durumdaydı; içlerinde en az dört beş yerinden yara

almayan olmadığı gibi, yaraları çok ağır olanlar da vardı. Dub arka ayağından çok kötü yaralanmıştı; Dyea'da aralarına en son katılan Dolly adlı kızak köpeğinin boğazı kötü yırtılmıştı; Joe bir gözünden olmuştu; kulağından biri ta dibine kadar parçalanıp lime lime edilen o yumuşak başlı Billee bütün gece inleyip durdu. Şafakla birlikte yorgun argın, topallayarak kamp yerine döndüklerinde yağmacıların çekip gittiğini, iki adamın ise çok öfkeli olduğunu gördüler. Kumanyalarının yarısını son kırıntısına kadar yitirmişlerdi. Saldırgan köpekler ayrıca kızağın koşumlarıyla çadır bezinden örtülerini de kemirmişlerdi. Gerçekten de yiyecek olmayan şeyler bile bunların dişlerinden kurtulamamıştı. Perrault'nun geyik derisinden yapılma bir çift çarığını, yer yer koşum kayışlarını, hatta François'nın kamçısının ucundan elli altmış santimlik bir bölümü bile yemişlerdi. François kırbacına acımayı bir yana bırakıp yaralı köpeklerini yoklamaya girişti.

"Vah benim dostlar," dedi usulca, "belkim siz bu yaralardan vağ kuduz kapmak. Belkim vağ hepsi kuduz köpek onlar, eyvah! Sen ne diyo, ha, Perrault?"

Ulak belirsiz bir anlatımla başını iki yana salladı. Dawson'a kadar daha altı yüz elli kilometrelik bir yol varken, köpeklerinin arasında kuduz baş göstermesi, doğrusu hiç mi hiç işine gelmezdi. Küfürler savurarak iki saat uğraşıp didindikten sonra koşumları işe yarar duruma getirebildiler de, yaralı köpekler yola koyulabildi en sonunda; şimdiye dek karşılarına çıkan en zorlu yol olduğu kadar, bulundukları yerden Dawson'a kadarki uzaklığın da en çetin bölümünü aşmak için canlarını dişlerine takmışlardı.

Thirty Mile* Irmağı boydan boya açıktı. Azgın sular dona karşı koyduğu için, sadece çok sığ ve durgun olan yerlerde azıcık tutunabiliyordu buzlar. Bu korkunç otuz mili aşabilmek altı

* Otuz Mil.

günlük yorucu bir çabayı gerektiriyordu. Gerçekten de korkunçtu yol, zira hem insanlar için, hem de köpekler için adım başı yaşamsal tehlikelerle doluydu. Önden giderek yolun durumunu anlamaya çalışan Perrault, kırılan buz köprülerinden açılan deliklere defalarca düştü de, her seferinde, elinde taşıdığı ve düştüğü zaman her bir ucu gövdesinin açtığı deliğin birer yanına takılan uzun sopa sayesinde kurtuldu. Ne var ki termometrenin sıfırın altında elli dereceyi gösterdiği dondurucu soğukta, her düşüşünden sonra canını kurtarabilmek kaygısıyla hemen ateş yakıp giysilerini kurutmak zorunda kaldı.

Perrault'nun gözünü hiçbir şey yıldırmıyordu. Zaten böyle gözüpek olduğu için onu hükümet ulağı seçmişlerdi. Her türlü tehlikeyi göze alan Perrault, sansara benzeyen suratını azimle ileri uzatıp kar demeden, ayaz demeden, şafak karanlığından gece karanlığına kadar savaşım veriyordu. Irmağın hiç de dost görünüşlü olmayan girintili çıkıntılı kıyısı boyunca durmadan ilerliyordu Perrault; kıyıdaki ince buz tabakası ayakları altında bel verip çatırdadığı için üzerinde bir an bile oyalanmayı göze alamıyorlardı. Bir seferinde kızak Dave ile Buck'ı da sürükleyerek kırılan buz tabakasının altına kaydı; hayvanları çekip çıkardıklarında her ikisi de yarı donmuş bir halde ve boğulmak üzereydiler. Onları kurtarabilmek için bu gibi durumlarda hep başvurulan ateş yakıldı yeniden. Her iki hayvan tepeden tırnağa buz tuttuğu için, adamlar onları ter içinde kalıncaya, buzları tamamıyla çözülünceye dek ateşin çevresinde ve tüyleri alazlanacak kadar ateşe yakın koşturup durdular.

Bir başka seferinde ise kızakla birlikte Spitz gitti buzların altına, ardı sıra da Buck'la Dave dışında bütün takımı sürükledi. Buck ön ayaklarını kırılan buzdaki deliğin kaygan kenarına dayamaya çalışarak tüm kaslarını germiş, var gücüyle direniyor, harcadığı çabadan tir tir titreyerek hırsından sağa sola diş atıyordu.

Neyseki arkasında Dave vardı, çünkü Dave de en az onun kadar güç harcayarak direniyordu. Kızağın arkasından da François neredeyse kaslarını koparacak kadar büyük bir güçle çekiyordu.

Bir seferinde de buz tabakası hem önlerinde, hem arkalarında kırılınca, kıyı boyunca dimdik yükselen kayalığın tepesine çıkmaktan başka kurtuluş yolu kalmadı onlar için. Perrault, mucize denebilecek bir başarıyla ve onun bu mucizeyi gösterebilmesi için Tanrıya yakaran François'nın duaları arasında kayanın tepesine ulaşabildi. Daha sonra ellerinde sırım diye, koşum takımı diye, deri parçası diye ne varsa hepsi bir araya getirilerek uzun bir halat örüldü. Bu halatla önce köpekler teker teker kayanın tepesine çekildi, sonra yükü boşaltılan kızak, daha sonra da yük yukarı çekildi, en arkadan da François çıktı. Bu iş bitince bu sefer de tekrar aşağıya inebilecekleri elverişli bir yer aramaya başladılar; sonunda yine deriden halatın yardımıyla tekrar ırmağa indiler. Gece bastırdığında, o gün topu topu dört yüz metre yol almışlardı.

Buzların yol almaya elverişli hale geldiği Hootalinqua'ya vardıklarında Buck'ın pestili çıkmıştı. Diğer köpeklerin de ondan aşağı kalır yanı yoktu, ama çok zaman kaybetmişlerdi ve kaybettikleri zamanı telafi etmek isteyen Perrault, sabahın köründen gece geç vakitlere kadar zorluyordu onları. Hootalinqua'dan sonra ilk gün elli beş kilometre yol alarak Big Salmon'a vardılar; ertesi gün bir elli beş kilometre daha yapıp Little Salmon'a ulaştılar; üçüncü gün ise altmış dört kilometrelik bir yolculukla Five Fingers'a yaklaştılar.

Buck'ın tabanları diğer köpeklerinki gibi sertleşmediğinden onlar kadar dayanıklı değildi. Son yabanıl atası, ırmak üstünde yaşayan bir ilkel adam ya da bir mağara adamı tarafından evcilleştirildiğinden beri, kuşaklar boyunca yumuşamıştı onun tabanları. Gün boyunca acıyla topallayan Buck, kamp kurulur

kurulmaz ölü gibi yere seriliyordu. Açlıktan midesi kazındığı halde balık istihkakını almak için bile yerinden kımıldamadığı için, balığını François onun ayağına getirmek zorunda kalıyordu. Ayrıca, her akşam yemekten sonra Buck'ın ayaklarını yarım saat kadar ovan köpek sürücüsü bununla da kalmadı, kendi çarıklarının yüzlerini feda edip Buck'a dört tane çarık çıkardı. Bu çarıklar Buck'ı iyice rahatlatmıştı, hatta bir sabah François onun çarıklarını giydirmeyi unutunca Buck sırtüstü yere yatmış, ille de çarıklarımı isterim gibilerden dört bacağını havada sallayarak, çarıklarını giymeden yola çıkmamakta direnmiş, böylece Perrault'nun o sansara benzeyen suratında çarpık da olsa bir gülümsemenin görülmesine neden olmuştu. İleriki günlerde tabanları yola alışan ve sertleşen Buck'ın yıpranan çarıkları da atıldı.

Bir sabah Pelly'de koşumları vururken, o ana kadar hiçbir şey belli etmeyen Dolly kuduruverdi. Hayvan durumunu önce tam bir kurt gibi uzun ve bütün köpeklerin tüylerini korkudan diken diken eden bir ulumayla belli edip, sonra da dosdoğru Buck'ın üzerine saldırdı. Ömründe hiç kuduran köpek görmediği gibi, kuduzdan korkması için bir neden de bulunmadığı halde bunun korkunç bir şey olduğunu kestiren Buck paniğe kapılarak hemen kaçmaya başladı. Burnunun doğrultusuna var gücüyle koşan Buck'ı bir adım geriden, soluk soluğa ve ağzı köpük içinde Dolly izliyordu; ne var ki, ne o korkudan patlayan Buck'ı yakalayabiliyor, ne de Buck, kudurganlığın verdiği hırsla koşan Dolly ile arasını açabiliyordu. Adanın ortasındaki ağaçlığa dalan Buck, uçarcasına ağaçlıktan çıkıp öbür yandan kıyıya indi, sığ bir havuzcuk oluşturan ara kanalı kaplayan buz parçalarının üzerinden bir başka adaya geçti, o adadan bir üçüncüsüne atladı, bir yay çizerek tekrar ana ırmağa döndü ve var gücüyle diğer yakaya doğru koşmaya başladı. Geçen bütün bu süre içinde bir kez bile dönüp arkasına bakmadığı halde, hemen bir adım gerisinden ge-

len Dolly'nin hırlamalarını ensesinde duyuyordu. Üç-dört yüz metre ilerisinden François Buck'ı kendisine doğru gelsin diye çağırınca, hâlâ bir adım önde olmakla birlikte ciğerleri yanan ve artık kesilmeye başlayan hayvan son kurtuluş umudunun François'ya kaldığını anlayarak gayrete geldi. Köpek sürücüsü elindeki baltayı kaldırmış hazır bekliyordu, Buck yıldırım gibi yanından geçer geçmez de baltayı Dolly'nin kafasına indirdi.

Tökezleyip kızağa toslayan Buck, iflahı kesilmiş bir halde soluk soluğa yere serilmişti, kıpırdayacak hali yoktu. Fırsat bu fırsattır diyen Spitz bir anda Buck'ın üstüne atılarak karşı koyacak hali olmayan düşmanını iki kez dalayıp, dişlerini kemiğe kadar geçirdi. Hemen ardından François'nın kırbacı şakladı ve Buck, o güne dek hiçbir köpeğin yediğine benzemeyen esaslı bir dayak yemeye başlayan Spitz'in halini keyifle seyre koyuldu.

"İfritmiştir bu Spitz bir tane," dedi Perrault. "Kötü günün biri yapacak o Buck'ı öldürmek."

"Buck ifritmiştir iki tane," diye ona karşılık verdi François. "Ben hep ne zaman var gözlüyor Buck, ondan biliyor, kesin. Sen bak, ben ne diyor: İyi günün biri kızacak Buck adamakıllı, o zaman alacak o Spitz'i ağzına, çiğnicek çiğnicek, tükürcek üstüne karların. Kesin. Biliyor ben!"

O günden başlayarak Buck'la Spitz birbirlerine savaş açtılar. Herkesçe takım başı olarak kabul edilen ve kızak köpeklerinin lideri olan Spitz, üstünlüğünün Güneyden gelme bu tuhaf köpek tarafından tehdit edildiğini sezinliyordu. Buck'ın ona tuhaf gelişine de şaşmamak gerekir, zira Spitz'in o güne dek tanıdığı Güneyden gelme köpekler içinde bir teki bile ne kamp yaşamı, ne de yolculuk koşulları içinde ufacık bir yetenek gösterebilmişlerdi. Yolculuklarının çetin koşullarına, soğuğa ve açlığa dayanamayarak ölüp giden zayıf bünyeli köpeklerdi onlar. Buck ise bunların hiçbirine benzemiyordu. Bugüne dek, Güneyden gelme köpekler içinde bütün bu zorluklara rahat rahat göğüs gere-

bilen ve gerek güç, gerek yırtıcılık, gerekse kurnazlık bakımından Eskimo kızak köpekleriyle aşık atabilen bir tek Buck çıkmıştı. Ayrıca, Buck, lider olmak için yaratılmış bir köpekti, ama onu asıl tehlikeli kılan yanı, liderliği ele geçirme konusunda hiç de aceleci davranmayışıydı; kırmızı kazaklı adamın sopası ona düşüncesiz ve atak davranmamayı öğretmişti. Tüm nitelikleri içinde en önde gelen kurnazlığı sayesinde, ancak ilkellerde rastlanabilecek bir sabırla uygun zamanı kollayabiliyordu.

Liderlik uğruna bir çatışmanın çıkması kaçınılmazdı. Buck liderliği istiyordu, istiyordu çünkü yaradılışı böyle gerektiriyordu, çünkü bütün öteki kızak köpeklerini saran, hepsini yolculuğa ve kızak çekmeye öylesine bağlayan o adı bilinmez, o tarife sığmaz aynı gurur Buck'ı da sarmıştı. O gurur ki, çekiciliğiyle tüm köpekleri aldatarak son nefeslerine dek seve seve kızak çektirecek biçimde sarar onları; o gurur yüzündendir ki, koşum altında seve seve can verirler de, koşumları çözülünce üzülürler. Artçı köpek olarak Dave'in, var gücüyle koşumlara asılan Solleks'in duyduğu gururdur bu; kamp bozulduğu anda hepsini neşeye boğan, o somurtkan ve aksi hayvanları bir anda şen şakrak, hevesli, capcanlı, çalışmaya istekli yaratıklar haline dönüştüren, bütün gün o ağır koşullar altında çabalamalarını sağlayan kamçılayıcı etki de bu gururdur; akşam olup kamp kurulduğu zaman hepsinin bir anda yine asık suratlı, huzursuz, doyumsuz birer hayvana dönüşmelerine neden olan da bu gururdur. Kızak çekerken karışıklığa neden olan ya da sabahları koşuma vurulma vakti geldiğinde saklanmaya çalışan köpekleri Spitz'in gözlerinin yaşına bakmadan dayaktan geçirmesine neden olan şey de bu gururdu işte. Keza, Spitz'in, günün birinde Buck'ın liderliği ele geçirme olasılığından korkmasının nedeni de bu gururdu. Aynı gurur Buck'ta da vardı.

Spitz'in liderliğine göz koyduğunu hiç gizlemiyordu Buck. Spitz işi kaytaran köpekleri cezalandıracağı zaman, Buck hemen

aralarına giriyordu. Hem de bile bile yapıyordu bunu. Bir gece çok kar yağmıştı, sabah şu numaracı Pike ortalıkta görünmedi. Bir kar birikintisinin dibindeki yuvasına yumulmuş, iyice gözden gizlenmişti. François onu ne kadar çağırdıysa, ne kadar seslendiyse de boşuna. Spitz öfkesinden kudurmuştu. Pike'ın saklanabileceği bütün olası delikleri, köşe bucağı araştırıyor, kazıyor ve bu arada öyle korkunç hırlıyordu ki, saklandığı yerde bu hırlamaları duyan Pike ürpertiler geçiriyordu.

Ne var ki en sonunda Pike saklandığı yerde bulunup da karların altından çıkarıldığı zaman Spitz onu cezalandırmak için hışımla atıldığında, Buck da aynı hışımla ileri atılıp ikisinin arasına girdi. Bunu öylesine beklenmedik bir anda ve öylesine usturuplu yapmıştı ki, gerisin geri savrulan Spitz sırtüstü yere yuvarlandı. Az öncesine kadar bütün sümsüklüğüyle tir tir titremekte olan Pike, Buck'ın bu apaçık başkaldırısından yüreklenip yere yuvarlanan liderinin üzerine atıldı. Dürüstlüğü mürüstlüğü çoktan unutmuş olan Buck da katıldı saldırıya. Ne var ki François olan bitene bir yandan için için gülerken, bir yandan da adaleti uygulamaktan geri kalmayarak, kamçısını olanca gücüyle Buck'ın sırtına indirdi. Kamçı Buck'ı rakibinin üzerinden ayırmaya yetmeyince, bu kez kamçının sapıyla girişti François. Darbenin şiddetinden yarı sersemleyen Buck geriye doğru sendeledi ve arka arkaya inen kamçının tadını tadarken, Spitz de katmerli kabahat işleyen Pike'ı rahat rahat cezalandırdı.

Bunu izleyen günlerde, Dawson'a gittikçe yaklaşırlarken, Buck da aynı şeyi yinelemekten geri kalmıyor, hep Spitz'le suçlular arasına girmeyi sürdürüyordu, ama bunu kurnazca yapıyordu –François'nın oralarda olmadığı zamanlar, Buck'ın bu örtülü başkaldırısıyla birlikte öbür köpeklere de bulaşan itaatsizlik havasının boyutları gitgide büyüdü. İtaatsizlik sadece Dave ile Sol-leks'e bulaşmamıştı, ama öteki köpekler işi azıttıkça azıttı. Artık hepsi raydan çıkmıştı. Çekişmeler, uyuşmazlıklar gırla gi-

diyordu. Her an bir olay patlak veriyordu ve bu olayların hepsinin altında Buck'ın parmağı oluyordu. İki köpek arasında er geç bir ölüm kalım savaşının çıkacağını çok iyi bilen François'yı çok uğraştırıyordu Buck; geceleri adamcağızın gözünü uyku tutmuyor, köpeklerin bulunduğu yerden gürültü duydu mu, Buck'la Spitz kapıştılar diye korkusundan don gömlek yatağından fırlayıp koşuyordu hemen.

Ne var ki uygun fırsat bir türlü çıkmadığından, ölüm kalım savaşını ileriki bir tarihe bırakarak, bir akşamüstü, kapalı bir havada Dawson'a girdiler. Buck burada bir sürü insan ve hepsi de çalışan bir köpek kalabalığı arasında buldu kendini. Bütün düzen âdeta köpeklerin çalışması üzerine kurulu gibiydi. Sabahtan akşama kadar ana caddeden upuzun koşum takımları halinde kızak çeken köpekler karşılıklı yönlerde geçip duruyor, çıngırak sesleri gece geç saatlere kadar kesilmiyordu. Bu köpekler kulübe yapımında kullanılan tomrukları taşıyor, yakacak odun çekiyor, madencilere erzak ve malzeme götürüyor, Santa Clara Vadisinde atların gördüğü her çeşit işi yapıyorlardı. Buck'ın arada sırada Güneyden gelme köpeklere de rastladığı oluyordu, ama çoğunluğu kurt kırması Eskimo ya da malamut cinsi kalın postlu yabani köpeklerdi. Bunlar her gece düzenli olarak saat on ikide ve sabaha karşı saat üçte uğursuz bir gece şarkısı gibi, tüyleri diken diken eden bir ulumadır tuttururlar, Buck da onlara katılmaktan büyük bir haz duyardı.

Kuzey fecrinin soluk ışıltıları yukarıda yanıp sönerken, ya da gecenin ayazında yıldızlar sonsuz uzaklıkta soğuktan zıplarken, ve kaskatı kesilmiş yer kabuğu kardan kefeninin altında ölüm uykusunu uyurken, yabansı köpeklerin tutturduğu bu şarkı, yaşamın ölüme meydan okuması gibi düşünülse de, pes perdeye göre akort edilmiş, yarı iç çekişe, yarı ağlama gibi uzayan feryatlardan oluşan bu şarkı daha çok, varoluşun çilelerini dile getiren bir yakarışı –yaşamın yakarışını– andırırdı. Eski

bir şarkıydı bu; kurt kırması köpeklerin soyu kadar eski. Tüm şarkıların acılı olduğu, dünyanın gençlik günlerinden kalma ilk şarkılardan biriydi o. Buck'ı böylesine gizemli bir biçimde duygulandıran bu yakarış, sayısız kuşakların çektiği acılarla yüklüydü. Buck da onlarla birlikte iç çeke çeke feryat ederken, onun bu feryatlarında, vaktiyle yabani atalarının çektiği yaşam acıları ve yine atalarının neye yoracaklarını bilmeksizin soğuktan ve gizemli karanlıktan duydukları korku dile gelmekteydi. Bu şarkının Buck'ı ta yüreğinden kavrayarak duygulandırması ise, köpeklerin kuşaklar boyu insanoğlunun ateşi yanına ve çatısı altına sığınarak yaşadıkları devrin sonundan, bir çağrıyla Buck'ın nasıl hemencecik yaşamın başlangıcını belirleyen ulumalar çağına, hem de tam anlamıyla döndüğüne tanıklık ediyordu.

Dawson'a gelişlerinin yedinci günü Kışla'nın yanındaki dik yamaçtan kendilerini koyverip Yukon Yoluna indiler ve Dyea ile Salt Water yönünde ileri atıldılar. Perrault, Dawson'a getirdiğinden de daha ivedi bir posta taşımaktaydı şimdi; ayrıca yakasını bırakmayan gururu yüzünden, o yılın hız rekorunu kırmayı da kafasına koymuştu. Koşullar açısından avantajlı da sayılırdı: Bir haftalık dinlenme sayesinde iyice kendilerini toparlayan köpekler tam forma girmişlerdi. Gelişte, açık arazide karları çiğneyerek kendilerine yol açmak zorunda kaldıkları halde, şimdi dönüş yolları, onların ardından gelenlerin ayakları ve kızakları altında iyice basılıp sertleşmişti. Dahası, polisler iki üç yerde insanlar ve köpekler için kumanya depo ettiklerinden Perrault şimdi fazla yük de taşımıyordu.

Yolculuklarının ilk günü Sixty Mile'ın seksen kilometrelik yolunu tuttular; ikinci gün Yukon üzerinden Pelly'e doğru epeyce yol aldılar. Ne var ki, böylesine hızlı bir gidişin yol açtığı sinsi isyan takımda dayanışma diye bir şey bırakmamıştı. Artık koşumlar arasında tek vücut gibi ilerlemek şöyle dursun, asiler Buck'tan aldıkları cesaretle akla gelmedik yaramazlıklar yapı-

yorlardı. Artık Spitz de lider olarak eskisi gibi gözünü korkutamıyordu onların. Eski korku ve saygıları kalmadığı gibi, şimdi kendilerini Spitz'le bir tuttukları için onun yetkisine de meydan okuyorlardı. Bir gece Pike, sırtını Buck'a dayayarak, Spitz'in balık istihkakının yarısını aşırıp afiyetle gövdeye indirdi. Bir başka gece Dub'la Joe, kendilerini cezalandırmaya kalkışan Spitz'e birlikte karşı çıkarak onu gerilettiler ve hak ettikleri cezadan kurtuldular. O uysal Billee bile uysallığı bir yana bırakmış, hiç de artık eskisi gibi yatıştırıcı yollu sızlanmaz olmuştu. Buck ne zaman Spitz'e yakın gelse, hemen tehdit yollu tüylerini kabartıp hırlıyordu. Aslında tam bir kabadayı kesilmiş, Spitz'in burnunun dibinde bir aşağı bir yukarı kasılarak dolaşmayı huy edinmişti.

Disiplinin bozulması köpeklerin birbiriyle ilişkilerini de kötü etkiliyordu. Her zamankinden daha sık kapışıyor, çekişiyor, hırlaşıyorlardı; zaman zaman ortalık tımarhaneye dönüyordu. Sadece Dave ile Sol-leks bu sonu gelmeyen çekişmelerden ötürü sinirlenmekle birlikte, değişmemişlerdi. Perrault, Buck'ın kulağına yabancı gelen bir dille sövüp sayıyor, karların üzerinde tepinip saçını başını yoluyordu, ama boşuna, elinden bir şey gelmiyordu adamın. Sürücünün kamçısı köpeklerin tepesinde sık sık ıslık çalıyordu, ama bunun da pek bir yararı olmuyordu. O daha arkasını döner dönmez yine başlıyorlardı. François kamçısıyla Spitz'e arka çıkarken, Buck da takımın öbür köpeklerine arka çıkıyordu. François bütün yaramazlıkların altında Buck'ın parmağı olduğunu biliyordu ya, Buck da onun bunu bildiğini biliyordu; bir daha suçüstü yakalanmayacak kadar da zekiydi Buck. Yolculuk artık onun için bir zevk haline geldiğinden, Buck koşumlar arasında işini büyük bir bağlılıkla sürdürüyordu; ne var ki, köpekler arasında sinsice fesat çıkarıp koşumları birbirine dolaştırmaktan aldığı zevk daha da büyüktü.

Tahkeena Irmağının ağzında konakladıkları bir gece mancalarını yedikten sonra, Dub bir kar tavşanını kıstırdı, ama acemi-

liği yüzünden kaçırdı. Bir saniye için ayağa kalkan bütün takım, hep bir ağızdan korkunç bir yaygara koparak tavşanın ardına düştü. Onlardan yüz metre kadar ötede konaklayan Kuzeybatı polislerinin azman elli köpeğinin ellisi de bu kovalamacaya katıldı. Irmaktan aşağı kurşun gibi kaçan tavşan, yatağından yüzeyine kadar kaskatı buz tutmuş olan ufak bir dereye saptı. Tavşan karların üstünde kuş gibi uçarken, köpekler bata çıka büyük bir güç harcıyorlardı. Altmış tane azmanın en başında Buck gidiyor, bir dönemeçten çıkıp başkasına giriyor, ama tavşana bir türlü yetişemiyordu. Bütün benliğiyle kendini yarışa kaptıran Buck, hırsından zaman zaman sızlanarak, ay ışığının donuk beyaz aydınlığında görkemli bedeniyle şimşek gibi gidiyordu. Ondan hiç aşağı kalmayan kar tavşanı da onun ilerisinde donuk, solgun bir hayalet gibi kaçıyordu durmadan.

Erkekleri kentin gürültüsünden kaçırtıp ormana sığınmaya ve orada barutla kurşunun yardımıyla canlıları öldürmeye yönelten o içgüdüler, o kan dökme hırsı, öldürme isteği nasıl kabarırsa, Buck'ın içgüdüleri de öyle kabarmıştı işte; yalnız, Buck'ın içgüdüleri insanlarınkiyle ölçülmeyecek kadar güçlü ve ona yakındı. Sürünün başını çeken Buck o yabani canlıyı yakalayıp bastırmak, dişleriyle öldürmek ve burnundan ta gözlerine kadar o canlının kanına bulanmak hırsıyla kovalıyordu.

Yaşamın doruğunu oluşturan ve yaşam için daha yükseği bulunmayan bir coşku durumu vardır. Yaşamın çelişkisine bakınız ki, bu coşku yaşamın en canlı anında duyumsanır, duyumsandığı anda da canlılık manlılık unutulup gider. Bu coşkuyu sanatçı da duyumsar, sanatçı da yaşadığını unutur, kendi içinden fışkıran bir ateşle alev alarak kendinden geçer; vuruşma alanında gözünü savaşma hırsı bürümüş asker de duyumsar bu coşkuyu, duyumsar ve ne aman verir, ne aman diler. İşte ay ışığıyla yıkanan karların üstünde can havliyle kaçan canlının ardından, atalarından kalma o kurt naralarını atarak sürünün başında koşan Buck da bu coşkuyu duyumsamaktaydı. O şimdi,

zamanın dölyatağı kadar uzak geçmişine dönerek, yaradılışın, onun kendi benliğinden de derin olan derinliklerini iskandil ediyordu. O şimdi, kımıltısız ölü maddenin üzerinde, yıldızların altında coşkuyla uçarken, tutkulu devinimleriyle yaşama tanıklık eden her bir ekleminin, her bir kasının, her bir sinirinin ve kirişinin dipdiri, capcanlı devinimlerinin keyfini çıkararak kendini yaşamın, varoluşun akıntısına kaptırmıştı.

Oysa, duygularının en aşırı zorlamaları altında bile soğukkanlılığını yitirmeyen hesaplı Spitz sürüden ayrılarak, derenin upuzun bir kavis yaptığı, karanın da daracık bir boyun oluşturduğu yerde bu kestirme yola saptı. Bundan haberi olmayan Buck, hâlâ solgun bir hayalet gibi kaçmakta olan tavşanın ardından dönemeci kıvrıldığı sırada, tavşandan çok daha iri bir başka solgun hayaletin bir set oluşturan dere yamacından tam tavşanın yolu üstüne atladığını gördü. Spitz'di bu. Yana kaçamadığı için belkemiği daha havadayken beyaz dişler arasında kırılan tavşan, insan çığlığına benzer tiz bir sesle ciyakladı. Tam yaşamın doruğundayken ölümün dişleri arasında sönüveren canın kopardığı bu çığlığı duyan köpek sürüsü koro halinde bir sevinç narası koyverdi.

Bu yaygaraya katılmayan Buck, hızını da hiç kesmeden, dosdoğru Spitz'in üstüne atılıp onunla omuz omuza vuruştu; ama çok hızlı geldiğinden, Spitz'in gırtlağını tutturamadı. Toz gibi ince karların içinde alt alta üst üste yuvarlanmaya başladılar. Sanki hiç yuvarlanmamış gibi bir anda ayaklarının üstüne sağlamca basıveren Spitz şimşek gibi Buck'ın omzunu dalayıp hemen geri çekildi. Dişleri, çelik bir kapanın çeneleri gibi iki kez açılıp kapandıktan sonra ayaklarını daha sağlamca basabileceği bir yer bulmak için gerilerken, bir yandan da incecik dudaklarını yukarı çekerek hırlıyordu.

Buck'ın kafasında bir şimşek çaktı. Zamanı gelmişti. Ölümüne kadardı bu kez. Kulaklarını enselerine yatırmış, hırlayarak birbirlerinin çevresinde döner, birbirlerini dikkatle kol-

larken bu sahne Buck'a pek tanıdık geldi. Her şeyi hatırlar gibi oldu -beyazlara bürünmüş ormanı, yeryüzünü örten karı, ay ışığını ve av coşkusunu. Bembeyaz ıssızlığın üstüne bir ölüm sessizliği, ölümün devinimsizliği çökmüştü. Havada bir soluk kımıltısı bile yoktu; hiçbir şey oynamıyor, yaprak kımıldamıyor, köpeklerin gözle görülür solukları buzlu havaya doğru ağır ağır yükseliyordu. Aslında tam anlamıyla evcilleşmemiş birer kurt olan bu köpekler tavşanı bir anda yalayıp yutuvermişler ve şimdi bir halka oluşturmuş merakla bekliyorlardı. Onlarda da en ufak bir kıpırtı görülmüyordu, sadece gözleri ışıldıyor, solukları ağır ağır havaya yükseliyordu.

Çok, ama çok eski zamanlardan kalma bu sahne Buck'a hiç de yabancı gelmedi. Alışılagelmiş, olağan bir şeydi sanki.

Spitz deneyimli bir savaşçıydı. Ta Spitzbergen'den kuzey kutbuna ve Kanada'dan Barrents'e kadar her türden köpekle karşılaşmış, hepsine de üstün gelebilmişti. Öfkesi onu kudurtacak kadar büyük de olsa, kendini körü körüne kaptırmıyordu öfkesine. Parçalamak ve yok etmek tutkusuyla yanıp tutuşmasına rağmen, düşmanının da aynı tutkuyla yanıp tutuşmakta olduğunu bir an bile aklından çıkarmıyordu. Kendisi bir saldırıyı püskürtmeye hazır olmadan asla saldırıya geçmez, düşmanının hamlesini savuşturmadan kendisi asla hamle yapmazdı.

Buck dişlerini bu beyaz postlu köpek azmanının boynuna geçirebilmek için boşu boşuna çabalayıp duruyordu. Dişleri yumuşak ete dalmak için ne zaman açılıp kapanacak olsa, aynı anda Spitz'in köpek dişleriyle karşılaşıyordu. Köpek dişleri tokuşuyor, dudaklar kesilip kanıyor, ama Buck bir türlü düşmanının savunmasını aşamıyordu. Artık iyice kızışan Buck, art arda saldırılarıyla düşmanının çevresinde bir kasırga gibi dönüyordu. Zaman zaman da o kar beyazı gırtlağın hemen altında, yaşamın lıkır lıkır akmakta olduğu noktaya doğru atılıyordu, ama her atılımında Spitz onu dalayıp geri çekiliyordu. Derken

Buck başka bir yönteme başvurdu; gırtlağa saldıracak gibi yapıp aniden başını geri çekiyor, aynı zamanda gövdesini büküp, içeriden bir koçbaşı vuruşuyla Spitz'in omzuna yüklenerek onu yere devirmeye çalışıyordu. Gelgelelim bu manevrası da boşa çıkıyor ve her seferinde Spitz yağdan kıl çekercesine hamleyi savuşturarken, Buck omzunun ısırıldığıyla kalıyordu.

Göğsü körük gibi işleyen Buck baştan aşağı kan revan içinde kaldığı halde, Spitz'in burnu bile kanamamıştı. Kavga gitgide bir kör dövüşü halini alırken, çember oluşturan kurt kırması köpekler de alta gidecek olanın işini bitirmek için sabırla, sessiz sedasız bekleşiyordu. Buck kesilmeye başlayınca, bu kez de Spitz saldırıya geçti ve her saldırısında Buck'ı sendeletmeyi başardı. Hatta bir seferinde Buck yere yuvarlanınca altmış köpek bir anda harekete geçmeye hazırlandı, ama Buck daha havadayken kendini toparlayıp ayaklarını yere basabildiğinden, köpeklerin oluşturduğu çember de tekrar geri çekildi, beklemeye başladı.

Ne var ki Buck, onu bütün öteki köpeklerden üstün kılan bir niteliğe sahipti –düş gücüydü bu. Gerçi içgüdüleriyle dövüşüyordu Buck, ama kafasını kullanarak da dövüşebilirdi. Yine o eski numarasına, omuz vurma numarasına başvuracakmış gibi yaparak hızla atıldı, ama son anda aniden çöküp alttan dalıverdi. Spitz'in sol ön bacağını dişlerinin arasına alabilmişti. Kırılan kemiğin çatırtısı duyuldu ve beyaz köpek onun karşısında üç bacakla kaldı. Üç kez Spitz'i yere devirmeyi deneyen Buck alttan dalma numarasını tekrarlayarak, düşmanının sağ ön bacağını da kırdı. Can acısına ve durumunun umutsuzluğuna rağmen Spitz deliler gibi çırpınarak doğrulmaya çalışıyordu. Geçmişte kendisinin yendiği rakiplerinin üzerine köpek çemberinin kapandığını nasıl gördüyse, şimdi de dilleri bir karış sarkan, gözleri ışıl ışıl yanan, gümüşi solukları havaya yükselen köpeklerden oluşan çemberin kendi üzerine doğru kapanmakta olduğunu görüyordu. Bu kez yenilen kendisiydi.

Spitz için hiçbir umut kalmamıştı. Aman verecek göz yoktu Buck'ta. Acıma denen şey ılıman iklimlerde kalmıştı. Son saldırı için harekete geçti Buck. Köpeklerin oluşturduğu çember artık o kadar daralmıştı ki, onların soluğunu böğründe duyuyordu Buck. Spitz'in arkasında, sağında, solunda, her yanında gözlerini Spitz'e dikmiş, atlamaya hazırlanan yarı çömelmiş köpekleri görüyordu. Bir an için yaşam durur gibi oldu. Bütün hayvanlar taş kesilmişçesine kımıldamadan duruyordu. Sadece Spitz, âdeta yaklaşan ölüme gözdağı vermek ister gibi yelelerini kabartmış, korkunç hırlamalarla ve ürpertiler geçirerek öne arkaya sendeliyordu. O sırada Buck bir dalış yapıp hızla geri çekildi; daldığı sırada, omzuyla rakibinin omzuna istediği gibi bir vuruş yapabilmişti en sonunda. Ay ışığında parlayan karların üzerinde aynı noktaya bir anda üşüşüveren köpeklerin altında gözden kayboldu Spitz. Rakibini yenen Buck, daha doğrusu, onun içindeki, öldürmenin tadını tadan başat ilkel canavar, orada dikilmiş seyrediyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

LİDERLİK KAZANILINCA

"NEYMİŞ? Ne dimiş ben? Ben dimiş bu Buck var iki tane ifrit, ben doğru dimiş."

Ertesi sabah Spitz'in kayıplara karıştığını anlayıp Buck'ı baştan aşağı yara bere içinde gören François işte böyle başladı söylevine.

Perrault hayvanın derin yaralarını, kesiklerini incelerken, "Var şu Spitz cehennem gibi dövüşmek," dedi.

"Öyleysem var şu Buck iki tane cehennem gibi dövüşmek," diye cevabı yapıştırdı François. "Şimdik biz hızlı yol almak var. Spitz yok, bela da yok, kesin."

Perrault kamp gereçlerini toparlayıp kızağa yüklerken, sürücü de köpeklere koşum vurmaya girişti. Buck hemen, Spitz'in sağlığında lider olarak aldığı yere doğru seğirtti; ama François oralı olmayarak tuttu, herkesin imrendiği bu yere Sol-leks'i getirdi. Onun görüşüne göre geri kalan köpekler içinde liderliğe en uygunu Sol-leks'ti. Buck öfkeyle Sol-leks'in üstüne atılıp geri sürdükten sonra onun yerine geçerek dikildi.

François keyifle butlarını döverken, "Neymiş? Neymiş?" diye bağırdı. "Şu Buck sen gör. O öldürüyor Spitz, sanıyor almak o zaman onun işi de."

"Defol, hadi bakim," diye bağırdı ona François, ama Buck kılını bile kıpırdatmadı.

François, Buck'ın gözdağı verir yollu homurdanmasına bakmadan onu ense kökünden tuttuğu gibi sürüye sürüye kenara

çekti, yerine Sol-leks'i koydu. Bundan hiç hoşlanmayan yaşlı köpek Buck'tan korktuğunu açıkça belli ediyordu. François inat etti, ama o daha arkasını döner dönmez, Buck da hemen, zaten direnmek niyetinde olmayan Sol-leks'in yerine geçiverdi.

François'nın kafası kızmıştı. Eline ağır bir sopa geçirip Buck'ın üstüne yürüyerek "Bak şimdi, yemin ediyor ben, okuyacak canına!" diye bağırdı.

Kırmızı kazaklı adamı hatırlayan Buck ağır ağır geri çekildi; Sol-leks bir kez daha geri getirilip yerine yerleştirilince de saldırmaya kalkışmadı. Bununla birlikte, sopanın erişemeyeceği bir uzaklıkta hem üzüntü hem de öfkeyle homurdana homurdana daireler çiziyordu; sopa konusunda artık çok akıllandığından, bir yandan daireler çizerken, bir yandan da François sopayı üstüne fırlatacak olursa kaçınmak için gözünü sopadan ayırmıyordu.

Sürücü işini bitirip hazır olunca, Buck'ı yine Dave'in önündeki eski yerine koymak üzere yanına çağırdı. Buck iki üç adım geriledi. François ona doğru yürüyünce, yine geriledi. Bu böyle bir süre yinelenince, hayvanın dayak yemekten korktuğunu sanan François sopayı elinden attı. Ne var ki, Buck açıktan açığa başkaldırıyordu. Onun niyeti dayaktan kaçmak değil, liderlik yerine geçmekti. Liderlik onun bileğinin hakkıydı. Liderliği o kazanmıştı, daha aşağısına razı olmayacaktı.

Perrault yardıma geldi. Sürücüyle birlikte köpeği bir saate yakın bir süre kovalayıp durdular, orada dört döndüler. Buck'ın üstüne sopa fırlattılar, olmadı, Buck kaçıp kurtuldu sopalardan. Anasına, babasına, gelmiş geçmiş tüm sülalesine, doğmamış yavrularına, bedenindeki her bir kıldan damarlarında akan kana kadar sövüp saydılar, gene olmadı, sövmelerine hırlayarak karşılık veren Buck'ı bir türlü yakalayamadılar. Buck kaçıp gitmeye kalkışmıyor, sadece geri çekilip şaşırtmacalar vererek iki adamı kampın çevresinde dört döndürüyor, böylelikle de, isteği yerine getirilirse tıpış tıpış geleceğini ve uslu duracağını açıkça belli ediyordu.

François oturup başını kaşımaya başladı. Perrault saatine bakarak bir küfür savurdu. Bir saat önce yola çıkmış olmaları gerekirken, hâlâ zaman kaybediyorlardı. François bir daha başını kaşıdı. Sonra başını iki yana sallayarak utangaç bir sırıtmayla ulağın yüzüne baktı, ulak da yenildiğini kabul edercesine omuz silkti. Onun üzerine François kalkıp Sol-leks'in yanına giderek Buck'ı çağırdı. Köpekler nasıl gülerse, Buck da işte öyle güldü, ama uzaklığını da korudu. François Sol-leks'in koşumlarını çözdü, onu oradan alıp eski yerine koydu. Bütün takım tek sıra halinde kızağa koşulmuş oldu böylece; yola çıkmaya hazırdılar. Buck için, en öndekinden başka boş yer kalmamıştı. François bir kez daha çağırdı onu, Buck da bir kez daha güldü, ama yine yaklaşmadı.

"At sopayı elinden," diye emretti Perrault.

François emri yerine getirir getirmez, Buck, yüzünde zafer gülücüğüyle tırıs tırıs gelip takımın başında yerini aldı. Buck'ın koşumları vuruldu, ayakları buz tuttuğu için yere yapışan kızak sağa sola oynatılarak kurtarıldı ve takım koşar adım giden iki adamın arasında ırmak üzerinden yola düzüldü.

"İki tane ifrit," lafıyla Buck'ı överek onun değerini herkesten önce anladığını her fırsatta belli etmiş olan sürücü, daha öğlene kalmadan, Buck'ın değerini yeterince anlamamış olduğunu fark etti. Bir hamlede liderlik görevini kavrayıvermişti Buck. Karar vermek, çarçabuk düşünüp çarçabuk harekete geçmek gerektiği anlarda Spitz'den bile üstün olduğunu kanıtlıyordu Buck; o Spitz ki, bu konularda onunla aşık atabilecek bir köpeğe daha rastlamadığını söylerdi hep François.

Ama Buck'ın asıl üstünlüğü, yasayı uygulayışında ve yoldaşlarını bu yasaya uyduruşundaydı. Liderin değişmiş olmasını Dave'le Sol-leks hiç umursamıyordu. Onları zerrece ilgilendirmiyordu bu. Onların işi, koşum kayışlarının arasında kızağa asılmak, var güçleriyle asılmaktı. İşlerine karışılmadığı sürece olup bitenleri umursamazlardı. Düzeni yeterince sağlayabileceğine inansalar, yumuşak başlı Billee'nin liderliğine bile

ses çıkarmazlardı. Buna karşılık, sürünün geri kalan köpekleri Spitz'in son günlerinde azgınlığı iyice ele aldıklarından, şimdi Buck'ın onları yeniden düzene sokmak için sıra dayağından geçirmesine çok şaşıyorlardı.

Hemen Buck'ın ardından gelen ve zorda kalmadıkça göğüs kayışlarına gerektiğinden bir gram bile fazla ağırlığını vermeyen Pike, işi kaytardığı için birkaç sefer ve yıldırım hızıyla cezalandırıldı; aynı Pike, daha yolculuğun birinci günü sona ermeden, ömrü boyunca hiç harcamadığı bir güçle çekmekteydi kızağı. Kamp kurdukları ilk gece, Joe, şu huysuz olanı, adamakıllı bir dayak yedi Buck'tan –Spitz ise bu işi bir kez bile başaramamıştı. Buck o koca gövdesinin ağırlığı ve acı kuvvetiyle onu altına alıp öyle bir dişledi, öyle bir pestilini çıkardı ki, sonunda Joe dişleriyle karşı koymaktan vazgeçip kendini acındırmak için çenilemeye başladı.

Takım çarçabuk eski düzenli havaya giriverdi. Şimdi yine eskisi gibi dayanışma gösteriyorlar, yine eskisi gibi tek beden halinde adım atıyorlardı. Rink Rapids'de takıma Teek ve Koona adında yerli iki köpek katıldı; Buck bunları takıma öyle çabuk alıştırdı ki, François şaşkınlığından küçük dilini yuttu.

"Asla olmamış şu Buck gibi köppek hiç!" diye bağırdı. "Yooo, asla! Vallahim billahım kıymet eder bin dolar bu köppek! Ha? Sen ne diyor, Perrault?"

Perrault da başıyla onu doğruladı. O sırada rekor zamandan önde gidiyorlar, her geçen gün de zaman kazanıyorlardı. İyice sıkışıp sertleşmiş zemin yolculuk için son derece elverişliydi ve son zamanlarda kar yağmadığından onları uğraştıracak hiçbir şey yoktu yollarının üstünde. Hava da çok soğuk değildi. Sıfırın altında elli dereceye* düşen ısı bütün yolculuk boyunca orada kaldı. Adamlar sürücülüğü değişerek yapıyor, biri kızağa binip

* ABD ve Kanada'da ısı birimi olarak Fahrenheit kullanılır. 50° Fahrenheit -10° Celcius'a eşittir.

yönetirken öbürü koşuyordu; köpekler de çok seyrek verilen molalar dışında hep bir yarış havası içindeydi.

Thirty Mile Irmağı biraz daha fazla buz tuttuğu için, gelirken on günde aldıkları yolu şimdi bir günde alıverdiler. Le Barge Gölünden White Horse Rapids'e kadarki doksan altı kilometrelik mesafeyi bir hamlede aldılar. Marsh, Tagish ve Bennet göllerini içine alan (yüz on kilometrelik) göller bölgesini geçerken öyle büyük bir hızla gitmişlerdi ki, koşma sırası gelen adam kızağı kaybetmemek için kendini kızağın arkasına iple bağlamak zorunda kalmıştı hep. İkinci haftanın son gecesi Beyaz Geçit'in tepesini tuttular ve ayaklarının altına serilen Skaguay ile gemilerin ışıklarına, deniz kıyısına doğru bayır aşağı koyuverdiler kendilerini.

Rekor kırmışlardı. On dört gün boyunca her gün ortalama seksen dört kilometre yapmışlardı. Perrault ile François Skaguay'ın ana caddesinde şişinerek üç gün volta attılar, davetten davete koşarak içki tufanına boğuldular; bu arada takımın bütün köpekleri de, köpek terbiyecileriyle köpek sürücülerinin gösterdiği taparcasına bir hayranlığı hep üstlerinde topladılar. Derken, Batıdan gelme üç-dört kötü adam kenti soyup soğana çevirmek isterken kurşunlarla kalbura çevrildiler, hoş, zaten vurulmasalar da nasıl olsa idam edileceklerdi. Böylece halkın ilgisi başka kahramanlara yöneldi. Ardından da yeni atama emirleri geldi. François Buck'ı yanına çağırıp kollarını hayvanın boynuna dolayarak üstüne kapandı, uzun uzun ağladı. Bu da Buck'ın François ile Perrault'yu son görüşü oldu. Başkaları gibi onlar da Buck'ın yaşamından büsbütün çıkıp gittiler.

Bir İskoç melezi Buck'la yoldaşlarını devraldı ve on iki kızaktan oluşan bir kafileyle birlikte gerisin geri Dawson'a doğru yeni bir yorucu yolculuğa çıkıldı. Bu seferki yolculuklarında taşıdıkları yük hafif olmadığı gibi, rekor mekor peşinde de değillerdi, tam tersine, çok ağır yüklü kızağın önünde her Allahın

günü imanları gevriyordu; zira bu seferki görevleri özel ulaklık değildi, Kutup karanlığında altın arayan adamlara dünyanın dört bir yanından mektup taşıyan posta katarıydı bu.

Bu işi hiç sevmemekle birlikte, tıpkı Dave'le Sol-leks gibi Buck da işini canla başla yapıyor, yoldaşlarının da, yaptıkları işten gurur duysalar da duymasalar da üstlerine düşeni yerine getirmelerine göz kulak oluyordu. Makine gibi tekdüze işleyen bir yaşantıları vardı. Her gün birbirinin aynıydı. Her sabah belli bir saatte aşçılar ortaya çıkıyor, ateşler yakılıyor, kahvaltı ediliyordu. Daha sonra adamların bir kısmı kampı bozarken, diğerleri köpekleri kızaklara koşuyor ve şafak sökmeden bir saat kadar önce yola çıkılıyordu. Geceleri kamp kuruluyordu. Bazıları çadır kazıklarını çakıyor, bazıları ateş için odun, döşek altına sermek için çam dalları kesiyor, bazıları da aşçılara su ya da buz taşıyordu. Köpekler de doyuruluyordu. Köpekler için günün en önemli olayı da buydu zaten. Balık istihkaklarını yedikten sonra, sayıları yüzü geçen diğer köpeklerle birlikte bir saat kadar aylak aylak dolaşıyorlardı. Diğer köpekler arasında hırslı, dövüşken olanlar vardı, ama bunların en kabadayılarıyla yaptığı üç dövüşten sonra Buck'ın üstünlüğünü hepsi kabul ettiğinden, o yelelerini kabartıp da dişlerini gösterdi mi, yolundan hemen çekiliveriyorlardı.

Buck en çok da arka ayaklarını altına toplayıp, patilerini öne uzatarak, başı dik, kırpışan uykulu gözleri alevlere çevrili vaziyette ateşin yanında yatmayı seviyordu. Bazen güneşli Santa Clara Vadisindeki, Yargıç Miller'ın büyük evini, çimento sıvalı yüzme havuzunu, tüysüz Meksika türü Ysabel'i ve Japon süs köpeği Toots'u düşündüğü olurdu; ama onu en sık yoklayan anılar başkaydı: Kırmızı kazaklı adam, Kıvırcık'ın ölümü, Spitz'le yaptığı dövüş, yediği güzel yemekler ya da en sevdiği yiyecekler. Evini özlediği filan yoktu. Güneşli ülke çok uzaklarda kalmış soluk bir anıydı ve bu gibi anıların Buck üzerinde hiçbir etkisi kalmamıştı artık. Ömründe hiç görmediği şeylere yakınlık duymasını sağla-

yan kalıtımın ona aktardığı anılar, daha doğrusu, bir aralık gevşediği halde son günlerde Buck'ın içinde yeniden canlanan (ve aslında atalarının edindiği alışkanlıkların anılarından başka bir şey olmayan) içgüdüleri çok daha etkiliydi şimdi.

Hülyalı gözlerini alevlere doğru kırpıştırarak yatarken, bazen, gözlerini diktiği bu ateş başka bir ateşmiş, önündeki melez aşçı da bambaşka bir adammış gibi gelirdi Buck'a. Bu yabancı adamın bacakları kısa, kolları uzundu, pazıları ise yumuşak ve şişkin olmaktan ziyade, sırım gibi, aynı zamanda boğum boğumdu. Bu adamın uzun, keçeleşmiş saçları vardı, alnı da geriye doğru eğikti. Tuhaf sesler çıkaran bu adam karanlıktan korkuyor, gözünü ayıramadığı karanlıkları kolluyordu hep. Dizinin üstünden ayağına doğru sallanan, ucuna taş bağlı bir sopayı elinden hiç bırakmıyordu. Çıplak sayılabilecek bedeninin ancak küçük bir bölümünü örten, yarı kavrulmuş yırtık pırtık bir deri parçası sarkıyordu omzundan beline kadar. Ne var ki adamın gövdesi kıllarla kaplıydı; bedeninin bazı yerlerinde, özellikle de göğsünde, omuzlarının arasında, kollarıyla butlarının dış yanlarında yukarıdan aşağıya kadar âdeta bir post gibi sıktı bu kıllar. Adam dik duramıyordu; belden yukarısı öne eğik, dizleri bükük duruyordu ayağa kalkınca. Sürekli olarak, görünen ve görünmeyen tehlikelerle çevrili bir ortamda yaşayanlara özgü, kendilerinkine benzer bir çevikliği vardı.

Bu adam bazen ateşin başına çömelir, başını dizlerinin arasına alır, uyurdu. Uyurken dirseklerini dizlerine dayar, kıllı kollarıyla başını yağmurdan korumak istercesine ellerini başının üstünde kenetlerdi. Buck, kendilerini kuşatan karanlığın içinde ikişer ikişer, ama hep ikişer ikişer oynayan kor parçaları görür, bu kor parçalarının büyük yırtıcı hayvanların gözleri olduğunu bilirdi. Buck onların koca gövdeleriyle çalıları, fundalıkları çatur çutur ezdiklerini, geceleri çıkardıkları gürültülü sesleri duyardı. Yukon Irmağı kıyısında tembel tembel kırpıştırdığı gözleri ateşe dönük uyuklarken, gördüğü düşün ona başka bir

dünyadan aktardığı bu sesler ve görüntüler yüzünden, Buck'ın tüyleri kuyruğunun dibinden ta ensesine kadar diken diken ayağa kalkar, köpek inceden inceye çenilemeye ya da pes perdeden homurtular koyvermeye başlar ve melez aşçı ona seslenirdi: "Hey, Buck, uyansana!" Bunun üzerine o yabancı dünya kaybolur, gerçek dünya gözlerinin önünde belirir ve Buck ayağa kalkar, esner, uzun uzun uyumuş gibi gerinirdi.

Taşıdıkları yüklü postayla çok zorlu bir yolculuk yapmış, ağır çalışma koşulları altında iyice yıpranmıştı köpekler. Dawson'a vardıklarında kilo vermiş, perişan bir haldeydiler, en azından on gün, hiç değilse bir hafta dinlenmeyi hak etmişlerdi. Gelgelelim iki gün sonra bir dolu posta yüküyle Kışla'nın önündeki yamaçtan Yukon kıyısına indiler yine. Köpekler bitkin durumdaydı, sürücüleri onlara homurdanıyordu ve bu da yetmezmiş gibi her gün kar yağıyordu. Kar yağması demek, zeminin yumuşaması, kızak ayaklarının daha büyük bir sürtünmeyle karşılaşması, dolayısıyla da köpeklerin kızakları çekmekte daha fazla zorlanmaları demekti; bununla birlikte, sürücüler ne de olsa insaflıydı da, hayvanlara ellerinden geldiğince iyi bakıyorlardı.

Her gece ilk iş köpeklerle ilgileniliyordu. Önce köpeklerin karnı doyuruluyor, onlar yemeden hiçbir sürücü yemek yemiyor ve hiçbir sürücü kendi kızak köpeklerinin ayaklarını gözden geçirmeden battaniyesinin altına girmeyi aklına getirmiyordu. Ama buna rağmen, yine de güçten düşmekteydi köpekler. Kış başından bu yana üç bin kilometre yol yapmış, bu yorucu uzaklık boyunca durmadan kızak çekmişlerdi; eh, üç bin kilometre de doğrusu en dayanıklı köpeğin bile canına tak dedirtirdi. Buck'a gelince, kendi de çok yorgun düşmüş olmasına rağmen yine de dayanıyor, yoldaşlarını çalışmaya zorluyor, disiplini koruyordu. Billee her gece uykusunda bağırıyor, ağlamaklı sesler çıkarıyordu. Joe eskisinden de asık suratlı olmuştu. Sol-leks'in ise, ister kör gözünün olduğu taraftan, ister sağlam gözünün olduğu taraftan, yanına bile yaklaşılmıyordu.

Ama içlerinde en kötü durumda olan Dave'di. Besbelli bir derdi vardı hayvanın. Her zamankinden daha huysuz, daha hırçın bir köpek olup çıkmıştı, ayrıca, kamp kurduklarında sürücü ona mancasını nerede vermişse hemen oracıkta bir çukur kazıp giriyordu içine. Koşumları çözülüp de bir yattı mı, sabah koşuma vurulma vakti gelene dek bir daha ayağa kalkmıyordu. Kızağa koşuluyken de kızağın ani duruşuyla sarsılınca ya da kızağı harekete geçirmek için koşumlara fazlaca yüklenmek gerektiği zaman canı acıyarak bağırıyordu. Sürücü onu muayene etti, ama bir şey bulamadı. Bütün sürücüler onun hastalığıyla ilgileniyordu. Yemekte onu konuşuyorlar, yatmadan önce son pipolarını tellendirdiklerinde yine ondan söz ediyorlardı, hatta bir gece onun hastalığına bir tanı koyabilmek için bir araya toplandılar. Köpeği yuvasından alıp kamp ateşinin yanına getirdiler, hayvanı bağırta bağırta ötesini berisini mıncıklayıp durdular. Dave'in derdi her neyse, içerideydi, ama kırık mırık bulamadılar, işin içinden de çıkamadılar.

Cassiar Seti'ne vardıklarında Dave öyle bitkin düşmüştü ki, koşumlar arasında ikide bir yere düşüyordu artık. İskoç melezi seslenip kızakları durdurdu, Dave'i koşumların arasından çıkarıp onun yerine arkasındaki Sol-leks'i koydu. Adamın niyeti, Dave'in serbestçe kızağın arkasından koşmasını sağlayıp böylelikle onu dinlendirmekti. Dave ise hastalığına bakmadan, koşumları çözülmeye başlayınca öfkelenip homurdanmaya, kendi yerine, onca zamandır hiç bırakmadan hizmet ettiği yere Sol-leks'in geçirildiğini görünce de üzüntüsünden çenilemeye koyuldu. Çünkü kızak köpeklerinin, hizmet köpeklerinin gururunu o da taşıyordu ve ölümcül derecede hasta bile olsa, başka bir köpeğin onun görevini üstlenmesine katlanamazdı.

Kızak hareket edince Dave de çiğnenmiş kızak yolunun hemen yanı başında, yumuşak karlara bata çıka koşmaya başladı; bir yandan üzüntü ve can acısıyla bağırır, çeniler, ağlarken, bir yandan da Sol-leks'e saldırıp onu dişlemeye, ikide bir onu yan

tarafa devirmek ve koşumlar arasındaki yerini almak için yandan omuz vurmaya çalışıyordu. Melez sürücü onu uzaklaştırmak için kırbaç kullanmayı denedi, ama Dave'e kırbacın acısı bile vız geldi; sürücü de kıyamadığı için fazla hızlı vuramıyordu zaten. Kızağın arkasından, çiğnenmiş iz üzerinde rahat rahat koşabilecekken Dave buna yanaşmıyor, kızağın yanı başında, yürümenin bile zor olduğu yumuşacık karlara bata çıka, düşe kalka koşmayı sürdürüyordu. Derken, düştü ve yattığı yerde kaldı, upuzun kızak kafilesi karları kabarta kabarta yanı başından geçip giderken, Dave içler acısı bir uluma tutturdu.

Gücünün son kırıntısını da toplayan Dave, kafile bir kez daha duruncaya kadar düşe kalka arkalarından onları izledi ve kafile durunca, karlara bata çıka bütün kızakları geride bırakarak kendi kızağına geldi, Sol-leks'in yanı başında durdu. Sürücüsü, piposunu yakmak için arkadaki adamdan ateş istemeye gidip bir dakika kadar oyalandı. Sonra yerine döndü ve köpekleri dehledi. Hayvanlar hemen hemen hiç güç harcamadan koşumları çekiverince huzursuz oldular ve başlarını geri çevirip şaşkınlıktan kalakaldılar. Sürücü de şaşırmıştı; çünkü kızak yerinden bile kımıldamamıştı. Manzarayı kendi gözleriyle görsünler diye arkadaşlarını oraya çağırdı. Dave, Sol-leks'in iki yanındaki koşum kayışlarının ikisini birden dişleriyle kesmiş, geçip kızağın en önündeki yerini alıp dimdik durmuştu.

Yerinde kalmak için gözleriyle yalvarıyordu Dave. Sürücü ne yapacağını şaşırmıştı. Arkadaşları ona, görevlerinden alındıkları zaman köpeklerin nasıl kalplerinin kırıldığını, bu yüzden nasıl öldüklerini anlattılar, kendi başlarından geçen olayları aktararak, çalışamayacak kadar yaşlandıkları ya da sakatlandıkları için artık kızağa koşulmayan köpeklerin ölüp gittiğini hatırlattılar. Ayrıca Dave nasıl olsa öleceğine göre, koşumlar arasında gönül rahatlığıyla, mutlu ölmesine izin vermenin de acıma nedir bilen herkes için bir insanlık görevi olacağını ileri sürdüler.

Böylece Dave'i yine eski yerine bağladılar, o da yine eskisi gibi gururla asıldı koşumlara; ne var ki içindeki sancı yüzünden sık sık elinde olmaksızın bağırıyordu hayvan. Pek çok sefer düşüp koşumlar arasında sürüklendi ve tekrar düşüp kızağın altında kalınca, artık arka ayaklarından biri de topallamaya başladı.

Ne var ki kampa ulaşıncaya kadar dayandı ve burada sürücü ona ateşin yanı başında bir yer hazırladı. Sabah olduğunda Dave'in adım atacak hali yoktu. Koşuma vurulma zamanı gelince sürüne sürüne sürücünün yanına gitti. Ayağa kalkabilmek için büyük bir çaba harcıyordu; sonunda kalkabildi de, ama bir iki sendeledikten sonra tekrar yıkıldı. Ardından, solucan gibi kıvrıla büküle, ağır ağır sürünerek, koşuma vurulmak için bekleyen yoldaşlarının yanına doğru ilerlemeye başladı. Patilerini ileriye çıkarıp gövdesini ağır aksak öne doğru çekiyor ve hemen yine patilerini öne atıyor, böylelikle her seferinde üç beş santim ilerleyebiliyordu. Derken tüm gücü tükendi; yoldaşları onu son gördüklerinde Dave soluk soluğa karların üstüne serilmiş, özlemle onlara bakıyordu. Ama Dave'in gözleri onları ağaçlık bir dönemecin ardında kaybettikten sonra bile, onlar Dave'in acıklı ulumalarını duyabiliyorlardı.

Kafile dönemeci dönünce durdu, İskoç melezi geriye, az önce ayrıldıkları kamp yerine doğru ağır adımlarla yürüdü. Adamlardan hiçbirinin ağzını bıçak açmıyordu. Bir tabanca sesi yankılandı havada. Sürücü koşar adım geri döndü. Kırbaçlar sakladı, çıngırakların şen sesleri yükseldi, kızaklar karları kabarta kabarta yola koyuldu; ama Buck da, bütün diğer köpekler de, ağaçlık dönemecin ardında olup biteni anlamışlardı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KOŞUM ALTINDAKİ ÇİLE

SALT Water Postası, Dawson'dan ayrılışlarının otuzuncu gününde, Buck'la yoldaşları en önde olmak üzere Skaguay'a vardı. Perişan, yorgun, bitkindiler. Yetmiş kiloluk Buck eriye eriye altmış kiloya inmişti. Yoldaşlarının geri kalanı ise, ona oranla daha küçük cüsseli olmalarına rağmen, daha çok kilo kaybetmişlerdi. Düzenbazlıkla geçen yaşamı boyunca incinmiş bacak numarasını pek çok kez başarıyla yutturabilmiş olan hileci Pike şimdi sahiden topallıyordu. Sol-leks de topallıyor, burkulan omzu acıyordu.

Hepsinin de tabanları yara içindeydi. O eski atik, çevik hallerinden eser kalmamıştı. Tabanlarının acısından hep iki büklüm yürümek zorunda kaldıkları için, günlük yolculukları onları iki kat yormuştu. Aslında önemli bir sakatlıkları yoktu, ölesiye yorgundular, o kadar. Bu ölesiye yorgunluk, kısa bir süre içinde aşırı güç harcamanın verdiği ve birkaç saatlik bir dinlemeyle geçiştirilebilecek olan yorgunluklara hiç benzemiyordu; aylarca çekilen zahmetlerle, azar azar ama uzun bir süre içinde gücün tamamıyla tükenmesi anlamına geliyordu bu ölesiye yorgunluk.

Kendilerini yeniden toparlamalarına yetecek dirençleri, en ufak bir yedek güçleri bile kalmamışı. Hepsini son zerresine kadar kullanmışlardı. Bütün kasları, kaslarının her bir lifi, her bir hücresi yorgundu, ölesiye yorgun. Kolay değil tabii; beş aydan

kısa bir süre içinde dört bin kilometre yol tepmişler, bunun son iki bin sekiz yüz kilometresindeyse topu topu beş gün dinlenebilmişlerdi. Skaguay'a vardıklarında hemen oracığa yığılıp bir daha ayağa kalkamayacak haldeydiler artık. Koşumları doğru dürüst geremiyorlardı bile, yokuş aşağı inerken de kızağın önünden zar zor kaçabiliyorlardı.

Skaguay'ın ana caddesinden geçerlerken, "Hadi gayret benim tabanı yarıklarım," diye yüreklendiriyordu onları sürücü. "Hadi gayret, bu son artık. Artık bi uzuun dinleniriz. Ha? Sahi diyorum. Şööle bi güzeeel ense yaparız."

Sürücüler burada uzunca bir süre kalacaklarını umuyorlardı, hatta bundan emindiler. Kendileri de topu topu iki günlük bir dinlenmeyle iki bin kilometre yol teptikleri için, akıl, mantık ve insaf gereği, onlar da uzunca bir dinlenmeyi hak etmişlerdi. Gel gör ki, Klondike'a akın akın gelenlerle, onlarla birlikte gelemeyen karılarının, kızlarının, ana ve bacılarının çokluğu yüzünden habire birikmekte olan mektuplar dağ gibi yığılmaktaydı; ayrıca emir de gelmişti. Yola çıkamayacak halde olan köpeklerin yerine Hudson Körfezi köpeklerinden yeni takımlar oluşturulacaktı, işe yaramayanlar elden çıkarılacak, para köpeklerden daha değerli olduğu için de satılacaklardı.

Aradan üç gün geçtiği halde Buck'la yoldaşları yorgunluklarını hiç çıkaramamışlardı. Derken, dördüncü günün sabahı, Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen iki adam Buck'la yoldaşlarını koşumlarıyla moşumlarıyla yok pahasına kapattılar. Adamlardan birinin adı Hal, ötekinin adı da Charles'tı. Charles orta yaşlı, açık tenli, gözleri sulanan, doğru dürüst göremeyen bir adamdı; sipsivri uçları saldırgan bir görünüş verilerek yukarı kıvrılmış bıyığı ile bu bıyığın örttüğü gevşek ve sarkık dudağı tam bir karşıtlık oluşturuyordu. Hal ise on dokuz-yirmi yaşlarında gençten biriydi; beline asılı silme mermiyle dolu fişeklikte Colt marka kocaman bir toplu tabancayla, bir de av bıçağı taşıyordu. Bu adamda göze çarpan biricik şey de bu fişeklikti zaten. Onun ne kadar toy,

ne kadar ham ervah olduğunu açıkça gösteriyordu bu fişeklik. Her iki adamın da buralara hiç mi hiç yakışmadığı besbelliydi; insanın akıl sır erdiremediği şeylerden biri de, böyle adamların Kuzey ülkesinde ne demeye serüven aramaya çıktıklarıydı.

Buck çekişe çekişe yapılan pazarlığı duydu, hükümet görevlisiyle adamlar arasında paraların el değiştirdiğini gördü ve İskoç meleziyle birlikte posta katarı sürücülerinin de François'yla Perrault'nun hemen ardından, daha önceki birçok insan gibi yaşamından çıkıp gitmekte olduklarını anladı. Yoldaşlarıyla birlikte yeni sahiplerinin kampına getirilen Buck, ortalıkta bir düzensizlik, bir derbederlik gördü. Çadır iyice gerilmemiş, bulaşıklar yıkanmamış, ortalık darmadağınıktı; bir de kadın vardı. Adamlar "Mercedes" diyorlardı ona. Charles'ın karısı, Hal'ın da kız kardeşiydi –ailece pek hoş bir grup oluşturuyorlardı doğrusu.

Adamlar çadırı söküp kızağa yüklerken Buck onları kaygıyla izledi. Ortalıkta döneniyor, çırpınıp duruyorlardı, ama yol yordam bilmediklerinden doğru dürüst iş çıkaramıyorlardı. Çadırı öyle gevşek dürdüler ki, gerekenden üç kat havaleli bir denk oldu. Kap kaçak yıkanmadan kaldırıldı. Mercedes hep ortada dolaştığı için adamların işine engel oluyor, hiç durmayan çenesiyle ya onlara sitemler yağdırıyor, ya da akıl veriyordu. Adamlar giysi torbalarından birini kızağın ön tarafına koyunca, torbanın arka tarafa konması gerektiğini söyledi kadın; adamlar torbayı arka tarafa koyup üstüne de daha başka denkler yerleştirdikten sonra ve tam da o sırada, kadının aklına unuttuğu birkaç şey geliverdi, unuttukları ise o torbadan başka yerde olamazmış. Hadi bakalım, torba yeniden indirildi.

Komşu çadırdan çıkan üç adam gelip sırıtkan bir ifadeyle birbirlerine göz ederek seyretmeye başladılar.

"Ne cici yüklemişsiniz o kızağı öyle!" dedi adamlardan biri; "gerçi size akıl vermek bana düşmez ama, sizin yerinizde olsam o çadırı boşu boşuna hiç taşımazdım."

Mercedes titizliğine yedirememiş gibi, büyük bir dehşetle ellerini gökyüzüne doğru kaldırarak, "Ola-maaaz!" diye çığlığı bastı. "Çadırsız ne yaparım ben Allah aşkınıza?"

"Bahara girdik, bundan sonra soğuk yapmaz ki," diye cevap verdi adam.

Mercedes başını iki yana sallayarak bunu asla kabul edemeyeceğini belli edince, Charles'la Hal da son üç beş parça eşyayı dağ gibi yükün üstüne kattılar.

"Sizce bu devrilmeden gider mi şimdi?" diye sordu adamlardan biri.

Charles azıcık ters bir tavırla, "Neden gitmeyecekmiş?" dedi.

Adam hemen alttan alarak, "Benim bir şey dediğim yok canım, boş ver," dedi. "Aklıma geliverdi de söyledim işte, yoksa başka niyetle değil. Hani, bana birazcık havaleli göründü de!"

Charles adama arkasını dönüp yükü bağlayan ipleri var gücüyle aşağı doğru çekerek elinden geldiği kadar sıkıladı, ama yine de gevşek kaldı bağlar.

Diğer adam olumlu bir yorumda bulunarak, "Arkalarında böyle bir tertibat olduktan sonra, köpekler de artık bütün gün rahat rahat tırmanırlar yokuşları," dedi.

Hal, terbiyesini hiç bozmadan, buz gibi bir ifadeyle, "Pek tabii," diyerek bir eliyle döndürme sırığını yakaladı, öbür elindeki kırbacı salladı. "Deeh!" diye bağırdı. "Haydi bakalım, deeeh!"

Köpekler atılıp göğüs kayışlarına abandılar, birkaç dakika çabalayıp durdular, sonra bıraktılar. Kızağı yerinden oynatamamışlardı.

"Tembel hayvanlar, şimdi ben size gösteririm," diye bağıran Hal, kırbacıyla girişmeye davranacak oldu.

Gelgelelim ona engel olan Mercedes, bir yandan, "Ah, Hal, sakın yapma," diye çığlığı basarken, bir yandan da kırbaca yapışıp çekiştire çekiştire Hal'ın elinden aldı. "Ah, benim zavallıcıklarım! Bak şimdi, bütün yolculuk boyunca hayvanlara sert

davranmayacağına bana söz ver buracıkta, yoksa şurdan şuraya adımımı atmam."

"Köpeklerden çok anlarsın da!" diye alay etti kardeşi; "Benim işime karışmasana sen lütfen. Bunlar tembel diyorum sana, hem, köpeklere iş yaptırabilmek için kırbaçlamak gerekir. Bunun başka yolu yoktur ki. Kime istersen sor. İstersen şu adamlara sor."

Adamlardan birinden geldi cevap: "Madem bilmek istiyorsunuz, yorgunluktan gebermiş bu hayvanlar. Canları çıkmış, işte bu. Dinlendirilmeleri gerekir."

Hal o tüysüz dudaklarının arasından, "Bilmem ne yaparım ben onların dinlenmesini," deyince, Mercedes hem küfürden dolayı duyduğu üzüntüyü, hem de köpeklere duyduğu acımayı belli eden bir "Aaa!" çekti.

Ne var ki ailesine düşkün kadınlardan olan Mercedes, yine de kardeşinin tarafını tuttu. İğneleyici bir edayla, "Sen o adama aldırış etme kardeşim," dedi. "Köpekler bizim, canın ne isterse onu yaparsın."

Hal'ın kırbacı bir kez daha indi köpeklerin sırtına, hayvanlar göğüs kayışlarına abandılar, basılmış ve sertleşmiş karlara tırnaklarını geçirip bütün güçleriyle yüklenerek öyle bir gerdiler ki gövdelerini, karınları neredeyse yere değecek hale geldi. Demir atmış gibi yerinden kımıldamıyordu kızak. Köpekler iki kez daha denedikten sonra soluk soluğa kalarak bıraktılar. Kırbaç gaddarca ıslık çalarken, Mercedes bir kez daha araya girdi. Yaşlı gözlerle Buck'ın önünde diz çöktü, kollarını köpeğin boynuna doladı.

Hayvanların haline acıdığı belliydi; "Zavallılar, zavallıcıklar," diye konuştu; "niye daha güçlü çekmiyorsunuz sanki? Çekseniz kırbaçlamayacaklar sizi." Buck bu kadından hiç hoşlanmamıştı, ama karşı koyacak hali yoktu o anda, dolayısıyla bunu da o tatsız görevinin bir parçası diye kabullendi.

Ağzından kötü bir laf çıkmasın diye deminden beri dişlerini sıkmakta olan bir adam, daha fazla dayanamayarak patladı:

"Bana bak, sakın senin için tasalandığımı sanmayasın, sana ne olacağı umurumda bile değil, ama sırf şu köpeklerin hatırı için söylüyorum; kızağı yerinden oynatarak köpeklere yardımcı olsana be adam! Kızağın ayakları buz tutmuş, yapışmış. Döndürme sırığına yüklen, sırığı sağa sola kanırtarak kızağın yapışan ayaklarını kurtar."

Üçüncü bir denemeye daha girişildi, bu kez adamın öğüdünü dinleyen Hal, kızağın kara yapışan ayaklarını kurtardı. Aşırı yüklü ve yönetimi zor kızak ağır ağır ilerledi. Yağmur gibi inen kamçı darbeleri altında Buck'la yoldaşları deli gibi çabalıyordu. Yolları yüz metre ileride bir dönemeç yaparak dik bir yokuşla ana caddeye iniyordu. Havaleli kızağı burada devrilmeden yönetebilmek için çok deneyimli bir sürücü olmak gerekirdi, oysa Hal'ın en ufak bir deneyimi bile yoktu. Dönemeci alırlarken kızak yana yatıverdi ve gevşek bağlarından kurtulan yükün yarısı yerlere saçıldı. Köpekler durmadı. Hafifleyen kızak yana yatmış bir halde köpeklerin ardı sıra hoplaya zıplaya sürükleniyordu. Kızağın insafsızca yüklenmesi ve gördükleri kötü davranış yüzünden kafaları kızmıştı köpeklerin. Buck gazaba gelmişti. Deli gibi koşuyor, bütün takım da onu izliyordu. Hal, durmadan "Hoop, hooop!" diye bağırıyordu, ama köpeklerin aldırdığı bile yoktu. Bir aralık ayağı takılarak yere yuvarlandı, devrilen kızak onun üzerinden geçtikten sonra köpeklerin ardı sıra hoplaya zıplaya ve geri kalan yükü Skaguay'ın biricik ana caddesine döke saça giderken, halkın neşesine neşe kattı.

İyiliksever hemşehriler köpekleri yakalayıp ortalığa saçılan eşyaları toplamaya koyuldular. Bir de öğüt verdiler. Eğer Dawson'a varmak istiyorlarsa, yükü yarıya indirip köpekleri de iki katına çıkarmaları gerektiğini söylediler. Hal, kız kardeşi ve eniştesi istemeye istemeye söylenenlere kulak verdiler, çadırlarını kurup tüm eşyalarını birer birer elden geçirmeye koyuldular. Konserve yiyecekler ortaya çıkınca, seyredenler kahkahaları koyverdi, çünkü uzun yolculukta konserve yiyecek taşımayı

kimse aklına bile getirmez. Bir yandan yardımcı olurken, bir yandan da gülmekten kendini alamayan bir adam, "Bu kadar battaniye ile otel açılır be," dedi. "Bunların yarısı bile fazla gelir size, elden çıkarın bunları. Çadırı da, sonra şu kap kacağı da atın. Kim yıkayacak bunca şeyi? Hey yarabbim, yataklı trende mi gittiğinizi sanıyorsunuz siz?"

İşe yaramayan şeylerin hiç acımadan elenmesi işi böylece sürdü gitti. Giysi torbaları ve öteberisi teker teker yere atıldıkça Mercedes çığlığı basıyordu. Aslında çığlığının hiç kesildiği yoktu da, eşyalarından bazıları atılırken sesi biraz daha fazla yükseliyordu. Ellerini dizlerinin önünde kavuşturmuş, acınmayla öne arkaya sallanıp duruyordu oturduğu yerde. Bir düzine Charles bile gelse, kendisini şuradan şuraya kıpırdatamayacağını söyleyip duruyordu. Herkese yalvarıyor, herkesten medet umuyordu; sonunda gözyaşlarını sildi ve bu kez eline ne geçerse, hatta en gerekli eşyalarını bile fırlatıp atmaya başladı. Hırsını alamayıp erkeklerin eşyasına da saldırdı ve bir fırtına gibi tarumar etmeye başladı ortalığı.

Bu iş bitince yarıya inen yük yine de koskoca bir yığın oluşturmaktaydı. Charles'la Hal akşamüstü çıkıp altı tane dışarlıklı köpek satın aldılar. Rekor kırılan yolculuk sırasında Rink Rapids'de takıma katılan Teek ile Koona ile birlikte bu altı köpek de gelince takım on dört köpeğe ulaştı. Ülkeye getirildikleri günden beri kızağa alıştırılmış olmalarına rağmen hiçbirinde iş yoktu bu dışarlıklı köpeklerin. Bunlardan üç tanesi kısa tüylü puanter, bir tanesi Newfoundland türüydü, geri kalan üçü de cinsi belli olmayan melez köpeklerdi. İşten hiç anlamayan bu yenilere takımın bütün köpekleri küçümseyerek bakıyordu; Buck ise bunlara yapmamaları gereken şeyleri çarçabuk öğretebildiği halde, yapmaları gereken işi bir türlü öğretemiyordu. İyilikle asla yola gelmiyor, koşum kabul etmiyorlardı. Dışarıdan getirilip de bu yabani ortamın içine atılıverince zaten sudan çıkmış balığa dönen, üstelik de hep horlanan dört tanesinin yüreğine iyiden

iyiye ürkeklik sinmişti; geri kalan iki melezde ise yürek mürek hak getire –etini kessen kanı akmazdı bunların. Adam edilmeleri olanaksız bu ciğeri beş para etmez yeni gelenlerle birlikte dört bin kilometrelik yolculuktan canı çıkmış eski takım hiç de iç açıcı bir görüntü ortaya koymuyorlardı. İki adama gelince, onların keyfine diyecek yoktu. Üstüne üstlük gururlanıyorlardı bir de. On dört köpeklik bir takımla yola çıkarak görülmedik bir işe kalkışmış oluyorlardı. Dawson'a doğru yola çıkan, Dawson'dan gelen bir sürü kızak görmüşlerdi, ama şimdiye kadar hiç de kızağa on dört köpeğin koşulduğuna rastlamamışlardı. Kuzey kutbu koşullarının bir gereği olarak bir kızağa on dört köpek koşulmazdı; nedenine gelince, on dört köpeğin yiyeceğini bir kızakta taşıyamazdınız da ondan. Gelgelelim, Charles'la Hal'ın bundan haberi yoktu. Onlar kâğıt kalemi ellerine almış, bir köpeğe şu kadar, şu kadar köpeğe bu kadar, şu kadar günde bu kadar deyip sağlamasını da yaparak sayı hesabına vuruyorlardı yolculuğu. Mercedes de onların omuzlarının üzerinden seyredip anlamış gibi başıyla onaylıyordu; her şey öyle basitti ki!..

Ertesi sabah geç vakit ana caddeden geçerlerken Buck upuzun takımın başını çekiyordu. Köpeklerin ölüleri gidiyordu âdeta, Buck'ın da yoldaşlarının da zerrece hevesi kalmamıştı. Daha yola çıkarken üstlerinden yorgunluk akıyordu. Dawson'la Salt Water arasındaki yolu dört kez tepen ve bunca yorgunluğun üstüne şimdi aynı yolu bir kez daha tepeceğini bilen Buck müthiş içerliyordu bu işe. Ne o, ne de yoldaşları gönüllüydü bu yolculuğa. Dışarlıklılar ürkek ve ödlektiler, yerlilerin ise sahiplerine güveni yoktu.

İçinden bir ses Buck'a bu iki erkekle kadına hiç güven olmayacağını söylüyordu. Ellerinden hiçbir iş gelmediği gibi, günler geçtikçe, hiçbir şey öğrenemeyecekleri de açıkça ortaya çıkıyordu. Her işlerinde, her davranışlarında bir başıbozukluk, bir düzensizlik, disiplinsizlik göze çarpıyordu. Derme çatma bir kamp kurmaları yarı gecelerini, kampı bozup kızağa yüklemeleri de

yarı sabahlarını alıyor, günün geri kalanını ise doğru dürüst yükleyemedikleri kızağı ikide bir durdurarak yükü düzeltmekle geçiriyorlardı. Bazen günde on beş kilometre bile yol alamadıkları oluyordu. Bazı günler ise bir türlü toparlanıp da yola bile çıkamıyorlardı. Charles'la Hal köpeklerin yiyeceğini hesaplarken her gün şu kadar yol alacakları esasından hareket etmişlerdi, ama bir tek gün bile düşündüklerinin yarısından fazla yol alamadılar.

Bu gidişle köpeklerin mancası günün birinde nasıl olsa tükenecekti, ama onlar köpeklere gerektiğinden fazla yedirerek, mancanın tükeneceği ve köpeklere bu sefer de gerekenden az yedirmek zorunda kalacakları günü yaklaştırıyorlardı. Ömürleri boyunca hep yarı aç yarı tok yaşadıkları için sindirim sistemleri de azıcık bir yiyecekten en iyi biçimde yararlanmaya alışmamış olan dışarlıklı köpekler yamyam gibi iştahlıydılar. Bu yetmezmiş gibi, Hal, yorgunlukları yüzünden Eskimo köpeklerinin kızağı doğru dürüst çekemediklerini görünce, herkesçe kabul edilegelen günlük manca istihkakının köpeklere az geldiği kararına vardı. Hemen istihkakı iki katına çıkardı; yetmezmiş gibi, güzel gözlerinde yaşlarla, sesi titreyerek köpeklere daha çok yiyecek vermesi için Hal'a yalvaran Mercedes onu razı edemeyince, çuvaldaki balıkları aşırıp gizli gizli köpeklere yedirerek tüy dikmiş oldu. Oysa Buck'la Eskimo köpeklerine gerekli olan yiyecek değil, dinlenmeydi. Çok ağır yol almalarına rağmen, sürükledikleri ağır yük yüzünden her geçen gün biraz daha güçten düşüyorlardı.

Günün birinde manca kıtlığı da geldi çattı. Hal bir gün gerçekle yüz yüze geldi; bir de baktı ki, almaları gereken yolun dörtte birini almadıkları halde, mancanın yarısı gitmiş; üstelik de ne parayla ne pulla köpek mancası bulabilmelerine olanak yoktu. Bunun üzerine yiyecek istihkakını bu kez genellikle kabul edilegelen miktarın da altına indirerek, hızı artırmaya çalıştı. Kız kardeşiyle eniştesi de onu desteklediler desteklemesine ya, hem hiçbir işe yaramadıkları, hem de o koskoca yüklerinden

vazgeçemedikleri için, yine de düş kırıldığına uğradılar. Köpeklerin yiyeceğini azaltmak kolaydı, gelgelelim, sırf beceriksizlikleri yüzünden sabahları kendileri bir türlü toparlanıp da er vakitte yola çıkamazlarken, yolculuğa daha çok zaman ayıramazlarken, köpekleri daha hızlı koşturabilmeleri olanaksızdı. Köpeklerin nasıl çalıştırılacağını bilmedikleri gibi, kendileri de nasıl çalışılacağını bilmiyorlardı.

İlk önce Dub yitirildi. Hep suçüstü yakalanan beceriksiz hırsızın biri de olsa, yine de canla başla çalışan bir köpekti. Burkulan omzu ne tedavi gördüğü ne de dinlendirildiği için gittikçe kötüledi, sonunda da Hal onu o kocaman Colt marka toplu tabancasıyla vurdu. Ülkenin bu yörelerinde bir deyiş vardır; derler ki, Eskimo köpeğinin yediğiyle dışarlıklı köpek aç kalır. Öyle olunca, Eskimo köpeklerinin normal günlük yiyeceklerinin yarısıyla yetinmek zorunda kalan, Buck'ın liderliğini yaptığı bu altı dışarlıklı köpeğin açlığa dayanamayıp kırılması da kaçınılmaz oluyordu, ilkin Newfoundland kuyruğu titretti, onu üç puanter izledi, iki melez yaşama biraz daha güçlü sarıldılarsa da, sonunda onlar da sıfırı tüketti.

Bu arada o üç kişinin bütün o Güneyli nezaketinden, terbiyesinden de eser kalmamıştı. Kuzey kutbunda yapılan bu yolculuğun ne çekiciliği, ne de romantikliği kalmıştı; kadın şöyle dursun, iki erkeğin bile dayanamayacağı sert, haşin yüzünü gösteriyordu gerçek. Mercedes artık kendi haline ağlamaktan, kocası ve kardeşiyle atışmaktan köpeklere ağlayacak vakit bulamıyordu. Bunların hiç usanmadıkları bir şey varsa, o da atışmaktı. Perişan durumları yüzünden sinirleri gerildikçe geriliyor ve yine bu yüzden öfkelerine hâkim olamayıp ipin ucunu kaçırıyorlardı. Canları çıkarcasına çalıştıkları halde, böyle uzun ve çetin yolculukların kendilerine kazandırdığı o olağanüstü sabırla hiç ağızlarını bozmayan, terbiyelerini koruyabilen insanlara uzaktan yakından ne benzer yanları vardı bunların, ne de o sabrın zerresi. Sabır bunlardan çok uzaktı. Kaskatı kesilmiş

acı çekiyorlardı; kasları ağrıyor, kemikleri sızlıyor, yürekleri daralıyordu. Bu yüzden konuşmaları da sertleşiyor, sabah sabah ağızlarından çıkan ilk sözler de, akşam yatmadan önce dudaklarından dökülen son sözler de sert oluyordu.

Charles'la Hal, Mercedes'ten fırsat kaldıkça birbirleriyle didişiyorlardı. Her ikisi de kendisinin payına düşenden fazlasını yaptığına inanıyor ve bu inançlarını her fırsatta açık açık söylemekten asla vazgeçmiyorlardı. Mercedes bazen kocasından yana çıkıyor, bazen de kardeşinden. Bunun bir sonucu olarak da bu güzel aile kavgasının bir türlü sonu gelmiyordu. Ateş yakmak için birkaç tanecik dalı kimin keseceği konusundan çıkan (ve tabii sadece Charles ile Hal'ı ilgilendiren) bir tartışmaya bir anda, binlerce kilometre ötedeki, çoğu da ölmüş analar, babalar, amcalar, yeğenler de karışıveriyordu. Hal'ın güzel sanatlara ilişkin görüşlerinin ya da dayısının yazdığı piyeslerin üç beş parça dal kesmekle ne gibi bir bağlantısı olabileceğine akıl sır erdirmek mümkün değildi; ne var ki tartışmalar her seferinde ya buna benzer bir mecraya dökülür, ya da gelir Charles'ın siyasal önyargılarına dayanırdı. Charles'ın kız kardeşinin dedikoducu olup olmayışı ile Yukon'da bir kamp ateşi yakılması arasında ne gibi bir bağlantı olabileceğini de herhalde dünyada anlasa anlasa Mercedes'ten başka kimse anlayamazdı; Mercedes'in ise çok iyi anladığı besbelliydi, zira hemen konuyu diline dolar, görüşlerini sayıp dökmeye girişir, bununla da yetinmeyerek, kocasının ailesine ilişkin ve o aileye özgü daha başka birtakım özellikleri de araya sıkıştırıverirdi. Bu arada ateş yakılmamıştır, kamp doğru dürüst kurulmamıştır, köpekler de doyurulmamıştır.

Mercedes'in derdi başkaydı, aslında farklı cinsiyetten oluşunun yarattığı bir dertti bu. Hem güzel, hem de narin olan Mercedes pek nazlı büyütülmüş, erkekler her zaman onun çevresinde şövalyece pervane olmuşlardı. Gelgelelim şimdi kocasıyla kardeşinin ona gösterdiği davranışın şövalyelikle uzaktan yakından ilgisi yoktu. Kocası da kardeşi de onun öteden beri mızmızın biri

olduğunu kadının başına kakıp duruyorlardı. Mızmızlığı aslında cinsiyetinin en önemli gerekçesi sayan Mercedes, bu niteliği yüzüne bir suç gibi vurulduğu için, yaşamı her ikisine de zehir ediyordu. Artık köpeklere filan da aldırış etmeyen Mercedes, yorgun ve kırgın olduğunu ileri sürerek ille de kızağa bineceğim diye tutturuyordu. Güzel olmasına güzeldi, nazlı olmasına nazlıydı ama altmış kilocuk çekiyordu öte yandan; açlıktan kırılacak hale gelmiş, yorgunluktan canları çıkmış köpekler kızaktaki onca yükün ağırlığı yetmiyormuş gibi bir de onun yükünü taşıyorlardı. Günlerce de taşıdılar, ama sonunda koşumların üzerine yığılıp kaldılar, kızak da kımıldamaz oldu. Charles'la Hal inip yürüsün diye kadına yalvardılarsa da, kadın sadece ellerini gökyüzüne açıp, sahnede tirat atar gibi ve gözyaşları içinde, onların ne denli acımasız, ne denli hain olduklarından dem vurmakla kaldı.

Bir seferinde artık dayanamayıp onu kolundan tuttukları gibi indirdiler kızaktan. Ama aynı şeyi asla bir daha tekrarlayamadılar. Şımarık çocuklar gibi yolun ortasına çöküverdi Mercedes. Adamlar yola devam ettilerse de, kadın yerinden kımıldamadı bile. Dört kilometre kadar yol aldıktan sonra, kızağın yükünü boşalttılar, gerisin geri döndüler ve kol kuvvetiyle kadını kızağa oturttular.

Öylesine perişan bir haldeydi ki adamlar, köpeklerin çektiği çileyi gözleri bile görmüyordu artık. Hal'ın kuramına göre (o bu kuramını hep başkaları üzerinde uygulamaya koyardı), dayanıklılık çile çekmekle kazanılırmış. Bir süredir, kız kardeşiyle eniştesine temcit pilavı gibi hep bunu söyleyip duruyordu. Ama baktı ki olmuyor, onlara dediğini yaptıramıyor, bu sefer eline bir sopa alıp kuramını köpekler üzerinde uygulamaya girişti.

Five Fingers'a vardıklarında köpeklerin yiyeceği tükenmişti. Burada, dişleri dökülmüş bir Kızılderili kocakarı, Hal'ın belindeki kocaman av bıçağına eşlik etmekte olan Colt marka toplu tabancayı alıp, karşılığında iki üç kilo kadar donmuş at derisi verdi. Altı ay önce sığır çobanlarının açlıktan geberen atların-

dan yüzülen bu derilerin besin değeri hemen hemen hiç yoktu. Donmuş durumdayken galvanizli demire benzeyen bu deriler, bunları güç bela yutabilen köpeklerin midesinde çözülünce, kısa kıllarla kaplı, sıkıntı veren, sindirimi olanaksız, besin değerinden yoksun ince kösele şeritlerden bir topağa dönüşüyordu.

Buck bunları bir karabasan gibi yaşayarak, takımın başında düşe kalka ilerlemeyi sürdürüyordu. Kendinde biraz güç bulunca çekiyor, çekemeyecek hale gelince olduğu yere yığılıyor, sonra yağmur gibi inen kırbaç ve sopa darbelerinin zoruyla yine doğruluyordu. O güzelim postunun bütün parlaklığı gitmiş, tüylerinin canlılığı kalmamıştı. Pösteki gibi sarkan tüyler sopa darbelerinin çıkardığı kanla yer yer yapışmış, keçeleşmişti. Kasları zayıflamış, düğüm düğüm sırımlara dönmüştü; kemikleri örten et dokusu yok olduğu için, boş bir torba gibi kat kat sarkan derisinin altında her bir kaburgası, her bir kemiği tek tek sayılıyordu. Yürekler acısı bir görünüşü vardı Buck'ın, ama onun yüreğinden cesareti söküp almak olanaksızdı. Kırmızı kazaklı adam bunu kanıtlamıştı.

Buck'ın durumu neyse yoldaşlarının durumu da oydu. Hepsi de canlı cenazeye benziyordu. Buck'la birlikte toplam yedi köpek kalmıştı. Öylesine perişan bir haldeydiler ki, artık sopa ya da kırbaç acısını bile duyumsamıyorlardı. Kulakları sesleri nasıl zor duyabiliyor, gözleri nasıl zor seçiyorsa, dayağın acısını algılayacak duyumları da artık aynı biçimde yarı körelmiş durumdaydı. Canlılıklarının yarısını, hatta dörtte üçünü yitirmişlerdi. Yaşam kıvılcımları sönmek üzere olan bir torba kemik haline gelmişti hepsi de. Kızak durdurulduğu zaman hepsi de ölü gibi koşumların arasında yere yığılıyor, pır pır eden yaşam kıvılcımı sönecek gibi oluyordu. Kırbaç ya da sopa sırtlarına inince kıvılcım yeniden azıcık canlanır gibi oluyor, titrek bacakları üzerinde zorlukla doğrularak düşe kalka yola koyuluyorlardı.

Günün birinde uslu Billee de yere yıkıldı ve bir daha kalkamadı. Hal tabancasız kaldığı için eline baltayı alıp koşumlar ara-

sında yığılıp kalan Billee'nin kafasına indirdi, sonra da koşumları kesip leşi sürüyerek bir kenara attı. Olanları gören Buck'la yoldaşları aynı şeyin yakında kendi başlarına da geleceğini anlamışlardı. Ertesi gün Koona da gidince, geriye topu topu beş köpek kaldı: Artık eski hırçınlığını bir nebze bile gösteremeyecek kadar bitik olan Joe; hasta numarası yapacak kadar bile hali kalmamış, bilincini yarı yarıya yitirmiş, sakatlanmış topal Pike; görevine hâlâ canla başla sarılan ve gücü kalmadığı için kızağı istediği gibi çekemediğine üzülen tek gözlü Sol-leks; o kış fazla yolculuk yapmadığı halde acemiliği yüzünden hepsinden çok hırpalanan Teek; ve hâlâ takımın başını çekmekle birlikte artık disiplin misiplin uygulamayan, uygulamayı da umursamayan ve çok zayıf düştüğü için sık sık, bastığı yeri bile göremeyecek kadar gözleri kararan, bu yüzden de ancak karaltısını seçebildiği yere duyumunu yitirmiş ayaklarıyla yoklaya yoklaya basan Buck.

İlkbaharın güzel havaları gelmişti, ama insanlar da köpekler de bunun farkında bile değildi. Her sabah güneş daha erken doğuyor, daha geç batıyordu. Sabahın üçünde şafak sökü-yor, alacakaranlık akşamın dokuzuna kadar sürüyordu. Uzayan günler pırıl pırıl güneşli geçiyordu. Ölü kış sessizliği ilkbaharla birlikte uyanan yaşamın mırıltılarına bırakmıştı yerini. Yaşama sevinciyle dolu mırıltılar her yerden geliyordu. Aylar boyu süren don yüzünden kımıltısız, ölü kalan ve şimdi yeniden canlanıp kımıldamaya başlayan şeylerden geliyordu bu mırıltılar. Çamlara su yürüyordu. Söğütlerle kavaklar tomurcuklarla doluydu. Fundalıklarla asmalar yenilenen yeşil mantolarına bürünüyordu. Geceleri cırcır böcekleri ötüyor, gündüzleri de güneşin altında türlü türlü böcek, türlü türlü sürüngen hışırtılar çıkararak dolaşıyordu. Ormandan kekliklerin sesleri, ağaçkakanların takırtıları yükseliyordu. Sincaplar cırlıyor, kuşlar şakıyor ve yukarda, kama biçiminde ustalıkla düzenlenmiş sürüler halinde güneyden gelen yaban kazlarının vakvaklamaları dolduruyordu havayı.

Her tepenin yamacından, görünmeyen pınarların müziği gibi akarsu şırıltıları geliyordu. Her yerde don çözülüyor, buzlu yüzeyler eğrilip bükülüyor, kopuyordu. Yukon Irmağı kendisini saran, hapseden buzlarını kırma çabası içindeydi. Buzları alttan ırmak, üstten de güneş kemirip duruyordu. Buzun altında hava boşlukları oluşuyor, bir anda beliriveren çatlaklar dört bir yana yayılırken, incelen buz katmanları koca koca bölümler halinde olduğu gibi göçerek ırmağa gömülüyordu. İşte, kabuğunu parçalayan, koparan, nabız gibi atan uyanmış doğanın sesleriyle, tatlı tatlı esen bahar yelinin okşayan soluğu arasında ve parlak güneşin altında iki erkek, bir kadın ve kızak köpekleri, ölüm yolcuları gibi ağır aksak ilerliyordu.

Düşe kalka ilerleyen köpekler, kızağın üstünde ağlayarak yolculuk eden Mercedes, zararsız küfürler savuran Hal ve dalgın gözleri sulanan Charles, John Thornton'ın White River ağzında kurduğu kampa ayaklarını sürüyerek girdiler. Durdukları anda ölü gibi yere serildi bütün köpekler. Mercedes gözlerini kurulayarak John Thornton'a baktı. Charles dinlenmek için bir ağaç kütüğüne oturdu. Her yanı tutulduğundan büyük bir özenle ağır ağır oturmuştu. Konuşmak Hal'a düştü. John Thornton, bir huş ağacı dalından yaptığı balta sapını yontarak son biçimini vermekteydi. Bir yandan yontarken bir yandan da dinliyor, tek heceli cevaplar veriyor, fikri sorulduğunda ise öğütlerini kısa kesiyordu. Bu tipleri iyi tanıdığı için, öğütlerini tutmayacaklarını da adı gibi biliyordu.

John Thornton, incelmiş buzlar üstünde daha ileri gidip de canlarını tehlikeye atmamaları konusunda onları uyarınca da Hal şöyle cevap verdi: "Yukarıdayken bize dediler ki, buzdan zemin neredeyse göçmek üzereymiş; iyisi mi yolculuğunuzu erteleyin dediler. White River'a kadar bile ulaşamayacağımızı söylediler, ama geldik işte." Bu son cümleyi söylerken de ses tonu kendini beğenmiş, alaycı bir anlatımla yükselmişti.

"Doğrusunu söylemişler size," diye cevap verdi John Thornton. "Karların altındaki buz tabakası her an göçebilir. Sizin yaptığınızı ancak dangalaklar, o da kör talihlerinin yardımıyla başarabilirdi. Dobra dobra söyleyeyim size, Alaska'nın bütün altınını verseler benim leşimi bile götüremezler o buzun üstünden."

"Sanırım, dangalak olmadığınızdan," dedi Hal. "Her neyse, bizim için fark etmez, biz Dawson'ı tutacağız." Kangal halindeki kırbacını açtı. "Kalk bakayım Buck! Haydi, hop! Kalk ayağa! Yürü bakayım!"

Thornton yontmaya devam ediyordu. Bir budalayı, aklına koyduğu budalalıkları yapmaktan caydırmaya kalkışmanın boşuna olduğunu biliyordu; öte yandan, yeryüzünden iki üç budala daha eksilmiş ya da eksilmemiş, hiç fark etmezdi.

Takım komutu duyduğu halde kalkmamıştı. Zaten çoktan beridir, onları ayağa kaldırabilmek için sopayla girişmek gerekiyordu; o hale gelmişti hayvanlar. Kırbaç insafsızca sağa sola inmeye başladı. John Thornton dudaklarını sıktı. Zor bela ilk ayağa kalkan Sol-leks oldu. Onu Teek izledi. Daha sonra, can acısından bağırarak Joe kalktı. Pike can acısı içinde çabalıyordu. İki sefer tam yarı yarıya kalkmışken, yeniden düştü, üçüncü denemesinde kalkabildi. Buck hiç çaba göstermiyordu. Yıkıldığı yerden kımıldamadan yatıyordu. Kırbaç biber gibi yakarak üst üste indiği halde ne gık diyor, ne de gayrete geliyordu. Thornton birkaç kez ağzını açacak gibi olduysa da vazgeçti. Gözleri doldu ve kalktı, kırbaçlama devam ettiği sürece, kararsız bir tavırla bir aşağı bir yukarı gezindi durdu.

O güne dek hiç emre uymamazlık etmemişti Buck, dolayısıyla onun bu itaatsizliği bile Hal'ı çileden çıkarmaya yetmişti. Kırbacı bırakıp eline o bilinen sopasını aldı. Kırbaca göre çok daha can yakıcı sopa darbeleri altında bile kalkmamakta diretiyordu. O da yoldaşları gibi zar zor da olsa ayağa kalkabilecek durumdaydı, ama yoldaşlarının tersine, kalkmamayı kafasına koymuştu bir kez. Başlarına bir felaket geleceğini sezinlemişti

çünkü. Daha ırmağın yamacında düze indikleri anda güçlü bir biçimde algıladığı bu duygu bir daha da onu bırakmamıştı. Gün boyunca ayaklarının altında incelmiş buzu hissettiği için, şimdi sahibinin onu sürmek istediği yerde, ilerideki buzların üstünde, daha adımlarını atar atmaz felakete uğrayacaklarını sezinliyordu hayvan. Yerinden bile kımıldamıyordu. Öylesine çok acı çekmiş, öylesine kendinden geçmişti ki, artık sopa darbeleri de canını çok acıtmaz olmuştu. Sopalar indikçe Buck'ın içindeki yaşam kıvılcımının titrek ışığı da gittikçe zayıflıyordu. Kıvılcım ha söndü, ha sönecekti. Tuhaf bir uyuşukluk kaplamıştı Buck'ı. Dayak yediğini sanki çok uzaklardan seyrediyormuş gibi geliyordu ona. Sonunda acıyı hiç duymaz oldu. Sopanın gövdesine değdiğini belli belirsiz fark etmekle birlikte, hiçbir şey duyumsamıyordu. Dövülen sanki kendi bedeni değildi, kendi bedeni çok uzaklardaydı.

İşte tam o sırada insan sesinden çok hayvan sesine benzeyen ve ne dediği anlaşılmayan bir çığlık koparak ansızın sopayla vuran adamın üstüne atıldı John Thornton. Hal, devrilen bir ağaç çarpmışçasına geriye doğru savruldu. Mercedes çığlığı bastı. Charles sulanan gözlerini ovuşturarak dalgın dalgın baktı ama, her yanı uyuştuğu için kalkamadı.

Konuşamayacak kadar sinirleri gerilmiş olan Thornton kendini tutmak için büyük çaba harcayarak Buck'ın başında dikildi.

Sonunda, boğuk bir sesle, "Bu köpeğe bir daha vuracak olursan öldürürüm seni," diyebildi.

Geri gelen Hal, ağzından akan kanları silerken, "Köpek benim köpeğim," diye cevap verdi. "Asıl sen benim yolumdan çekil, yoksa ben seni temizlerim. Dawson'a gidiyorum ben."

Hal'la köpeğin arasına giren Thornton hiç de çekilmeye niyetli görünmüyordu. Hal o uzun av bıçağını çekti. Bir ağlayan, bir gülen, bir çığlık atan Mercedes'in bu karmakarışık ruh halinden tam anlamıyla bir histeri nöbeti geçirmekte olduğu anlaşılıyordu. Balta sapını Hal'ın elinin üstüne indiren Thornton,

bıçağını düşürdü. Hal bıçağı almak için elini uzatınca, bir daha yapıştırdı Thornton. Sonra eğildi, bıçağı yerden kendisi aldı ve iki vuruşta Buck'ın kayışlarını kesti.

Hal'da dövüşecek yürek kalmamıştı. Ayrıca elleri, daha doğrusu kolları da doluydu; kız kardeşi kendini onun kollarının arasına atmıştı. Üstelik, ölmek üzere olan Buck da bundan sonra kızak çekmeye yaramazdı zaten.

Birkaç dakika sonra hep birlikte kızağı yamaçtan ırmağın buzlu yüzeyine indirerek çekilip gittiler. Onların gittiğini işiten Buck başını kaldırarak baktı. Başı Pike çekiyor, artçılığı Sol-leks yapıyordu. Joe ile Teek de ikisinin arasındaydı. Topallayarak, sendeleyerek ilerliyorlardı. Mercedes yine kızağın üstünde oturuyordu. Hal, yönlendirme sırığının başında ayakta duruyor, Charles ise hemen kızağın arkasından düşe kalka yürüyordu.

Buck onları seyrederken, Thornton da onun yanı başında diz çökmüş, kaba ama sevecen elleriyle kırık var mı diye yokluyordu. Bir sürü yara bere ile açlıktan geberecek hale gelmiş olması dışında hayvanın bir şeyciği olmadığını anladığı sırada, kızak da dört yüz metre kadar uzaklaşmıştı. Adam da, köpek de, kızağın buzlu yüzey üzerinde sürünürcesine ilerleyişini seyrediyorlardı. Birdenbire kızağın arka ucunun âdeta kasise düşmüş gibi çöktüğünü, yönlendirme sırığına sarılan Hal'ın da boşluğa savrulduğunu gördüler. Mercedes'in çığlığı kulaklarına kadar geldi. Charles'ın geriye dönerek kaçmak istercesine bir adım attığını, sonra insanların, köpeklerin, kızağın buzda açılan koskoca bir delik içinde kaynayıp gittiğini gördüler. Koskoca bir delikten başka bir şey görünmüyordu. Yolun zemini göçmüş, yoldan koparak kaynamıştı.

John Thornton'la Buck birbirlerine baktılar.

John Thornton, "Zavallıcığım benim," derken Buck da onun elini yaladı.

ALTINCI BÖLÜM

İNSAN SEVGİSİ UĞRUNA

GEÇEN aralık ayında John Thornton'ın ayakları donunca, arkadaşları ona rahatça kalabileceği bir kamp kurarak orada bırakmış, biçilmiş kütüklerden yapılma bir sal alıp geri dönmek üzere Dawson'a doğru ırmak boyundan yola çıkmışlardı. Buck'ı kurtardığı sırada Thornton hâlâ hafifçe topallamaktaydı, ama havalar sürekli sıcak gidince topallaması da kalmadı. İlkbaharla birlikte günler de uzamış ve burada, ırmağın yamacında bütün gün yan gelip yatarak akarsuyu seyreden, tembel tembel kuşların şakımalarını, doğanın mırıltılarını dinleyen Buck da yavaş yavaş gücünü toplamaya başlamıştı.

Beş bin kilometre yol teptikten sonra dinlenmenin tadına doyum olmayacağı bir gerçektir, ama şunu da itiraf etmek gerekir ki, yaraları iyileştiği, kasları dolgunlaştığı, eti kemiklerini örttüğü oranda Buck da gitgide tembelleşti. Aslında tembelleşen yalnızca Buck değildi; Buck da, John Thornton da, Skeet ile Nig de, kendilerini alıp Dawson'a götürecek olan salı beklerken hep birlikte aylak aylak vakit öldürüyorlardı. Ufacık bir İrlanda seteri olan Skeet, çoktan Buck'la ahbaplığı ilerletmişti. İlk başlarda ölüm dirim savaşı vermekte olan Buck, onunla uğraşacak hali olmadığı için sırnaşmalarına karşı koyamamış, tersleyememişti onu. Bazı köpeklerin sahip olduğu sağaltım özelliği bu köpekte de vardı; o da, tıpkı enciklerini temizle-

yen kediler gibi, Buck'ın yaralarını yalaya yalaya temizlemeye koyulmuştu. Her sabah Buck kahvaltısını ettikten sonra, kendiliğinden üstüne aldığı bu görevi düzenli bir biçimde yerine getiriyordu Skeet; sonunda öyle bir an geldi ki, Buck artık tıpkı Thornton'ın yardımlarını beklediği gibi, Skeet'in de yardımlarını gözler oldu. Skeet kadar gösterişçi davranmamakla birlikte, en az onun kadar sokulgan olan Nig, gözlerinin içi gülen, oyunculukta sınır tanımayan son derece iri yapılı ve kapkara, tazıyla zağar kırması bir köpekti.

Bu iki köpeğin de onu hiç kıskanmaması Buck'ın tuhafına gitmişti. İki köpekten biri John Thornton'ın iyilikseverliğini, öteki de onun iri cüssesini almıştı sanki. Buck gücünü kazandıkça, ikisi bir olup Buck'ı kışkırtıyor, olmadık maskaralıklarına onu da alet ediyorlardı; hatta John Thornton bile onlara katılmaktan kendini alamıyordu. Nekahet dönemini böyle güle oynaya geçiren Buck yepyeni bir yaşama kavuştu. Ömründe ilk kez sevgiyi, gerçek anlamda tutkulu sevgiyi tadıyordu. O güneşli Santa Clara Vadisinde, Yargıç Miller'ın evinde sevginin böylesini tatmamıştı Buck. Yargıcın oğluyla birlikte ava çıkmak, kırlarda onunla dolaşmak bir tür iş ortaklığı ilişkisiydi; yargıcın torunlarıyla olan ilişkisinde, Buck'a, kurum satarak onların koruyuculuğunu yapmak düşüyordu; yargıcın kendisiyle olan ilişkisi ise ağırbaşlı ve mesafeli bir dostluk çerçevesi içinde kalıyordu. Oysa alev alev yakan, tapınmaya varan, deliliğe benzer ateşli sevgiyi onun yüreğinde ancak John Thornton uyandırabilmişti.

Bu adam onu ölümden kurtarmıştı, bu da önemli bir şeydi; ama onun da ötesinde, ideal bir efendiydi Thornton. Başka köpek sahipleri sırf görev yapar gibi ve çıkarları olduğu için iyi bakarlardı köpeklerine; Thornton ise, başka türlüsü elinden gelmediği için ve köpekler sanki onun çocuklarıymışçasına gözetiyordu onları. Gözetmekle de kalmıyordu. Gönül alıcı, on-

ları neşelendiren tatlı sözlerini hiç eksik etmediği gibi, oturup onlarla uzun uzun konuşmaktan (o buna "kaynatmak" derdi) büyük zevk alır, bundan köpekler de hoşlanırdı. Kendine göre bir sevme tarzı vardı; Buck'ın kafasını sıkı sıkı ellerinin arasına alır, kendi başını da Buck'ın başının üstüne yaslar, bir yandan onu öne arkaya sallarken, bir yandan da ağzından kaba saba sıfatlar dökülürdü. Bu kaba sıfatlar Buck için sevgi sözcükleriydi. Bu kaba kucaklaşma, kulağına fısıldanan bu küfürler kadar Buck'a haz veren başka bir şey yoktu; hele, efendisiyle sarmaş dolaş sallanırlarken zevkten öylesine kendinden geçerdi ki, neredeyse yüreği yerinden oynayacak hale gelirdi. Efendisi onu bırakınca da hemen fırlayıp ayağa kalkar, ağzında gülercesine bir anlatım, boğazında dile gelmek için titreşen sesler ve âdeta gözleriyle konuşarak hiç kımıldamadan durur, o zaman John Thornton'ın ağzından, huşu içinde "Yarabbim, bir konuşmadığın kaldı senin!" sözleri dökülürdü.

Buck ise sevgisini anlatırken neredeyse can yakmaya vardırırdı işi. Thornton'ın elini dişlerinin arasına alır, öyle bir sıkardı ki, sonradan dişlerinin izi bir süre adamın elinin üstünde kalırdı. Ama Buck nasıl adamın küfürlerini sevgi sözleri olarak algılıyorsa, adam da bu yalancıktan ısırmanın aslında okşama olduğunu bilirdi.

Bununla birlikte Buck çoğunlukla sevgisini tapınma biçiminde anlatırdı. Thornton onunla konuştuğu, ona dokunduğu zaman zevkten kendinden geçecek hale gelmesine rağmen, yine de bu gibi sevgi gösterilerinin peşinde koşmazdı. Burnunu Thornton'ın elinin altına sokup, adam onu tapışlayana dek dürtükleyip duran Skeet, ya da sallana sallana gelip koca başını Thornton'ın dizine koyan Nig gibi davranmaz, sevgisini uzaktan belli etmekle yetinirdi. Thornton'ın ayaklarının dibinde saatlerce yatar, sevgi dolu gözlerini adamın yüzüne diker, onun her hareketini, yüzünün anlatımındaki en ufak değişikliği ya

da belli belirsiz bir mimiği bile dikkatle inceleyerek sahibini seyrederdi. Ya da bazen gider, biraz daha uzağa yatar, adamın bedenini, bedeninin hareketlerini seyrederdi. Aralarında öyle güçlü bir iletişim vardı ki, Buck böyle dikkatle seyrederken, zaman zaman Thornton onun bakışlarının etkisi altında kalarak başını çevirir, tıpkı yüreğinin ışıltısı gözlerine vuran Buck gibi, o da yüreğindeki sevgiyi dile getiren gözlerini hiç konuşmadan Buck'a dikerdi.

Buck ölümden döndükten sonra uzun süre Thornton'ı gözünün önünden hiç ayıramadı. Adam çadırdan çıktığı anda Buck onun peşine takılıyor, tekrar çadıra girene dek de topuklarının dibinden ayrılmıyordu. Kuzey ülkesine adım attığı günden beri pek çok sahip değiştirdiğinden, bütün efendilerin gelip geçici olduğuna ilişkin bir korku yerleşmişti hayvanın yüreğine. Perrault ile François gibi, İskoç melezi gibi Thornton'ın da yaşamından çıkıp gideceğinden korkuyordu. Geceleri bu korku onun düşlerine bile giriyordu. Böyle anlarda uykusundan silkinerek uyanır, gecenin ayazında gelip çadırın önünde dikilir, kulağını dikerek sahibinin soluklarını dinlerdi.

Ne var ki John Thornton'a duyduğu ve yumuşak uygarlık dünyasının izlerini taşıyan o büyük sevgiye rağmen, Kuzey ülkesinin onda uyandırdığı ilkel duygular da hâlâ canlı ve etkisini korumaktaydı. İnsanoğlunun çatısı altına girmenin, onun ateşi yanına sokulmanın eseri olan sevgi ve bağlılığını bırakmamakla birlikte, yabaniliğini ve şeytanlığını da korumaktaydı Buck. O, Güney ülkesinin uygar koşullarında kuşaklar boyu yaşamış atalar soyunun damgasını taşıyan yumuşak bir köpek değildi artık, daha çok, John Thornton'ın ateşine kendi rızasıyla sokulmak için yabandan çıkıp gelmiş, yabanın bir malıydı. Sırf bu adama duyduğu büyük sevgi yüzünden onun malını çalmıyordu, ama bir başka kamp yerinde bir başka adamın malını çalmakta bir an bile duraksamayan

Buck, kurnazlığı sayesinde de yakayı ele vermeden tüymeyi beceriyordu.

Bir sürü köpekle giriştiği kavgaların yara izlerini suratında ve gövdesinde taşıyan Buck eskisinden çok daha yırtıcı, çok daha kurnaz bir dövüşçü olup çıkmıştı. Skeet ile Nig çok yumuşak başlı oldukları için onlarla arasında hiç hır çıkmıyordu, üstelik onlar John Thornton'ın malıydı; buna karşılık, herhangi bir yabancı köpek, hangi türden ve ne kadar yiğit olursa olsun, ya hemen Buck'ın üstünlüğünü kabul eder, ya da bu korkunç hasım karşısında can derdine düşerdi. Ayrıca acımasızdı da Buck. Sopa ve köpek dişi yasasını iyice bellemiş olan Buck ele geçirdiği fırsatı asla kullanmamazlık etmez, ölüm yolculuğuna çıkardığı düşmanlarının bile yakasını sonuna dek bırakmazdı. O dersini Spitz'den, polislerin yırtıcı dövüş köpeklerinden ve kızak köpeklerinden aldığı için, orta yol diye bir şey olmadığını çok iyi biliyordu. Ya yenecektin ya da yenilecektin; acımak ise bir korkaklık işaretiydi. İlkel yaşamda acımanın yeri yoktu. Acıma yanlış anlaşılır, korkaklık sanılır, böyle bir yanlışlık da ölüme götürürdü. Öldürmezsen ölürsün, sen düşmanını yemezsen düşmanın seni yer; yasa buydu işte! Buck da zamanın derinliklerinden çıkıp hükmünü yürüten bu yasaya boyun eğiyordu.

Fiziksel yaşından çok daha yaşlıydı Buck. O, geçmişle şimdiki zaman arasında bir köprüydü; arkasında kalan geçmişin sonsuzluğu dev bir yüreğin ritmiyle onun içinde vuruyor ve tıpkı sonsuzluğun önünde sürüklenen gelgit dalgaları gibi, mevsimler gibi o da bu ritme kaptırıyordu kendini. Geniş göğüslü, beyaz dişli, uzun tüylü bir köpek olarak John Thornton'ın kamp ateşinin yanında "o" oturuyordu; ama onun arkasında her türden binlerce köpeğin; kurt kırmalarının, yabani kurtların onun içtiği suyun zevkine varan, onun yediği etin tadını alan ve onunla birlikte ormanın sesini dinleyerek, onunla birlikte

rüzgârı koklayarak ona ormandaki yaban yaşamını anlatan; o yattığı zaman yatan, o düş gördüğü zaman düş gören, onun düşlerindeki malzemeyi oluşturan; onun ötesinde onunla bir olarak onun duygularına, davranışlarına yön veren gölgesi vardı.

İşaretlerle onu yanlarına çağırıp duran bu gölgelerin çağrısındaki emredici güç öyle büyüktü ki, insanoğlu ve insanoğluyla birlikte onun etkileri her geçen gün biraz daha uzaklaşıyordu Buck'tan. Ormanın derinliklerinden gelen bir çağrı vardı ve Buck bu ürpertici, gizemli, ayartıcı çağrıyı ne zaman duyacak olsa, sırtını insanoğlunun ateşine dönüp, çadırın çevresindeki çiğnenmiş, ayak basılmış toprağını bırakarak hemen ormana dalıyor, nereye gittiğini, niçin gittiğini bilmeksizin, nedenini merak da etmeden, ormanın derinliklerinden gelen bu çağrıya uyarak koşuyor, koşuyor, koşuyordu. Ama ne zaman ormanın yeşil gölgeliklerine, ormanın ayak basmamış toprağına ulaşsa, her seferinde John Thornton'a duyduğu sevgi onu yine ateşin başına döndürüyordu.

Onu orada sadece John Thornton tutuyordu. İnsanlığın geri kalanı hiçbir anlam taşımıyordu. Onların bulunduğu yere yolu düşenler Buck'ı övüp sırtını tapışlasalar da, Buck soğuk durur, birisi fazlaca sırnaşacak oldu mu da kalkar oradan uzaklaşırdı. Uzun zamandır beklenen salla birlikte Thornton'ın ortakları Hans ve Pete geldiklerinde, Thornton'ın yakınları olduklarını anlayana dek onlara metelik bile vermedi Buck; sahibinin yakını olduklarını anladıktan sonra ise, yine edilgin hoşgörü ile sadece onların iltifatlarını, o da lütfen kabul etmekle yetindi. Bunlar da tıpkı Thornton gibi iri kıyım, kaba saba, basit düşünen, ama gördüklerini de doğru dürüst değerlendirebilen doğa adamlarıydı; salları daha Dawson'da bıçkıhanenin önündeki büyük anafora girmeden çok önce Buck'ı tanımış, huyunu suyunu anlamışlar, Skeet ile Nig'den gördükleri sokulganlığı ondan da beklemekten vazgeçmişlerdi.

Buna karşılık, Buck'ın Thornton'a duyduğu sevgi gittikçe artıyordu. Yaz yolculuklarında Buck'ın sırtına yük vurabilecek bir tek insan vardı dünyada, o da Thornton'dı. Thornton emretsin yeterdi, o zaman Buck'a hiçbir yük ağır gelmezdi. Bir gün (saldan elde ettikleri kazançla kumanyalarını düzmüşler, Tanana Irmağının gözesine doğru yola çıkmışlardı), yüz metre aşağıdaki kuru dere yatağına dimdik inen yalçın bir kayanın tepesinde adamlarla köpekler oturuyorlardı. John Thornton uçurumun kenarında oturuyordu. Buck da omzunun dibindeydi. Aklına nereden estiyse, düşüncesizce bir hevese kapılan Thornton yapacağı denemeyi izlesinler diye Hans'la Pete'in de dikkatlerini oraya çekti. Kolunu uçurumun üzerine doğru uzatarak, "Atla, Buck!" diye komut verdi. Bir an sonra uçurumun tam kenarında Buck'a sarılmış bir halde yerde yatıyor, Hans'la Pete de her ikisini çekerek o tehlikeli durumdan kurtarmaya çalışıyordu.

Kendilerini toparlayıp da konuşabilecek hale geldikleri zaman Pete, "Tekinsiz bu köpek," dedi.

Thornton ona katılmadığını anlatan bir baş işaretiyle, "Hiç de değil," dedi. "Tam tersine, harika bir köpek, üstelik de müthiş. Biliyor musunuz, bazen beni korkutuyor bu hali!"

Pete başıyla Buck'ı işaret ederek, "Bu senin yanındayken, sana el kaldıracak adamı görmek isterim," diyerek kanısını açıkladı.

"Üstüne bastın!" diye Hans atıldı. "Ben de, bilakis."

O yıl henüz sona ermeden, Pete'in korktuğu şey Circle City'de başlarına geldi. "Kara" Burton denilen kavgacı, berbat bir adam vardı. Bir gün bu adam oralara yeni gelmiş bir çaylakla barda kavga ederken, John Thornton büyük bir iyi niyetle aralarına girmeye kalktı. Buck da her zamanki gibi bir köşede uzanmış, başını patilerine dayamış sahibinin bütün hareketlerini izliyordu. Burton ansızın omzunun bütün ağırlığıy-

la okkalı bir yumruk indirdi. Olduğu yerde dönerek savrulan Thornton ancak tezgâhın kenarına tutunarak düşmekten kurtulabildi.

Olayı seyretmekte olanlar, havlamaya da hırlamaya da benzemeyen, olsa olsa kükreme diye tanımlanabilecek bir ses duydukları anda, Burton'ın gırtlağına saldırmak için atlayan Buck'ı havada gördüler. Adam içgüdüsel bir hareketle kollarını ileri doğru uzattığı için ölümden kurtuldu, ama sırtüstü yere devrilip Buck'ın altında kalmaktan da kurtulamadı. Dişlerini geçirdiği kolu bırakan Buck yeniden adamın gırtlağına doğru hamle yaptı. Bu kez iyice korunamadığı için, adamın boğazının bir yanı yırtıldı. Bunun üzerine oradaki insan kalabalığı Buck'ın üstüne üşüştü, hayvanı sürüye sürüye oradan uzaklaştırdılar; ne var ki, gelen cerrah kanı durdurmaya çalışırken, Buck da öte yanda kurtlar gibi bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, korkunç homurtular çıkararak ikide bir adamdan yana saldırmaya kalkışıyor ve yağmur gibi inen sopalar karşısında geri çekilmek zorunda kalıyordu. Oracıkta bir "madenciler toplantısı" yapıldı, olayda köpeğin büyük bir kışkırtma altında hareket etmiş olduğuna, dolayısıyla Buck'ın salıverilmesine karar verildi. Bu olayla büyük ün kazanan Buck'ın adı günden güne Alaska'daki bütün madenci kamplarına yayıldı.

Daha sonra, aynı yılın güzünde Buck farklı bir şekilde yine ölümden kurtardı John Thornton'ı. Üç ortak Forty Mile Çayı üzerinde, suların çok hızlı aktığı bir kesimde, sırıkla yürütülen cinsten dar ve uzun bir kayığı, arkasına bağladıkları iple kıyıdan kontrol ederek akıntı aşağı götürmeye çalışıyorlardı. Hans'la Pete, kayığa bağlı ince kendir ipinin diğer ucunu tutarak kıyıda ağaçtan ağaca geçerek kastanyola vuruyorlar, diğer yanda Thornton kayığın içinden hem kayığın yönlendirilmesine sırıkla yardımcı olmaya çalışıyor, hem de kıyıdakilere bağırarak talimat veriyordu. Buck ise kıyıdan kayığı izliyor, hep

kayıkla aynı hizada kalarak, tasalı ve kaygılı gözlerini bir an bile sahibinden ayırmıyordu.

Kayaların zar zor seçildiği ve nehrin ortasına doğru uzandığı geçilmesi çok zor bir noktada Hans ipi boşladı ve Thornton sırığın yardımıyla tekneyi kayalardan uzak tutmaya çalışırken, o da ipin ucunu elinde tutarak, kayık kayalardan kurtulur kurtulmaz hemen kastanyola vurmak üzere kıyı boyunca koşmaya başladı. Kayık kayaların yanından geçti ve değirmen oluğundan akan su kadar hızlı akıntının içinde deli gibi gitmeye başladı. İşte tam bu sırada Hans kastanyolayı vurdu, gelgelelim gereğinden hızlı yaptı bu işi. Kıyıya bağlı ip yüzünden hızı bir anda kesilen sandal silkelenerek alabora oldu ve karinası yukarıda kıyıya yaslandı. Bu arada sandaldan fırlayan Thornton akıntıya kapılmıştı; biraz daha aşağıdaki, suların azgın aktığı ve hiçbir yüzücünün canını kurtaramayacağı en berbat yere doğru sürüklenmekteydi.

Derhal suya atlayan Buck akıntının ortasına ulaştı ve üç yüz metre kadar sonra Thornton'a yetişti. Kuyruğunun efendisinin eline geçtiğini anlar anlamaz o görkemli gücünü sonuna kadar kullanarak kıyıya doğru yüzmeye başladı. Ne var ki, kıyıya doğru ilerleyişleri pek yavaş, akıntı aşağı sürüklenişleri ise akıllara durgunluk verecek kadar hızlı oluyordu. Akıntının biraz aşağısında, suyun daha da bir delirerek dev bir tarağın dişleri gibi sivri kayalara çarpa çarpa parçalandığı, toz gibi serpintiye dönüştüğü noktadan bir ölüm habercisi gibi suların kükreyişi duyuluyordu. Su yatağının en dikleştiği son düşme noktasındaki suyun çekme kuvveti öyle korkunçtu ki, Thornton buradan kurtulup kıyıya ulaşmalarına olanak bulunmadığını çok iyi biliyordu. Can havliyle tutunmaya çalıştığı bir kayanın üstünden tırnakları kaydı, bir ikincisinin üzerinden geçerken her yanı berelendi ve bir üçüncüsüne ezici bir güçle tosladı. Buck'ı bırakıp iki eliyle bu kayanın tepesine sımsıkı ya-

pıştı ve kaynaşan suların kükremesi arasında sesini duyurabilmek için olanca gücüyle bağırdı: "Git, Buck! Git!"

Yerini koruyamayan Buck akıntı aşağı sürükleniyor, ne kadar çırpınırsa çırpınsın geriye doğru bir santim bile gelemiyordu. Thornton'ın komutunun tekrarlandığını duyunca âdeta şahlanarak suyun üstünde yükseldi ve son bir kez bakmak ister gibi başını yukarı kaldırdı, sonra emre uyarak yüzünü kıyıya doğru çevirdi. Bütün gücünü harcayarak yüzen Buck'ı tam yüzmenin olanaksız, ölümün de kaçınılmaz olduğu noktada Hans'la Pete kıyıya çektiler.

Böyle delicesine akan nehrin ortasında bir adamın kayanın tepesine ancak birkaç dakika için tutunabileceğini bildiklerinden, her ikisi de son hızla yukarıya doğru, kıyı setinin bir yamaç gibi yükselerek Thornton'ın asıldığı kayaya tepeden bakan noktasına doğru koşmaya başladılar. Sandala kastanyola vurmakta kullandıkları ipi Buck'ın boynuyla omuzlarından geçirip, hem boğulmasına neden olmayacak, hem de yüzmesini engellemeyecek biçimde bağladıktan sonra hayvanı akıntıya attılar. Buck da büyük bir cesaretle fırlatmıştı kendini, ama ne yazık ki akıntıya doğru tam bir dik açıyla atlayamamıştı. Hatasını anladığında artık çok geç kalmıştı. Thornton'la aynı hizaya geldiği ve aralarında topu topu on on iki kulaçlık bir uzaklık kaldığı sırada onu geride bırakarak akıntıyla sürüklendi gitti.

Buck sanki bir tekneymiş gibi, Hans hemen ipi kastanyola etti. Akıntının gücüyle sürüklenmekte olan Buck birdenbire ipe biniverince suyun basıncıyla bir anda dibe itildi ve gövdesi kıyıya çarpıp da adamlar tarafından dışarıya alınıncaya kadar suyun altında kaldı. Yarı boğulmuş halde çıkarılan Buck'ın üstüne atılan Hans'la Pete ona soluk aldırabilmek ve yuttuğu suları çıkarabilmek için epeyce uğraştılar. Sendeleyerek ayağa kalkan Buck tekrar yığıldı yere. Bir ara Thornton'ın çok zayıf

çıkan sesi kulaklarına çalındı; gerçi ne dediğini pek çıkaramadılar, ama adamcağızın tükenmek üzere olduğunu anladılar. Sahibinin sesi Buck üzerinde elektrik çarpması gibi bir etki yaptı. Hemen ayağa fırlayarak, kıyıdaki setten daha önce atladığı noktaya doğru koşmaya başladı.

İp yine bağlandı ve Buck yine fırlattı kendini, ama bu kez tam bir dik açıyla atlayabilmişti. Bir kez yanlış hesaplamıştı, aynı yanlışı iki kez yapmazdı o. Hans ipi hiç gevşetmeden sağarken, Pete de ipin dolaşmamasına dikkat ediyordu. Buck akıntının ortasına doğru, kıyıya tam bir dik açıyla yüzebilmek için bütün gücünü harcayarak doğrultusunu korumayı başarabildi ve Thornton'la aynı hizaya gelince birdenbire yüzünü akıntı aşağı çevirip Thornton'a doğru bir ekspres treni hızıyla gitmeye başladı. Onun akıntının da yardımıyla büyük bir hızla yüzerek geldiğini gören Thornton, tam Buck ona bir koçbaşı gibi çarptığı sırada kollarını uzatıp hayvanın ıslak boynuna sarıldı. Hans ipi ağacın gövdesine dolayarak kastanyola edince, Thornton da Buck'la birlikte ipe bindiği için ikisi birden gömüldüler. Kâh Thornton altta Buck üstte, kâh Buck altta Thornton üstte, soluk alamadan, çırpına çırpına ve nehrin girintili çıkıntılı dibindeki köklere, kayalara çarpa çarpa kıyıya vurdular.

Thornton, kıyıya vurmuş bir ağaç gövdesinin üzerine yüzükoyun çaprazlama yatırılmış durumda ve kollarıyla bacakları Hans'la Pete tarafından şiddetle sallanırken kendine geldi. Hemen Buck'ı arayan gözleri onun ölü gibi kımıldamadan yattığını gördü; Nig onun başucuna oturmuş uluyup duruyor, Skeet de onun ıslak yüzünü, kapalı gözlerini yalıyordu. Kendisi de fena halde hırpalanmış, yara bere içinde kalmış olmasına rağmen, biraz kendine gelince Buck'ı baştan aşağı, inceden inceye yokladı ve köpeğin üç kaburgasının kırılmış olduğunu gördü Thornton.

"Bu iş buraya kadar," diye kararını bildirdi. "Kampı buraya kuruyoruz."

Kurdukları kampta Buck'ın kaburgaları kaynayıp hayvan tekrar yola çıkabilecek hale gelene kadar kaldılar.

O kış Buck, Dawson'da unutulmaz bir yiğitlik gösterisinde daha bulundu. Bu kez yaptığı şey belki o kadar kahramanca bir iş değildi, ama yine de onun adını, Alaska'nın ünlülerinin adlarının kazındığı totem direğinde epeyce yukarılara çıkarmaya yetti. Bu yiğitlik gösterisi, özellikle de üç ortağın çok işine yaradı; kumanya gereksinimi içinde kıvranan üç ortak bu sayede kumanya sağlayarak, henüz madencilerin ayak basmadığı bakir Doğuya o kadar istedikleri yolculuğu yapabildiler. En sevdikleri köpeklerini anlata anlata bitiremeyen, köpekleriyle övünen adamlarla tıka basa dolu Eldorado Barındaki bir sohbetten kaynaklandı bu iş. Kazandığı ün dolayısıyla oradaki adamların hedefi haline gelen Buck'ı yiğitçe savunmak zorunda kalmıştı Thornton. Yarım saat süren bir tartışmanın sonunda adamlardan biri, kendi köpeğinin bir kızağı iki yüz elli kiloluk yükle yerinden oynatabileceği gibi, çekip götürebileceğini de ileri sürdü; bir başka adam kendi köpeğinin aynı işi üç yüz kilo yükle yapabileceğini söyleyerek böbürlendi; üçüncü bir kişi ise üç yüz elli kiloya çıkardı iddiayı.

"Pöh, geçin efendim, geçin!" dedi Thornton. "Buck beş yüz kilo yükle çekebilir kızağı."

Üç yüz elli kiloyu ortaya atan Bonanza'nın altın kralların-dan Matthewson, "Ama kızağın ayaklarını yapıştığı yerden de kendisi kurtaracak, tamam mı? Sonra da doksan bir metre çekecek, tamam mı?" dedi.

Thornton büyük bir serinkanlılıkla, "Hem kurtarır, hem de doksan bir metre çeker," dedi.

Matthewson herkes duysun diye sesini yükselterek, "Pekâlâ," dedi, "cebimdeki bin dolar da diyor ki, senin köpek yapamaz

bunu. Hadi, buyurun!" Böyle diyerek, altın tozuyla dolu, Bolonya salamı iriliğindeki bir keseyi çıkarıp barın tezgâhına pat diye koydu.

Herkes sustu. Thornton'ın blöfü, eğer niyeti gerçekten de blöfse görülmüştü. Kanının yüzüne hücum ettiğini duyumsuyordu Thornton. Dilinin kurbanı olmuştu. Buck'ın beş yüz kiloluk yükle kızağı yerinden oynatıp oynatamayacağını aslında kendisi de bilmiyordu. Yarım ton! Dile kolay! Gerçi Buck'ın gücüne büyük bir güveni vardı ve onun böyle bir yükü çekebileceğini sık sık düşündüğü olmuştu, ama şimdi gözlerini kendisine dikmiş suskun bekleyen bir düzine adamın önünde olduğu gibi, bunun düşünce olmaktan çıkıp uygulamaya konabileceği de hiç aklına gelmemişti. Üstelik bin doları da yoktu; Hans'la Pete'te de yoktu bu para.

Matthewson acımasız bir dürüstlükle sürdürdü konuşmasını: "Kızağım şu anda dışarıda duruyor, üstünde de yirmi beşer kiloluk yirmi tane un çuvalı var, onun için işin bu yanını hiç merak etme sen."

Thornton cevap veremedi. Ne diyeceğini bilemiyordu. Hani, düşünme yetisini yitirir de insan, yeniden kafasının çalışmasına yardımcı olacak herhangi bir şeyden medet umarcasına boş boş çevresine bakınır ya, işte Thornton da aynen öyle, boş bakışlarını tek tek herkesin suratında dolaştırıyordu. Mastadon'un altın krallarından eski dostu Jim O'Brien'ın suratına takıldı gözü. Gözünün ona takılmasıyla da bir fikir çaktı kafasında; o eski dostunu görmemiş olsa, böyle bir şeyi değil yapmak, bunun düşüncesini bile aklının ucundan geçirmezdi yoksa.

Âdeta fısıldar gibi, "Bana bin dolar borç verebilir misin?" dedi.

"Pek tabii," diyen O'Brien, Matthewson'ın kesesinin yanına tıkız bir keseyi pat diye bıraktı. "Ama yine de, o hayvanın bu işi becerebileceğini pek aklım kesmiyor benim, John."

Eldorado Barında ne kadar insan varsa merakla sokağa döküldü. Masalar boşaldı, bütün kumarbazlar, müşterek bahisçiler, bahislerin durumunu görüp ona göre oynamak üzere dışarıya çıktılar. Kürklü başlıkları, yün eldivenleriyle yüzlerce adam yeterince ara bırakarak kızağın iki yanına sıralandılar. Matthewson'ın kızağı beş yüz kilo unla yüklü olarak, hem de buz gibi havada (sıfırın altında on beş derecede), birkaç saatten beri dışarıda durduğu için kızağın ayakları sıkışmış karla kaplı zemine yapışmış, âdeta kaynamıştı. Buck'ın bu işi beceremeyeceği üzerine bire iki koyuyordu adamlar. "Kurtarma" sözcüğünün hangi anlamda kabul edileceği üzerine bir tartışma çıktı. O'Brien, kızağın ayaklarını buzdan kurtarmaya Thornton'ın hakkı olduğunu, ancak ondan sonra köpeğin kimsenin yardımı olmaksızın kızağı harekete geçirip çekmesi gerektiğini ileri sürüyordu. Matthewson ise sözcüğün, kızağın ayaklarının buzdan kurtarılması anlamını da içerdiği konusunda diretiyordu. Onların iddialaşmalarını izlemiş olan adamların büyük çoğunluğu Matthewson'ı destekleyince, bahisler bir anda Buck'a karşı bire üç oldu. Bunu bile gören çıkmadı. Buck'ın bu başarıyı gösterebileceğine inanan tek kişi yoktu. Hiç aklında yokken ve durup dururken bahse tutuşmak zorunda kalan ve sonuçtan kendisi de kuşkulanan Thornton, şimdi katı gerçeğe, orada duran kızağa ve kızağın önünde kıvrılıp yatan on tane köpeğe bakarken, bu iş gözüne iyice olanaksız göründü. Matthewson'ın keyfi çok yerindeydi.

"Bire üç veriyorum!" diye bağırdı. "Bire üç üzerinden bin daha koyuyorum Thornton. Ne diyorsun, ha?"

Thornton'un kuşkusu yüzünden okunuyordu, ama şimdi de damarına basılmıştı –olabilecekle olamayacak arasındaki ayrımı unuttu, gözü hiçbir şey görmez, kulakları savaş davullarından başka ses duymaz oldu. Hemen Hans'la Pete'i yanına çağırdı. Onların da keseleri tamtakır olduğundan, üçünün bütün

varı yoğu birleştirilince ortaya çıkara çıkara iki yüz dolar çıkarabildiler. Şanslarının hiç de iyi gitmediği şu sıralardaki bütün servetleriydi bu; ne var ki, bütün servetlerini Matthewson'ın altı yüz dolarına karşı sürmekte bir an bile duraksamadılar.

Kızağın on köpekten oluşan takımı alındı, onların yerine kendi koşumuyla Buck bağlandı. Ortalıktaki heyecan ona da bulaşmıştı ve içinde, John Thornton uğruna büyük bir işe girişeceğine ilişkin bir duygu vardı. Onun o yetmiş beş kiloluk görkemli gövdesinde bir dirhem yağ olmadığını, her bir dirhemi direnç ve güç demek olan o çelik kaslarını görenlerin ağzından hayranlık mırıltıları yükseliyordu. O güzelim postu ipek gibi parlıyordu. Ensesiyle omuzlarında hafifçe kabarık duran yelesinin her bir kılı sanki onun o aşırı gücü yüzünden bir türlü yatamayıp da dikiliyormuş gibi geliyordu insana. Geniş göğsü, kalın ön bacakları da bedenin geri kalan bölümüyle tam bir orantıya sahipti; o bedende ise her bir kas, derinin altında büklüm büklüm, taş gibi duruyordu. Gelip gidip onun kaslarını elleyen adamlar, bu kasların demir gibi olduğunu söyleyince bahisler bire üçten, bire ikiye indi.

Skookum Benches yöresinin altın kralları soyundan gelen birisi, ikide bir "Vay, be! Vay be!" demekten kendini alamayarak Thornton'a geldi, kekeleye kekeleye, "Size sekiz yüz dolar öneriyorum onun için," dedi. "Sekiz yüz dolar, beyefendi, hem de denemeden önce; işte, şu haliyle, olduğu gibi alırım onu, beyefendi."

Thornton olumsuz anlamda bir baş işareti yaparak, Buck'a doğru bir adım attı.

"Yaklaşmak yok, köpekten uzak dur," diye itiraz etti Matthewson. "Köpek tamamıyla serbest kalacak, kimse sokulmayacak yanına."

Kalabalık sessizliğe gömüldü; sadece, ikiye bir veren çıkar mı diye boşu boşuna çabalayan kumarbazların fısıltıları duyu-

luyordu. Buck'ın ne görkemli bir hayvan olduğunu kabul etmeyen yoktu, ama kızağa yığılı yirmi beşer kiloluk yirmi tane çuval gözlerinde büyüdüğü için kimse kesesinin ağzını açmaya yanaşmıyordu.

Thornton, Buck'ın yanı başına diz çöktü, köpeğin başını iki eli arasına alıp yanağını onun yanağına dayadı. Her zamanki gibi ne onun başını kabaca salladı, ne de küfürlerini sıraladı; sadece kulağına fısıldadı: "Beni ne kadar sevdiğini göster, Buck. Göster sevgini." Heyecanını zor zapt eden Buck, incecik bir ses çıkardı.

Kalabalık merakla onları izliyordu. Bu iş gizemli bir havaya bürünmekteydi. Sanki büyü yapıyor gibiydiler. Thornton ayağa kalkınca, Buck onun yün eldiven içindeki elini dişlerinin arasına aldı, dişleriyle şöyle bir sıktı, sonra istemeye istemeye, yavaş yavaş bıraktı. Konuşamıyordu ama, sevgi gösterisi yoluyla cevabını vermişti Thornton'a işte. Thornton geri çekildi.

"Haydi, Buck!" dedi.

Buck önce koşumlara bir kez asıldı, sonra beş on santim kadar gevşetti. Öğrendiği yöntemlerden biriydi bu.

O koyu sessizlik içinde, "Hayda!" diye çın çın öttü Thornton'ın sesi.

Buck sağ tarafa doğru olanca gücüyle bir hamle yaptı ve ileri doğru yaptığı hareket, bir anda geriliveren koşumların önünde yetmiş beş kiloluk gövdesinin zınk diye çakılmasıyla son buldu. Yüklü kızak titremiş, kızağın ayaklarından hafif bir çıtırtı gelmişti.

"Gayret!" diye komut verdi Thornton.

Buck manevrasını bu kez de sol yana doğru tekrarladı. Çıtırtı sesi çatırtıya dönüşürken kızak düşey ekseni üzerinde kımıldadı, kızak ayakları buzların üzerinde gıcırdayarak beş on santim kadar yana döndü. Kızak buzlarından kurtulmuştu. Soluklarını tutan insanlar ne olduğunu anlamadan bakıyorlardı.

"Haydi şimdi, ileri!"

Thornton'ın komutu tabanca gibi patladı.

Buck ileriye doğru yüklenirken, gerilen koşum kayışları gıcır gıcır öttü. Bütün gücünü verebilmek için âdeta dertop olan hayvanın ipeği andıran postunun altında yumru yumru kabaran kasları canlı yaratıklar gibi kımıldıyordu. O kocaman göğsü neredeyse yere değecek kadar alçalmış, öne eğilen başı ileri doğru uzanmış bir halde art ayaklarıyla bir fırtına gibi yeri teperken, pençeleriyle de önündeki sertleşmiş karları parçalayarak birbirine paralel iki oluk açıyordu. Ayaklarından biri tutunamayıp kayınca, oradaki adamlardan biri yüksek sesle bir inilti koyverdi. O andan başlayarak da kızak, her ne kadar art arda hızla gelen silkinme ve titremeler gibi göze görünse de, bir daha hiç durmadan, ağır ağır ilerledi... iki santim... üç santim... beş santim. Silkelenmeler gözle görülür biçimde azaldı; kızak hız aldıkça, Buck silkeleme hareketleri arasındaki boşlukları doldurdu ve kızak sarsılmadan ilerlemeye başladı.

Bir an için soluk almayı bile unuttuklarından habersiz adamlar, yutkunup derin bir soluk aldılar. Thornton kızağın ardı sıra gelerek kısa kısa neşeli sözlerle Buck'ı yüreklendiriyordu. Uzaklık ölçülmüş ve bitiş noktasını belirtmek için odun yığılmıştı; Buck bu doksan bir metrelik uzaklığı aşarak odun yığınına yaklaştıkça artan alkışlar ve bağırışlar, hayvan odun yığınının yanından geçip de komut üzerine durur durmaz bir gök gürültüsüne dönüştü. Herkes sevinçten deliye dönmüştü, hatta Matthewson bile. Şapkalar, eldivenler havalarda uçuşuyordu. Tanıdık tanımadık herkes önüne gelen herkesle el sıkışıyor, kimin ne dediği anlaşılmıyordu; ana baba gününe dönmüştü ortalık.

Yalnız Thornton, Buck'ın yanına diz çökmüştü. Başını köpeğinin başına dayamış, hızlı hızlı sallıyordu onu. Onların yanına koşanlar, Thornton'ın Buck'a küfürler yağdırdığını

duydular; gerçekten de uzun uzun, tatlı tatlı basıyordu küfrü Thornton. Sevgi akıyordu bu küfürlerden.

Skookum Bench'li altın kralı "Vaybe!" diyerek yanaştı yine. "Bin dolar veriyorum ona, beyefendi, bin dolar... Bin iki yüz verdim gitti."

Thornton ayağa kalktı. Gözlerinde yaşlar vardı. Yanaklarından süzülen gözyaşlarını saklamaya gerek bile görmüyordu. "Beyefendi," dedi altın kralına, "olmaz, beyefendi. Cehennemin dibine kadar yolunuz var, beyefendi. Sizin için yapabileceğim hiçbir şey yok bundan başka."

Buck, Thornton'ın elini dişlerinin arasına aldı. Thornton da yeniden onu hızlı hızlı, ileri geri sallamaya koyuldu. Onları seyretmekte olanlar aynı anda, aynı içtepiyi duymuş gibi hep birlikte saygıyla geri çekildiler, ondan sonra da bir daha kimse onları rahatsız etmek saygısızlığını göstermedi.

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇAĞRI DUYULUYOR

BUCK beş dakika içinde John Thornton'a bin altı yüz dolar kazandırmakla, sahibine hem bazı borçlarından kurtulma, hem de ortaklarıyla birlikte, söylencesi ülkenin tarihi kadar eskilere dayanan kayıp bir altın madenini aramak üzere Doğuya yolculuk yapma olanağını vermişti. Pek çok insan aramıştı bu kayıp madeni; bulabilenlerin sayısı pek az, çıktıkları araştırmadan geri dönemeyenler ise pek çoktu.

Bir giz perdesiyle örtülü bu kayıp maden uğruna bir sürü trajedi yaşanmıştı. Onu ilk bulanın kim olduğu bilinmiyordu. Bu konudaki söylencelerin en eskileri bile madeni ilk bulan adama kadar gidemiyordu. Söylenceye göre ta en başından beri, derme çatma asırlık bir kulübe varmış. Hem kulübenin, hem de bu kulübenin yanı başında böyle bir madenin bulunduğuna ölüm döşeğinde yemin edenler çıkmış, bunlar, söylediklerinin doğruluğuna tanık olarak da, Kuzey ülkesinin hiçbir yerinde görülmemiş saflıktaki altın külçelerini göstermişlerdi.

Ne var ki, şimdiye kadar bu hazineyi yağmalamayı başarabilen bir kişi bile çıkmamış, ölenler de öldükleriyle kalmışlardı. İşte John Thornton, Pete, Hans, Buck ve diğer altı köpek hep birlikte, en az kendileri kadar kabadayı başka adamlarla köpeklerin ulaşmayı başaramadıkları bu kayıp madeni bulmak üzere, yolunu izini bilmedikleri yörelerde Doğuya doğru yola çıktılar. Yukon Irmağı boyunca kızakla yüz on kilometre kadar akış yu-

karı çıktılar, sola dönüp Stewart Irmağı boyuna saptılar, Mayo ile Mc Question'ı aştıktan sonra da yine Stewart Irmağını bırakmadan ve koskoca ırmak mini mini bir dere halini alana dek, anakaranın belkemiğini oluşturan doruklar arasındaki daracık geçitlerden ilerlediler.

John Thornton, insanların da doğanın da durdurabileceği adamlardan değildi. Yanına bir avuç tuzla bir tüfek aldı mı, yabani doğanın ortasına dalıp canının çektiği yerde, canının çektiği kadar kalabilirdi. Acelesi de olmadığından, tıpkı Kızılderililer gibi günlük yolculuğu sırasında avlanarak yiyeceğini çıkarıyor, av bulamayacak olsa bile, yine Kızılderililer gibi, eninde sonunda ava rastlayacağından emin, yolculuğunu sürdürüyordu. Böylece, Doğuya doğru çıkılan bu büyük yolculukta sadece av etiyle yaşanıyor, kızağın başlıca yükünü cephane ve gereçler oluşturuyor, dolayısıyla bu yolculuk sonsuza dek de sürecek olsa onlara vız geliyordu.

Yabancı diyarlarda, belli bir yere belli bir süre içinde varma tasası olmadan böyle dolaşmak, avlanmak, balık avlamak Buck'ın çok hoşuna gidiyordu. Bazen haftalarca hiç durmadan yol alıyorlar, bazen de şurada burada kamp kurarak haftalarca konaklıyorlardı; konakladıkları zaman köpekler aylak aylak gezinirlerken, adamlar da çakılla karışık donmuş toprağı ateş yakarak yumuşatıyor ve ateşin yanı başında, açtıkları delikten çıkardıkları tavalar dolusu toprağı sudan geçiriyorlardı. Av hayvanlarının bol ya da kıt oluşuna, avlarının bereketli geçip geçmeyişine bağlı olarak bazen aç kalıyorlar, bazen de tıka basa karın doyuruyorlardı. Yaz gelince adamlar yüklerini sırtlarına vurdular, kâh sallar üstünde masmavi krater göllerini aştılar, kâh asırlık ormanlardan devirdikleri ağaçları iki kişinin kullandığı büyük testerelerle biçip narin sandallar yaparak akış yukarı, ya da akış aşağı, adı bilinmez ırmaklarda yolculuk ettiler. Haritası bile çıkarılmamış uçsuz bucaksız, insanların ya-

şamadığı, ama eğer kayıp kulübe varsa insanların da vaktiyle ayak basmış olduğu diyarlarda kâh ileri, kâh geri, kâh sağa sola saparak böyle dolaşıp dururlarken, iki ay gelip geçiverdi. Dağ geçitlerini aşarken yaz ortasında kar fırtınasına tutuldular, doruklardaki ebedi kar örtüsüyle eteklerdeki ormanlık kesim sınırı arasında kalan çıplak dağ yamaçlarında, gece yarısı güneşinin altında buz kestiler, aşağılara indiklerinde sivrisinek ve sineklerle birlikte yaza kavuştular, Güney ülkelerinin herhangi birinde bulunabilecek en olgun böğürtlenleri, en güzel çiçekleri buzulların gölgesinde topladılar. Güzle birlikte, bir sürü gölün bulunduğu tekinsiz bir bölgenin içlerine girdiler; kanatlı yabani hayvanlardan başka hiçbir canlıya ya da canlı izine rastlanmayan, dondurucu rüzgârların estiği, kuytulukları buz tutmuş, bomboş göl kıyılarına vuran minik dalgacıkların hışırtısından başka ses duyulmayan ıpıssız, hüzünlü bir diyardı burası.

Bir başka kışı, daha önce oralardan geçmiş insanların bıraktığı silinmiş izler üzerinde dolaşarak geçirdiler. Günün birinde, ormanın içinde ağaç kabuklarına açılan çentiklerle işaretlenmiş bir patika çıktı karşılarına; çok eski zamanlardan kalma bu patikayı bulunca, kayıp kulübeye de çok yaklaşmış olduklarını sandılar. Ne var ki, bu patikanın ne başı belliydi ne sonu; dolayısıyla da bu patikanın niçin ve kim tarafından yapıldığı sorusunun cevabı gibi, patikanın kendi de bir giz perdesiyle örtülü kaldı. Bir başka seferinde zamanın etkisiyle çürüyüp dağılmış bir av kulübesinin yıkıntısı çıktı karşılarına. Parça parça olmuş battaniye kalıntıları arasında John Thornton uzun namlulu bir çakmaklı tüfek buldu. Zamanında, kendi boyunda istiflenmiş kunduz kürkü kadar para eden bu tüfeğin, Kuzeybatı ülkesine insanların yeni yeni yerleşmeye başladıkları dönemlerden kalma, Hudson Bay Company yapısı olduğunu anladı. Ama bütün bulabildikleri bundan ibaret kaldı –ta o eski zamanlarda buraya

gelip de bu kulübeyi diktikten sonra tüfeğini battaniyelerin arasında bırakan adama ilişkin hiçbir iz yoktu.

Bir kez daha ilkbahar geldi ve onlar kayıp kulübeyi bulamadılar, ama geniş bir vadide, altın yıkama tavalarının dibine tereyağı gibi sapsarı altın bırakan, sığ bir alüvyonlu altın madeni buldular. Araştırmalarına son verdiler. Çalıştıkları her günün sonunda toz ya da külçe olarak binlerce dolarlık tertemiz altın çıkarıyorlar, her Allahın günü de çalışıyorlardı. Çıkardıkları altını geyik derisinden yapılma yirmi beşer kiloluk torbalara doldurup, ladin dallarından çattıkları kulübenin dışına odun istifler gibi habire yığıyorlardı. Adamlar dev gayretiyle çalışıyor, günler birbiri ardınca düş gibi gelip geçiyor, hazine yığını yükseldikçe yükseliyordu.

Köpeklere, John Thornton'ın arada bir çıkıp vurduğu avı taşımaktan başka iş düşmüyor, Buck ise zamanının çoğunu ateşin kenarında uyuklamakla geçiriyordu. Yapacak bir işi olmadığından, şimdi o kısa bacaklı kıllı adamın hayali onu daha sık yokluyor ve Buck ateşe karşı gözlerini kırpıştırırken sık sık bu adamla birlikte, belleğinde yer eden o değişik dünyada gezintilere çıkıyordu.

O değişik dünyanın en belirgin özelliğini korku oluşturuyordu. Buck o kıllı adamın hiç de rahat bir uyku uyumadığını, ateşin yanında, başı dizlerinin arasında, elleriyle de başının üstünü örtmüş bir durumda uyurken sık sık irkilerek uyandığını, gözlerini korkuyla karanlığa dikip ateşi beslediğini görüyordu. Kıllı adamın deniz kabukluları toplayıp olduğu gibi mideye indirdiği deniz kıyısına inecek olsalar, adamın gözleri fıldır fıldır dört bir yanı kolluyor, bacakları da bir tehlike göründüğü anda rüzgâr gibi kaçmaya her an hazır oluyordu. Ormanda dolaşırlarken hiç ses çıkarmıyorlar, Buck da adamın topuklarının dibinden ayrılmıyordu; bu gezintilerinde her ikisinin de kulakları kirişte oluyor, her ikisinin de burun delikleri hızlı hızlı açılıp

kapanıyor, her ikisi de her an tetikte oluyorlardı; kıllı adam da en az Buck kadar iyi işitiyor, burnu en az onun kadar koku alıyordu. Kıllı adam bir zıplayışta çıktığı ağaçların tepesinde de yerdeki kadar rahat yol alıyor, bazen beş metrelik uzaklıkları aşarak daldan dala atlıyor, kollarıyla kendini sallandırıp bir daldan ötekine geçerken de hiçbir zaman dalı elinden kaçırmıyor, asla yere düşmüyordu. Aslına bakılırsa, dallar arasında yerdeki kadar rahat ediyordu. Kıllı adamın uyurken sımsıkı bir dala sarılarak tünediği ağacın altında, Buck birçok geceyi uykusuz geçirdiğini hatırlıyordu.

Kıllı adamın hayali ne kadar yakın görünüyorsa, ormanın derinliklerinden onu hâlâ çağırmakta olan ses de o derece güçlü duyuluyordu. Bu ses Buck'ın içini ürpertiyor, tuhaf duygular, tuhaf isteklerle dolduruyordu. Belli belirsiz, tatlı birtakım duygular algılayan Buck, aynı zamanda, nedenini bilmeksizin güçlü dürtüler, şiddetli özlemlerle yanıp tutuşuyordu. Bazen bu çağrıyı izleyerek ormanın ta içerlerine dalıyor, sanki somut bir nesneymiş gibi onu arıyor ve o anki ruh durumuna göre ya usul usul, ya da meydan okurcasına havlıyordu. Zaman zaman burnunu ağaçları kaplayan serin yosunların arasına sokuyor, ya da üstünde uzun otlar biten yağlı toprağı burnuyla karıştırıyor ve toprağın kesif kokusuyla burnu gıdıklanınca tıksırıyordu; bazen de mantarlarla kaplı devrilmiş ağaç gövdelerinin arkasında gizlenir gibi saatlerce dört ayak üstüne yatıyor, yusyuvarlak açılmış gözleri, dikilmiş kulaklarıyla çevresindeki en ufak kıpırtıyı, en ufak sesi dikkatle izliyordu. Böyle yatarak, bir türlü anlayamadığı bu çağrıyı gafil avlayabileceğini umuyordu belki de. Ama bu yaptıklarının hiçbirini de bilerek yapmıyordu. Bunları yapmak zorunluluğunu duyuyor, üzerinde ise hiç durmuyordu.

Karşı konulmaz içtepilerden kurtulamıyordu. Sıcak havada kampta uyuklarken aniden başını kaldırıverdiği, kulaklarını dikerek dikkat kesildiği, sonra birden fırlayıp ayağa kalkarak bir

koşu tutturduğu ve ormandaki patikalarda ya da açık arazide buzul çağından kalma kaya kümelerinin arasında saatlerce koştuğu olurdu. Kuru dere yataklarında koşmaya, ormanda sürüne sürüne sinsice yaklaşıp kuşları ürkütmeye bayılıyordu. Bazen gün boyunca yattığı yerden keklikleri seyrettiği olurdu. Ama onun en sevdiği şey, yaz gecelerinin alacakaranlığında koşmak, ormanın uykulu seslerini dinlemek ve tıpkı insanların bir kitabı okuması gibi, seslerle izleri okuyarak onu çağıran –gece gündüz, uyurken ve uyanıkken durmadan onu yanına çağıran– o gizemli şeyi aramaktı.

Bir gece uykusundan irkilerek uyandı, gözleri tekerlek gibi açıldı, burun delikleri titreyerek havayı koklamaya başladı; yelesi dalga dalga kabarmıştı. Ormandan gelen çağrı (ya da, pek çok notası olan bu çağrının sadece bir notasını) o güne dek hiç duymadığı kadar net, açık seçik duymuştu. Herhangi bir Eskimo köpeğinin çıkarabileceği sese hem benzeyen, hem de benzemeyen, uzun bir ulumaydı bu. Öteden beri alışageldiği üzere, bu ses de ona daha önce duyduğu bir sesmiş gibi geldi. Uyuyan kampın içinden hızla, ama ses çıkarmadan geçip ormana daldı. Sese yaklaştıkça adımlarını ağırlaştırdı, hiç ses çıkarmamaya özen göstererek usul usul ilerledi, sonunda bir kayrana çıktı, başını kaldırıp bakınca ince uzun bir orman kurdu gördü. Dimdik oturan kurt burnunu gökyüzüne kaldırmıştı.

Buck hiç ses çıkarmadığı halde, ulumasını kesen kurt onun yerini kestirmek için havayı koklamaya başlamıştı. Buck kuyruğunu dikip gövdesini yere yaklaştırarak, son derece ihtiyatlı attığı uzun adımlarla ağır ağır kayranın ortasına doğru ilerledi. Her davranışıyla hem gözdağı veriyor, hem de aynı zamanda kötü niyetli olmadığını belli ediyordu. Avlanarak yaşayan yabani hayvanların ilk karşılaşmaları, eğer kavga çıkarmak istemiyorlarsa, hep böyle bir uyarı ve dostluk karışımı içinde olur. Gelgelelim kurt onu görür görmez kirişi kırdı. Ona yetişmek

için var gücüyle ileri atılan Buck uzun hamleli koşusuyla kurdun peşine düştü. Kuru dere yatağının yığılan ağaç kütükleriyle kapanmış kör bir kolunda kurdu sıkıştırdı Buck. Tıpkı Joe gibi, ya da bir köşeye sıkıştırılan bütün Eskimo köpekleri gibi art ayakları üstünde bir anda geriye dönen kurt yelesini kabarttı ve bir yandan hırlarken, bir yandan da dişlerini hızla takırdatmaya başladı.

Buck saldırmadı. Kurdun çevresinde dolanarak ona dostça sokulduğunu belli etmeye çalıştı. Kurt hem kuşkulanıyor, hem de korkuyordu; zira Buck, başının yüksekliği kendi omzuna ancak erişebilen kurdun üç misliydi. Bir fırsatını yakalayan kurt fırlayıp kurtuldu ve kovalamaca yeniden başladı. Kurt ara sıra bir köşeye sıkışıyor, ama her seferinde aynı şey tekrarlanıyordu; bununla birlikte kurdun durumu pek iyi değildi, öyle olmasa zaten ona o kadar kolay yetişemezdi Buck. Kurt kaçarken, Buck'ın başı onun böğrünün hizasına yaklaşıncaya kadar bekliyor, Buck o kadar yaklaştığı anda hızla öbür yana doğru çark ederek var gücüyle kaçmaya başlıyordu.

Ne var ki Buck sonunda inadının ödülünü aldı; Buck'tan kendisine bir zarar gelmediğini gören kurt en sonunda onunla burun sürtüştürmeye yanaştı. Ondan sonra birbirlerine ısınan hayvanlar, yarı çekingen, yarı sinirli bir hava içinde oynaşmaya başladılar; gören, bunlardan birinin yırtıcı bir kurt olduğuna asla ihtimal vermezdi. Bir süre böyle oyalandıktan sonra kurt, belli bir yere gitmekte olduğunu açıkça belli eden rahat ve uzun adımlarla tırıs tırıs uzaklaşmaya başladı. Buck'ın da onunla birlikte gelmesini istediği her halinden belli olduğu için, alacakaranlıkta yan yana koşarak kuru dere yatağından çıkıp, derenin kol aldığı derin vadiye saptılar, oradan da dimdik bir sırta tırmandılar. Sırtın öbür yanındaki sulak araziyi geçip karşı yamacı da tırmandıktan sonra, geniş ormanların, pek çok akarsuyun yer aldığı dümdüz bir ovaya indiler. Göz alabildiğine yayılan bu

engin arazide yan yana, hiç durmadan saatlerce yol aldılar. Güneş yükseldi, hava ısındı. Buck'ın keyfine diyecek yoktu. En sonunda, kendisini çağırıp duran sese cevap vermekte olduğunu, onu çağıran ses her nereden geliyorsa, yanındaki kurt kardeşiyle birlikte oraya gitmekte olduğunu anlamıştı. Vaktiyle onu ürperten gerçeklerin gölgelerinden başka bir şey olmayan eski anılar kafasına hızla üşüşüyor ve Buck şimdi bu anılarla ürperiyordu. O şimdi yapmakta olduğu şeyi o değişik, o hayal meyal anımsadığı dünyanın bir yerinde vaktiyle de yapmıştı; aynı şeyi işte şimdi de, koskoca gökyüzünün altında, göz alabildiğine uzanan ayak basılmamış toprakların üzerinde özgürce koşarken yapıyordu.

Su içmek için bir akarsuyun başında durdular, durdukları anda da Buck'ın aklına John Thornton geldi. Yere oturdu. Kurt, Buck'ın duyduğu çağrının geldiği yöne doğru gitmek üzere yola koyuldu, sonra geri döndü ve Buck'ı yüreklendirmek istercesine birtakım hareketler yaparak onunla burun sürtüştürdü. Gelgelelim, Buck burnunu arkaya çevirdi ve gerisin geri dönüş yolunu tuttu. Yabanıl kardeşi bir saate yakın bir süre usul usul çenileyerek onun yanı başında koştu. Sonra yere oturdu, burnunu gökyüzüne kaldırdı ve ulumaya başladı. Hiç durmadan yoluna devam eden Buck'ın ardında gittikçe uzaklaşan, gittikçe zayıflayan bu yaslı uluma en sonunda duyulmaz oldu.

John Thornton tam akşam yemeğine oturduğu sırada fırtına gibi kampa giren Buck deli gibi bir sevgi gösterisiyle adamın üzerine atılarak onu yere devirdikten sonra üstüne çıkıp bir yandan ayaklarının altında çiğnerken, bir yandan yüzünü yalamaya, bir yandan elini dişlemeye –John Thornton'ın deyimiyle "her zamanki maskaralıklarına"– başlamıştı. John Thornton da bu arada onun kafasını yakalamış sarsıyor, tatlı tatlı küfürü basıyordu.

Buck iki gün kamptan hiç ayrılmadığı gibi, Thornton'ı da gözünün önünden bir an bile ayırmadı. Adam çalışırken onun

yanından ayrılmıyor, yemeğini yerken onu seyrediyor, geceleri battaniyesinin altına girerken, sabahları da battaniyesinin altından çıkarken hep onun yanında oluyordu. Ama aradan iki gün geçince, ormandan gelen çağrı her zamankinden daha güçlü bir biçimde Buck'ı etkisi altına aldı. Yeniden huzursuzlanmaya başlayan Buck, yabanıl kardeşiyle birlikte o güneşli ovada yan yana koşmasını, o geniş ormanı hatırlamaya başladı. Yine kamptan ayrılıp ormana dalıyordu ikide bir, ama yabani kardeşi ortalıkta görünmüyordu; kulaklarını dikip dikkatle, uzun uzun dinlemesine rağmen o yaslı ulumayı da hiç duyamıyordu artık.

Gecelerini kamp dışında geçiriyor, bazen günlerce kampa uğramadığı oluyordu; bir seferinde kurtla birlikte aştıkları o geçitten geçip o ormanlık ve sulak araziye kadar gitti. Bir yandan avlanıp yiyeceğini sağlayarak, yorulmak bilmeyen o uzun, yumuşak adımlarıyla iki hafta boyunca oralarda dolaştı, yabani kardeşinin taze ayak izlerini aradı, ama boşuna. Bir yerlerde denize kavuşan geniş bir çayda somon balığı avladı ve aynı yerde yine somon balığı avlarken sivrisineklerin saldırısına uğrayarak önünü bile göremeden deliler gibi ormana kaçmaya çalışan kocaman, kara postlu bir ayıyı öldürdü. Ayının sivrisinekler yüzünden doğru dürüst görememesine rağmen kavgada epeyce zorlandı Buck; ama bu kavganın sonunda, Buck'ın hâlâ evcil kalmasını sağlayan etmenlerin son kırıntıları da yok oldu ve hayvan yırtıcı bir canavar kesildi. İki gün sonra öldürdüğü ayının yanına uğradığında, ayının leşinden pay kapmaya çalışan bir düzine porsuğun birbiriyle dalaştığını görerek onları çil yavrusu gibi dağıtıverdi; kaçan porsuklar geride iki ölü bırakmıştı.

Kan dökme hırsını şimdi her zamankinden daha güçlü duyumsuyordu Buck. Avlanarak, canlıları öldürüp yiyerek yaşayan, sadece güçlülerin ayakta kalabildiği düşman bir ortamda sadece kendi gücü sayesinde, hiçbir şeyin ve hiç kimsenin yardımı olmaksızın yalnız kendi üstün nitelikleri sayesinde ayakta

kalabilmeyi başaran bir yaratık, bir kan dökücüydü o. Bütün bu niteliklerinden ötürü müthiş gurur duyan Buck'ın bu gururu bulaşıcı bir hastalık gibi onun fiziksel yapısına da aktarılıyordu. Her hareketinden belli olan bu gururu, kaslarının her kımıltısından, eskisinden daha parlak hale gelen o görkemli postunun ışıltısından taşıyordu sanki. Burnunun üstündeki kahverengi lekeyle, göğsünün tam ortasından aşağı doğru inen beyaz şerit olmasa, en azman kurttan bile çok daha iri, dev bir kurt sanılabilirdi. Ağırlığıyla iriliğini Saint Bernard türü babasından almıştı, ama şekli şemali bir çoban köpeği olan anasına benziyordu. Herhangi bir kurdunkine oranla çok daha iri oluşu dışında, ağız ve çene yapısı da tıpkı kurtlarınki gibi uzundu; kafa biçimi de, çok iri oluşu bir yana bırakılacak olursa, yine tıpkı bir kurt kafasıydı.

Kurnazlığı da yine öyle; tıpkı kurtlarınkine benzeyen yabani bir kurnazlıktı bu. Zekâsı, Saint Bernard türü ile çoban köpeği türünün bir karışımıydı. Bütün bunlara bir de en sert okullarda aldığı dersler, edindiği deneyimler eklenince, yabani hayvanlar dünyasında var olan yaratıkların en korkuncu olup çıkıyordu Buck. Tam anlamıyla bir etobur olan, etten başka bir şey de yemeyen Buck yaşamının en görkemli döneminde, gücünün, kudretinin, canlılığının doruğundaydı. Thornton onun tüylerini okşadığı zaman bütün tüyler elinin altında dikilir, hafif bir çıtırtı çıkararak manyetik elektrik yükünü boşaltırdı. Varlığının her bir parçasıyla; beyniyle, bedeniyle, dokularının ve sinirlerinin her bir teliyle en mükemmel biçimde yaşamak için akort edilmişti o. Bütün bu parçalar arasında da mükemmel bir denge ve uyum vardı. Harekete geçilmesini gerektiren her görüntüye, her sese ve her olaya yıldırım hızıyla tepki gösterebiliyordu. Saldırmak ya da bir saldırıyı savuşturmak için şimşek gibi sıçrayabilen o Eskimo köpeklerinden bile iki misli hızlı sıçrayabiliyordu. Bir ses duyduğu ya da bir hareketi gördüğü zaman, başka köpek-

ler henüz o ses ve görüntüyü yeni algılarken, Buck çoktan tepki göstermiş oluyordu. Aslına bakılırsa bu üç eylem, algılama, karar verme ve tepki gösterme sırasını izleyerek birbiri ardınca geliyordu, ama aralarındaki zaman bölümleri algılanamayacak kadar küçük olduğundan, üç eylem de aynı anda oluyormuş gibi görünüyordu. Canlılık taşan dipdiri kasları, bir anda boşalıveren kurulu bir zemberek gibi hareket ederdi. Buck'a sonsuz bir doymuşluk veren yaşama gücü öyle büyük, öyle çoktu ki, sanki onun her yanından fışkırıp bir sel taşkını gibi yeryüzünü basacak sanırdı insan.

Bir gün John Thornton, kamptan dışarı doğru yol tutan Buck'ın ardından bakmakta olan ortaklarına, "Böyle bir köpek daha gelmemiştir dünyaya," dedi.

"Onun döküldüğü kalıbı o çıkar çıkmaz kırmışlar," dedi Pete.

"Tam üstüne bastın! Bence de aynen öyle olmuştur, bilakis," diye onu onayladı Hans.

Gerçi Buck'ın kamptan çıkıp gidişini izlediler, ama ormanın gözlerden ırak derinliklerine dalar dalmaz hayvanda bir anda meydana geliveren korkunç dönüşümü göremediler. Artık yürümüyordu Buck. Kedi adımları kadar yumuşak adımlarla kayarcasına ilerleyen, gölgelerin arasında bir görünüp bir kayboluveren sinsi bir yabani yaratık olup çıkıvermişti şimdi o. Gizlenebilmeyi, her şeyden nasıl yararlanacağını, karnının üstünde bir yılan gibi sürünüp, yine bir yılan hızıyla atılarak nasıl vuracağını biliyordu artık. Artık o bir kar tavuğunu yuvasında bastırıp avlayabilir, uyuyan bir tavşanı uykusunda enseleyebilir, ağaca tırmanmakta bir iki saniye geciken sincabı havada kapabilirdi. Gölcüklerdeki balıkların hızı da, yuvalarını çatan kuşkucu kunduzların sakınganlıkları da onlardan daha hızlı olan Buck'ın pençesinden kurtaramazdı onları artık. Buck nedensiz yere değil, sırf yemek için öldürüyordu, ama kendi öldürdüğü

avı yemek de en büyük zevkiydi. Avlanmayı çok seven Buck, bu işi zaman zaman uğursuz bir oyuna dönüştürür, sinsi sinsi sokulup enselemesine bir parmak kala, son anda sincapları bırakıverir, hayvanların çığlık çığlığa can havliyle kendilerini ağaçlara atışlarını seyrederdi.

Güz yaklaşırken, kışlamak için ağır ağır daha kuytu vadilere doğru ilerleyen geyik sürüleri de bollaştı. Buck daha önce, sürüden ayrılan bir geyik yavrusunu öldürmüştü, ama onun asıl istediği, çok daha korkunç bir hasım olan erişkin bir geyiği ele geçirmekti. Bir dere boyundaki dağ geçidinde de bir gün aradığını buldu. Sulak ve ormanlık araziyi geçerek oraya inen sürüdeki yirmi geyiğin başında çok iri bir erkek geyik vardı. Omzunun yerden yüksekliği bir metre seksen santimi bulan son derece öfkeli bu erkek geyik tam da Buck'ın istediği gibi müthiş bir hasımdı. Genişliği iki metreyi bulan ve el ayasına benzeyen on dört çatallı boynuzunu tos vurur gibi sallıyordu hayvan. Işıltılar saçan ufacık gözlerinden kötülük akan geyik Buck'ı görür görmez öfkeyle kükredi.

Geyiğin yan tarafına, böğrünün az ilerisine gömülmüş bir okun dışarıda kalan telekli ucu hayvanın neden bu kadar öfkeli olduğunu açıklıyordu. Buck, ilk çağlardaki dünyasından kalma avlanma içgüdüsünün etkisiyle, hemen erkek geyiği sürüden ayırma manevrasına girişti. Kolay iş değildi bu. Hayvanın dev boynuzlarından ve bir vuruşta onun canını çıkarabilecek olan o müthiş yarık toynaklarından uzak durmaya çalışarak, geyiğin önünde bir o yana bir bu yana sıçrayıp havlıyordu Buck. O yırtıcı köpek dişlerine arkasını dönmeyi göze alamayan, dolayısıyla da oradan uzaklaşamayan geyik, öfkesinden çılgına dönüyordu. Bu öfke nöbetleri içinde geyik zaman zaman ona doğru bir hamle yaptıkça, kurnazca bir manevraya başvuran Buck, sanki kendisi de arkasını dönüp kaçamıyormuş gibi bir numarayla ufak ufak geri çekiliyordu. Ne var ki Buck bu yöntemle onu sürüden biraz

uzaklaştırır uzaklaştırmaz, bu kez iki üç genç erkek geyik hemen Buck'a saldırarak yaralı geyiğin sürüye dönmesine olanak sağlıyordu.

Yaban dünyasında bir sabır –yaşamın kendisi kadar inatçı, usanmak nedir bilmez, direngen bir sabır– vardır; örümceği ağı içinde, yılanı çöreklenmiş halde, panteri yattığı pusuda saatlerce kımıltısız tutan da işte bu sabırdır. Bu sabır, özellikle de avlanarak yaşayan canlılarda vardır. Aynı sabır, geyik sürüsünü yandan çevirerek onların gidiş hızını yavaşlatan, genç erkek geyikleri sinirlendiren, yavrulu dişileri kaygılandıran ve öfkesini bir türlü alamayan yaralı erkek geyiği hırsından kudurtan Buck'ta da vardı. Bu durum yarım gün sürdü. Bütün bu süre içinde çeşitli yöntemlere başvuran Buck değişik yanlardan saldırarak, sürünün çevresinde gözünü kan bürümüş bir kasırga gibi dönerek, kurbanı sürüsünün yanına döner dönmez hiç soluk aldırmadan yine ona saldırarak, sabırları avcınınkinden daha az olan yaratıkların sabrını iyiden iyiye tüketti.

Gün ilerleyip güneş kuzeybatı ufkunda yavaş yavaş batarken (günler kısalmış, güz geceleri altı saate çıkmıştı) genç erkek geyikler de sıkıntıdaki liderlerinin yardımına koşmakta isteksizlik göstermeye başlamışlardı. Hızla yaklaşmakta olan kışa yakalanmadan bir an önce ovaya inmeye bakan hayvanlar, onlara ayak bağı olan bu yorulmak bilmez, usanmak bilmez yaratıktan yakalarını kurtaramayacaklarını anlamış gibiydiler. Ayrıca, tehlikede olan da sürünün ya da genç geyiklerin yaşamı değildi. Bu yırtıcı yaratık içlerinden sadece birinin canını istediği, istenen can da kendi canları kadar önemsemedikleri bir can olduğu için sonunda haracı vermeye razı oldular.

Alacakaranlık çökerken yaşlı geyik başını öne eğmiş, solan ışıklar içinde hızla uzaklaşmakta olan yoldaşlarının –yakından tanıdığı dişilerin, kendi belinden inen yavruların, sindirdiği erkeklerin– ardından bakıyordu. Yırtıcı dişlerini çıkararak önünü

kesen tehlikeli yaratık burnunun dibinde zıplayıp durduğu için, sürünün ardından gidemiyordu. Tam tamına beş yüz okka (altı yüz kırk kilo) çeken o; sapasağlam ve güçlü yapısıyla uzun bir yaşamda nice dövüşlere, nice kavgalara girip çıkmış olan o, en sonunda burada düşecekti demek; demek, boyu dizine bile erişmeyen bu yaratığın dişlerinde tadacaktı ölümü.

O andan sonra Buck, avının peşini gece gündüz bırakmadı, ona bir an soluk aldırmadı, bir tutam yaprak yemesine, bir tutam huş ağacı sürgünü, bir parça söğüt dalı koparmasına izin vermedi. Üzerinden geçtikleri şırıl şırıl akarsularda bir an durup içini kavuran susuzluğunu bir parçacık gidermesine bile fırsat vermedi yaralı geyiğin. Gözü dönen yaralı hayvan zaman zaman deli gibi bir koşu tutturarak kaçmaya çalışıyor, bu upuzun koşularda Buck asla onu durdurmaya kalkışmıyor, sadece, o uzun ve rahat adımlarıyla onu hemen ardından izlemekle yetiniyor, geyik durduğu zaman yere yatıyor, geyik bir şey yemeğe ya da su içmeye kalkışınca hemen şiddetle saldırıya geçiyor, tam anlamıyla bu oyunun keyfini çıkarıyordu.

Ağaç gibi boynuzların ağırlığı altında geyiğin koca kafası gittikçe sarkıyor, zayıflayan titrek bacaklarının hızı gittikçe kesiliyordu. Kaçmayı bıraktığı zamanlar durduğu yerde daha uzun süre kalıyor, zavallı düşük kulaklarını bile kıpırdatamıyordu hayvan; o zaman da Buck su içmek, dinlenmek için daha bol vakit bulabiliyordu. Zaman zaman da, kırmızı dili bir karış sarkarak soluk soluğa, gözlerini koca geyikten ayırmadan bakarken, yaşamın akışında bir değişikliğin yer almakta olduğu duygusuna kapılıyordu. Yeryüzünde yeni yeni kıpırtılar duyumsuyordu. O topraklara geyik sürüleri gibi, başka canlılar da göçmekteydi. Buck onların varlıklarını, nabız atışlarını ormanın seslerinde, suların şırıltısında, havada duyumsuyordu. Bunu görme, işitme ya da koku alma duyularıyla değil, daha başka ve daha duyarlı olan önsezisiyle anlıyordu. Değişik bir şey duymadığı, görmedi-

ği halde, yine de yeryüzünde bir değişikliğin meydana gelmekte olduğunu; bu değişiklik içinde tuhaf şeylerin olageldiğini sezinliyordu. Bu yüzden de şu işini bitirir bitirmez bunun ne olduğunu araştırmaya karar verdi.

Dördüncü gün sona ererken en sonunda koca geyiği alaşağı etti Buck. Öldürdüğü avın yanından bir gün bir gece ayrılmadan yattı kalktı yedi, yattı kalktı yedi. İyice karnını doyurduktan ve adamakıllı dinlenip gücünü topladıktan sonra da yüzünü kampa, John Thornton'ın bulunduğu yöne çevirdi. Uzun ve rahat adımlarıyla bu yabancı diyardaki dolambaçlı ve karışık yol boyunca bir kez bile kaybolmadan, insanların pusulasına taş çıkartacak kesinlikteki yön duygusuyla kampa doğru ilerleyerek, saatlerce yol aldı.

Yol aldıkça da oralarda olan değişikliklere ilişkin sezisi gittikçe güçleniyordu. Oralarda yaz boyunca var olan yaşamdan daha başka, daha değişik bir yaşam kendini belli ediyordu. Buck artık bunu o son derece duyarlı, gizemli önsezisi yoluyla anlamakla kalmıyordu. Bunu Buck'a kuşların şakımaları, sincapların çığlıkları, hatta rüzgârın fısıltısı da anlatıyordu. Yolda birkaç kez durarak derin soluklarla havayı kokladı ve aldığı haber, adımlarını her seferinde biraz daha hızlandırmasına neden oldu. Belki çoktan olmuş bitmiş ya da olacak bir felaketin kokusunu alan Buck'ın içi içini yiyordu; son sırtı da aşıp kampın bulunduğu vadiye girince büyük bir sakınmayla ilerlemeye başladı.

Kampa beş kilometre kala, bütün tüylerini diken diken eden taze izlere rastladı. İzler dosdoğru kampa, John Thornton'ın bulunduğu yere gidiyordu. Bir olayın sonucu hariç bütün öyküsünü anlatan binlerce ayrıntının etkisiyle tüm sinirleri, tüm kasları gerilip baştan aşağı dikkat kesilen Buck, şimdi sinsice ama hızla ilerliyordu. Oradan geçmiş olan, şimdi izini sürdüğü canlılara ilişkin çeşitli bilgiler alıyordu burnu. Ormanın olay-

lara gebe suskunluğu dikkatini çekti. Kanatlı hayvanlardan çıt çıkmıyordu, bütün sincaplar saklanmıştı. Gördüğü biricik hayvan da fare tüyü renginde sıskacık bir sincaptı ve kuru bir ağaç dalının üstüne yapışırcasına öyle bir sinmişti ki, onu yapıştığı daldan ayırt etmek olanaksızdı; hayvan o kuru dalın, kuru bir çıkıntısı gibiydi sanki.

Buck yerin üstünde kayan bir gölge gibi ilerlerken âdeta fiziksel bir güç tarafından yakalanıp da çekilmişçesine burnu yana doğru dönüverdi. Bu yeni kokuyu izleyince, bir fundalığın içinde Nig'i buldu. Oraya kadar sürüne sürüne gelip orada öldüğü anlaşılıyordu; yan yatan hayvanın gövdesini delip geçen bir okun temreni bir yanda, telekli ucu da öbür yanda görünüyordu.

Buck yüz metre kadar ötede de Thornton'ın Dawson'da satın aldığı kızak köpeklerinden birini buldu. Bu köpek tam o izlerin üzerinde can çekişmekteydi, ama Buck hiç durmadı, köpeğin yanından dolaşarak yoluna devam etti. Kamp tarafından, insan seslerinden oluşan tekdüze ve yükselip alçalan pes perdeden bir ezgi çalındı kulağına. Kayranın kıyısına kadar karın üstü sürünerek ilerleyen Buck yere yüzükoyun uzanmış yatan Hans'ı buldu; yediği oklardan gövdesi oklu kirpiye dönmüştü adamın. Aynı anda başını çevirip ladin dallarından yapılma kulübenin bulunduğu yana doğru bakan Buck'ın gördüğü şey, sırtıyla omuzlarındaki tüylerin bir anda dikilivermesine yetti. Korkunç bir öfkenin amansız pençesi bütün benliğini sardı. Kendisi farkında bile olmadan, gök gürültüsünü andıran korkunç bir homurtu koyverdi. Hayatında son kez, hırsının kurnazlığıyla aklının önüne geçmesine izin verdi ve John Thornton'a duyduğu sevgi yüzünden aklını oynattı.

Yerle bir edilmiş kulübenin çevresinde zafer dansı yaparak dönmekte olan Yeehat Kızılderilileri korkunç homurtuyu duydular ve benzerini o güne dek görmedikleri bir hayvanın üzerlerine saldırdığını gördüler. Delicesine bir yok etme tutkusuna

kapılarak, kudurgan bir öfke kasırgası halinde doğrudan doğruya üstlerine atılan Buck'tı bu. En öndeki adamın (bu adam Yeehatların reisiydi) üstüne atılan Buck, bir dişlemede onun gırtlağını parçalayıverince, şah damarından fıskiye gibi kan fışkırdı adamın. Durup kurbanına bakmaya bile tenezzül etmeyen Buck, ikinci bir zıplamayla onun üzerinden geçerken, ikinci adamın da gırtlağını boydan boya yırttı. Ona karşı koymanın olanağı yoktu. Kızılderili kalabalığının orta yerinde, üzerine yağdırılan oklara aldırış bile etmeksizin, dört bir yana yetişiyor, ısırıyor, koparıyor, parçalıyor, yok ediyordu Buck. Gerçi ok yağmuruna tutulmuştu Buck ama, hem son derece hızlı hareket ettiği için, hem de Kızılderililer onun çevresinde sıkı bir halka oluşturdukları için, Buck'ı değil birbirlerini vuruyorlardı. Genç Kızılderili avcılardan biri Buck havadayken ona bir mızrak fırlattı ama tutturamayınca, mızrak tam karşıdaki bir başka avcının göğsünden girip öbür yandan çıktı. Bunun üzerine korkuya kapılan Kızılderililer çil yavrusu gibi dağılarak ormana doğru kaçmaya başladılar; kaçarken de bağıra bağıra Kötü Ruh'un saldırısına uğradıklarını söylüyorlardı.

Buck gerçekten de cehennem kaçkını bir ifrit kesilmişti, kaçan Kızılderilileri ormanda sığır kovalar gibi kovalayıp birer birer alaşağı ediyordu. O gün Yeehatlar tam anlamıyla bir kırıma uğradılar. Canlarını kurtarabilen ve yörenin dört bir yanına dağılan Kızılderililer ancak bir hafta sonra, çok uzaklardaki bir vadide bir araya gelebildiler de verdikleri kayıpların hesabına oturdular. Onları avlamaktan bıkan Buck ise ıpıssız kalan kamp yerine döndü. Pete'i battaniyelerinin arasında buldu; daha baskının başında, oracıkta öldürülmüştü adam. Thornton'ın verdiği umutsuz savaşımın yerdeki izleri olanları apaçık anlatıyordu; Buck bu izleri koklayarak derin çökelti havuzunun kıyısına kadar geldi. Havuzun kıyısında, başı ve patileri suyun içinde olarak, sonuna dek bağlılığını gösteren Skeet yatıyordu. Havuz ka-

paklarının bulunduğu yerdeki çamurlu ve bulanık sular ise John Thornton'ın ölüsünü gözden gizliyordu; ne var ki izleri koklaya koklaya oraya gelen Buck, izler oradan öteye geçmediği için suyun içine kadar girdi.

Buck bütün gün kâh havuzun başında mahzun mahzun oturdu, kâh sinirli sinirli kamp yerini dolaştı. Ölümü, devinimin bitmesi, bir canlının öbür canlıların yaşamından çıkıp gitmesi biçiminde algılayan Buck, John Thornton'ın da öldüğünü biliyordu. Bu ölüm Buck'ın içinde açlığa benzer bir boşluk yaratmıştı, ama acısı dinmek bilmeyen bu açlığı hiçbir yiyecek bastıramazdı. Zaman zaman Yeehat ölülerinin başında düşünceli düşünceli duruyor, o zaman bu acıyı unutarak müthiş bir gurur, o güne dek hiç duymadığı büyük bir gurur duyuyordu. Avların en soylusunu, hem de diş ve sopa yasasına bile bile karşı gelerek avlamış, insan öldürmüştü. Cesetleri merakla kokluyordu Buck. Ne de kolay ölmüşlerdi. Bir kızak köpeğini öldürmek bile bunları öldürmekten daha zordu. Hele okları, mızrakları, sopaları olmasa, Buck'ın karşısına bile çıkamazdı bunlar. Buck da bundan sonra, ellerinde okları, mızrakları ve sopaları olmadıkça, bunlardan asla korkmayacaktı.

Gece oldu, ağaçların üzerinden yükselen dolunay ortalığı tekinsiz bir ışığa boğarak gündüz gibi aydınlattı. Gecenin gelişiyle birlikte, havuzun başında dalgın dalgın oturup yas tutmakta olan Buck, Yeehatlarınkine benzemeyen birtakım canlı varlık kıpırtılarının ormanda gezindiğini fark etti. Ayağa kalktı, kulak verip koklamaya başladı. Çok uzaklardan köpek ağlamasına benzer kısa ve keskin bir bağırma çalındı kulağına, sonra bunu koro halinde yine keskin ve kısa bağırmalar izledi. Dakikalar ilerledikçe bağırmalar da yaklaşıyordu. Buck bunların da, anısı belleğinden silinmeyen o değişik dünyanın yaratıklarından olduğunu anladı. Kayranın ta ortasına giderek durdu ve kulak kabarttı. Onu çağıran sesti bu işte; her zamankinden güçlü bir

biçimde duyulan, o çok notalı, emredici çağırmaydı bu. Buck da bu çağrıya boyun eğmeye her zamankinden çok hazırdı şimdi. John Thornton ölmüştü. Böylece son bağ da kopmuştu. İnsanlar ve insanların Buck üzerindeki hakları artık onu bağlamıyordu.

Geyik sürüsünün peşine düşen Yeehat avcıları gibi, göç eden geyikleri iki yandan kuşatarak avlaya avlaya onların ardı sıra sulak ve ormanlık araziyi geçen kurtlar da Buck'ın bulunduğu vadiye akın akın iniyordu. Ay ışığına boğulmuş kayrana gümüşten bir sel gibi girdiler; kayranın tam ortasında da bir heykel gibi kıpırdamadan duran Buck onların yaklaşmasını bekliyordu. Öyle kımıltısız, öyle iriydi ki, kurtlar bir an için korkuyla durakladılar, sonra içlerinden en gözüpek olanı Buck'ın üstüne atıldı. Şimşek gibi vuran Buck kurdun boynunu kırıverdi. Sonra, arkasında kıvranarak can çekişen kurdu bırakıp yine öyle kımıldamadan dikildi. Kurtlardan üçü kısa aralıklarla arka arkaya saldırdılar ve üçü de birbiri ardından, omuzlarından ya da gırtlaklarından kan boşanarak geri çekildiler.

Bu kadarı sürünün hep birlikte saldırıya geçmesine yetti; ama avlarını alaşağı etme hırsı gözlerini bürüdüğü için karmakarışık ve sıkışık bir biçimde saldırdıklarından, birbirlerini çiğniyorlardı. Buck'ın o olağanüstü hızı ve çevikliği burada çok işine yaradı. Art ayakları üzerinde fırıldak gibi dönen Buck dört bir yana yetişiyor, dalıyor, koparıyor, parçalıyor ve bir anda yön değiştirebildiği için, dört yanda da kırılamayan bir savunma cephesi oluşturuveriyordu. Ne var ki, kurtların kendisini arkadan çevirmelerine engel olmak için geri geri gitmek zorunda kalan Buck, böyle geri çekile çekile havuzun yanından geçti, dere yatağına girip öbür yandan çıktı ve sonunda çakıllı kıyı seti önünde sıkıştı. Zorlayıp kendine yol açarak, bu sette adamların kaza kaza oluşturdukları dikdörtgen biçimi girintiye sığındı; şimdi sağı solu ve arkası güvencedeydi, ancak önden gelebilecek saldırıları karşılamaktan başka bir şey kalmıyordu Buck'a.

Buck da bu saldırıları öyle güzel karşıladı ki, yarım saate kalmadan kurtlar geri çekilmek zorunda kaldılar. Hepsinin dili bir karış dışarı çıkmış, ay ışığı altında köpek dişleri acımasız bir ışıltıyla parlıyordu; kimi yattığı yerde kulaklarını öne doğru dikmiş, kimi ayakta dikilmiş onu seyrediyor, kimi de havuzdan şapur şupur su içiyordu. İnce uzun bir bozkurt, iyilikçi bir tavırla sakına sakına sokulunca, Buck onu tanıdı; omuz omuza birlikte koştukları yabani kardeşiydi bu. Usul usul çeniliyordu kurt; Buck da aynı sesleri çıkarınca, burun sürtüştürdüler.

Bunun üzerine, her yanı eski savaşlardan kalma yara izleriyle dolu sıska bir yaşlı kurt öne çıktı. Hırlamaya hazırlanarak dudaklarını önce bir gerdi Buck, ama sonra o kurtla da burun sürtüştürdü. Sonra yere oturan kurt burnunu aya doğru dikti ve o uzun kurt ulumasını tutturdu. Diğerleri de oturup ulumaya başladı hemen. Bu iş de bitince Buck bulunduğu girintiden çıktı, hemen çevresini alan kurtlar yarı dost, yarı düşmanca onu koklamaya başladı. Kurtların sürü başı, köpek havlamasına benzeyen ama kurt sürülerine özgü olan o keskin ve kısa sesi çıkararak ormana doğru ileri atıldı. Kurt sürüsü de aynı sesi çıkarıp bağrışarak onu izledi. Buck da aynı sesle bağırarak yabani kardeşiyle yan yana bu koşuya katıldı.

Buck'ın öyküsü burada pekâlâ bitebilirdi. Aradan üç beş yıl geçtikten sonra Yeehat Kızılderililerinin dikkatini çeken bir şey oldu; orman kurtlarının soyu karışmaya başlamıştı. Burunlarıyla başlarının üzerinde kahverengi lekeler, göğüslerinin tam ortasından aşağı doğru inen beyaz birer çizgi olan kurtlar görmüşlerdi. Ama bundan da önemlisi, bazı Yeehat Kızılderililerinin söylediğine göre, sürüsünün başında koşan Hayalet Köpek'ti. Kızılderililer bu Hayalet Köpek'ten çok korkuyorlardı, çünkü o kendilerinden de kurnazdı ve şiddetli kış günlerinde obalarına kadar girerek yiyeceklerini çalıyor, kurdukları tuzaklara yakalanan hayvanları aşırıyor, köpeklerini öldürüyor, en cesur avcılarına bile meydan okuyordu.

Yok yok, öykü burada bitmiyor, daha da kötü sürüyor. Obalarına hiç dönemeyen avcılar olur; bazen, görülmedik irilikte birtakım izlerle karışık, çevreye yayılmış kurt izleri arasında boğazı gaddarca parçalanmış yatan bir avcıyı arkadaşları bulur. Her yıl güzün gelişiyle birlikte geyik sürülerinin ardına düşen Yeehatlar, vadilerden birine asla giremezler. Ateşin çevresinde çene çalan Kızılderili kadınlar Kötü Ruh'un yerleşmek için o vadiyi seçmiş olması nedeniyle üzüntülerini dile getirirler.

Ama her yaz o vadiye gelen, Yeehatların bilmediği bir ziyaretçi vardır. Öbür kurtlara hem benzeyen hem de benzemeyen, görkemli postuyla son derece iri bir kurttur bu. Çok güzel ormanlarla kaplı sulak bir araziden geçerek buraya gelir, ağaçların arasındaki bir kayrana varır. Burada, her yanı bürümüş yüksek otlarla yüksek ve geniş yapraklar arasında kalan geyik derisinden yapılma torbalardan sapsarı bir toz sızıp, sarı rengini güneşe göstermeden toprağa karışmaktadır; kurt burada bir parça oyalanır ve çekilip gitmeden önce uzun uzun, yaslı yaslı ulur bir kez.

Ne var ki her zaman yalnız değildir bu kurt. Uzun kış geceleri gelip de kurtlar avlarının peşinden daha alçaklardaki vadilere sokuldukları zaman sürünün başında olur o; hepsinden yüksek, dev gibi gövdesiyle ay ışığının donuk parıltıları ya da kuzey fecrinin kızılımsı aydınlığı altında, o kalın boynunu körük gibi şişire şişire daha genç bir dünyanın ezgisini, kurtların ezgisini çağırarak dev adımlarla sürünün başında koştuğu görülür.

SON

Vahşetin Çağrısı, yazarı Jack London'ı çok genç yaşta edebiyat dünyasının zirvesine taşıyan bir serüven romanı; bir köpeğin ana karakter olarak işlendiği küçük bir başyapıt. Konforlu hayatından koparılıp, altın arayıcıları tarafından kızak köpeği olarak köleleştirilen Buck'ın hikâyesi, bugüne dek her kuşaktan okurun sevgisini ve hayranlığını kazandı.

Jack London'ın bakış açısı, evcil bir köpeği insanileştirmeden, onu yabanıl kalan doğasıyla da resmettiği için özgün. Okurlarını serüvene dahil etme yeteneği ise benzersiz. Görkemli fiziği ve zekâsıyla insafsız koşullara direnen Buck'ın hayatta kalma mücadelesi, Mete Ergin'in akıcı çevirisiyle soluk soluğa okunuyor.

yordam edebiyat

YordamEdebiyat
YordamEdebiyat
YordamKitap

10 TL. KDV'den muaftır

ISBN 978-605-172-323-5